



Evolució de l'activitat cinegètica al Berguedà

Dinàmica actual i perspectives

David Jané Escarré
Juliol del 2017
Tutor: David Pavón

Grau en Geografia, Ordenació del Territori i Gestió del
Medi Ambient.

Agraïments

En primer lloc, vull donar les gràcies al meu tutor el David Pavón per haver-me ajudat incansablement en tot moment. La seva col·laboració i consells han estat claus per a la realització d'aquest treball, els meus sincers reconeixements per la seva figura.

En segon lloc, agrair tots els tècnics que de forma desinteressada han col·laborat amb el treball, ja sigui amb la proporció de dades o amb entrevistes:

- Santi Ferrón, tècnic cinegètic de la Federació Catalana de Caça. Territorial de Barcelona.
- Mercè Soler, tècnica del Servei de Prevenció en Salut Animal.
- Joan Roldan, tècnic del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.
- Eduard Melero, director de la revista Cinegeticat.
- Manel Raurich, president de l'Agrupació de Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu.
- Imma Espelt, Directora de Turisme i Comerç. Agència de Desenvolupament del Berguedà.

I, finalment, vull agrair especialment a la meva parella Laia Serra, la immensa paciència i el suport que sempre m'ha donat, fent que em sentís recolzat i amb forces en tot moment.

Índex

1. Introducció	5
1.1. Justificació.....	5
1.2. Objectius	5
1.3. Metodologia.....	6
2. Recerca històrica de la caça en la visió geogràfica.	7
2.1. Les primeres publicacions geogràfiques a Espanya relacionades amb la caça.....	7
2.2. Publicacions geogràfiques modernes vinculades a la caça.....	9
3. Característiques generals de la caça a Catalunya	11
3.1. Introducció.....	11
3.2. Espècies d'aprofitament cinegètic	13
3.3. Mètodes de caça	18
3.3.1. Acostament	18
3.3.2. Batuda.....	19
3.3.3. Aguit.....	19
3.3.4. Caça al salt.....	20
3.3.5. Caça en mà.....	20
3.3.6. Caça de barreig.....	20
3.3.7. Caça amb reclam	20
3.4. Importància econòmica de la caça.....	20
3.5. Problemàtiques actuals de la caça	22
3.5.1. Antecedents	22
3.5.2. Danys a l'agricultura	23
3.5.3. Accidents de trànsit	25
3.5.4. Salut i sanitat animal.....	28
4- Regulacions i normatives per a la caça a Catalunya	29
4.1. Marc legal	29
4.2. Armes i permisos necessaris per a l'activitat.....	31
4.3. Èpoques hàbils de caça.....	32
4.4. Espais no cinegètics.....	34
4.5. Espais cinegètics.....	36
5. Àrea d'estudi: el Berguedà	40
6. Evolució i canvis en les espècies cinegètiques de la comarca	42

6.1. Del segle XVIII a mitjans segle XX: desforestació i disminució d'espècies.....	42
6.2. Les dècades de 1960 i 1970: l'inici de la regulació cinegètica	45
6.3. Els anys 1980 i 1990: la protecció d'espais	46
6.4. El segle XXI: animals actuals d'interès cinegètic	49
6.5. Captures.....	54
6.5.1 Caracterització territorial de les captures.....	55
6.6. Salut animal	63
6.6.1 Mostreig. Període 2012 - 2017.....	64
6.6.2 Resultats. Període 2012 - 2017	68
7. La gestió i l'activitat cinegètica	70
7.1. Figures de gestió cinegètica.....	70
7.2. Societats de caçadors	75
7.3. Pla tècnic de gestió cinegètica conjunta de caça major del Alt Berguedà	77
7.4. Aprofitaments: cérvol, cabirol i isard	82
7.5. Modalitats de cacera	83
8. La carn de caça: situació i oportunitats.....	86
8.1. Introducció.....	86
8.2. Normativa, situació i regularització.....	87
8.3. Potencialitats i promoció.....	89
9. Consideracions finals.....	90
10. Bibliografia.....	94
Annexos.....	97
Annex 1 - Entrevista Manel Raurich	
Annex 2 - Entrevista Imma Espelt	
Annex 3 - Céns de cérvol al Berguedà	
Anex 4 - Notícia Regio7 comercialització carn de caça	
Annex 5 - Primera jornada sobre la caça i la cuina al Berguedà	
Annex 6 - Fulletó de la promoció de carn de caça 2017	

Índex de Fotos

Foto 1	9
Foto 2	19
Foto 3	75
Foto 4	82

Índex de Taules

Taula 1. Evolució de la caça els últims anys. Període 1992-2015.....	12
Taula 2. Espècies cinegètiques any 2016.	14
Taula 3. Exemplars d'espècies de caça menor caçades la temporada 2015/2016.....	15
Taula 4. Exemplars d'espècies de caça major caçades la temporada 2015/2016.....	16
Taula 5. Ordre de Vedes. Temporada 2016-2017.....	33
Taula 6. Limitacions espacials per a l'ús d'armes de foc.	36
Taula 7. Les àrees cinegètiques de Catalunya. Any 2016.....	39
Taula 8. Cobertes i usos del sòl Baix Berguedà	42
Taula 9. Cobertes i usos del sòl Alt Berguedà.....	42
Taula 10. Introduccions de cérvol.....	47
Taula 11. Introduccions de cérvol.....	48
Taula 12. Espècies cinegètiques del segle XXI al Berguedà.....	49
Taula 13. Llistat d'àrees cinegètiques del Berguedà amb un gestor. Any 2017	72
Taula 14. Àrees de gestió cinegètica al Berguedà sense titular. Any 2017	73
Taula 15. Àrees de gestió cinegètica al Berguedà amb titular. Any 2017.....	74
Taula 16. Les Societats de Caçadors del Berguedà. Any 2017.....	76
Taula 17. Observacions de cérvol per itinerari nocturn. Any 2011	80
Taula 18. Resum de les modalitats practicades.....	85

Índex de Gràfics

Gràfic 1. Evolució dels porcs senglar caçats en els darrers 15 anys.	17
Gràfic 2. Evolució del cabirols caçats en els darrers 15 anys.	18
Gràfic 3. Percentatge dels valors directes.....	21
Gràfic 4. Percentatge dels valors indirectes.....	21
Gràfic 5. Nombre d'autoritzacions excepcionals per danys d'espècies cinegètiques (2005-15) 23	
Gràfic 6. Nombre d'autoritzacions excepcionals aprovades l'any 2016	24
Gràfic 7. Distribució de les autoritzacions excepcionals per danys d'espècies cinegètiques al llarg de l'any 2016.....	25
Gràfic 8. Evolució dels accidents causats per animals a Catalunya. Període 2007-2014.....	25
Gràfic 9. Fauna implicada en els accidents. Període 2010-2014	26
Gràfic 10. Espècies implicades en els accidents amb animals. Període 2010-2014	26
Gràfic 11. Distribució dels accidents amb animals al llarg del any. Període 2010-2014.....	27
Gràfic 12. Distribució horària dels accidents amb animals. Període 2010-2014.....	27
Gràfic 13. Evolució del nombre total de llicències emeses a Catalunya. Període 1988-2015.....	32
Gràfic 14. Captures de perdiu roja. Període 1999 - 2016.....	61
Gràfic 15. Captures de conill. Període 1999 - 2016	62
Gràfic 16. Captures de senglar. Període 1999 - 2016	62
Gràfic 17. Captures de tudó. Període 1999 - 2016	63
Gràfic 18. Evolució del màxim nombre de cérvols observats. Període 2010 - 2015	81
Gràfic 19. Evolució de l'IKA. Període 2010 - 2015.....	81

Índex de Mapes

Mapa 1. Localització dels accidents amb ungulats per comarques. Període 2010-2014	28
Mapa 2. Distribució de les zones de caça controlada a Catalunya. Any 2015	39
Mapa 3. El Berguedà	40
Mapa 4. Espais PEIN del Berguedà. Any 2017	46
Mapa 5. Captures de perdiu roja. Temporada 2015 - 2016	56
Mapa 6. Captures de conill. Temporada 2015 - 2016	57
Mapa 7. Captures de senglar. Temporada 2015 - 2016	58
Mapa 8. Captures de tudó. Temporada 2015 - 2016	59
Mapa 9. Captures de cabirol. Temporada 2015 - 2016	60
Mapa 10. Distribució de cabirols mostrejats per municipi. Període 2012-2017	65
Mapa 11. Distribució de cérvols mostrejats per municipi. Període 2012-2017	66
Mapa 12. Distribució d'isards mostrejats per municipi. Període 2012-2017	67
Mapa 13. Distribució de senglars mostrejats per municipi. Període 2012-2017	68
Mapa 14. Àrees de gestió cinegètica del Berguedà. Any 2017	71

1. Introducció

1.1. Justificació

El meu lligam amb l'activitat cinegètica el tinc des de que tinc ús de raó. És per aquest motiu que quan vaig tenir la possibilitat de realitzar aquest treball no ho vaig dubtar en cap moment. En Parlar amb el tutor, el professor David Pavón i, sent coneixedor de la meva afició, em va suggerir aquesta possibilitat i no m'ho vaig pensar. A més, la poca bibliografia present a la zona igual que a la resta de Catalunya feia que fos una motivació més per endinsar-me en aquest treball; significava començar gairebé de zero. A partir d'aquest treball podia descobrir moltes coses que em neguitejaven i m'interessaven des de feia temps.

El resultat podia ser d'interès per qualsevol lector gràcies a la explicació general de tot el que envolta l'activitat cinegètica que es desenvolupa a la primera part del treball. D'aquesta manera permetia posar en context qualsevol persona que no tingués coneixements d'aquest món.

Pel que fa a l'àrea d'estudi del treball vaig trobar interessant que fos la meva comarca nativa. El Berguedà és una zona amb una gran varietat de caça i un canvi pronunciat entre la part nord i la part sud de la mateixa; el que coneixement, respectivament, com l'Alt i el Baix Berguedà. Això em permetria desenvolupar una anàlisi interessant i amb moltes comparacions entre les diferents zones de la comarca.

1.2. Objectius

L'objectiu principal del treball es veure l'evolució de l'activitat cinegètica en el Berguedà i en quin moment es troba actualment. Per arribar a aconseguir això hi ha diversos temes que s'han de tractar:

- Entendre com funciona aquesta activitat a través de les característiques generals de la caça a Catalunya. Es vol veure la caça des de tots els vessants perquè el lector pugui situar-se.
- Marcar una evolució de les espècies: els condicionants han canviat molt en els últims anys i encara ara ho estan fent. S'ha de veure doncs com han evolucionat intentant saber quines espècies hi havia en cada moment. Referent a les espècies també es vol veure el volum de captures que es realitzen a la comarca i quines són les espècies amb major nombre de captures. Per últim, l'augment de certes malalties en espècies cinegètiques fa necessari un lligam entre aquests dos elements, mirant les mostres i els resultats que s'han donat els anys amb dades.
- Analitzar les àrees de gestió cinegètica: els tipus d'àrees que hi han, comparant-les amb Catalunya per saber si segueixen la mateixa dinàmica, mirant a banda del tipus, la grandària, els canvis que hi han hagut, les tendències futures i quines formes de gestió tenen.
- Estudiar les societats de caçadors: la importància de les societats de caçadors en la gestió de les àrees, a partir del nombre de societats, el funcionament d'aquestes, els problemes que tenen, i com poden evolucionar en el futur pròxim per ser més eficients.

- Explicar les modalitats de cacera: intentar veure com ha canviat la forma de caçar fins a l'actualitat, veient quines són les modalitats més practicades a l'actualitat i si té major importància la caça major o la menor.
- Tractar una de les problemàtiques més rellevants que hi ha relacionades amb la caça: la carn de caça, tot valorant en quin estat es troba actualment, quines solucions hi poden haver i com es potencia la carn de caça de la comarca.
- Entrevistar experts en les matèries anteriors.

1.3. Metodologia

En aquest apartat s'explica el procés, la metodologia, emprada per la realització del treball:

1. Reunió amb el tutor del treball, David Pavón, per establir els objectius del treball i un esborrany de l'índex (setembre).
2. Buscar informació per poder realitzar l'índex gairebé definitiu (octubre).
3. Recerca bibliogràfica de la relació entre l'activitat cinegètica i la geografia, buscant punts d'unió entre les dues (novembre).
4. Demanar tota la informació possible a la Federació Catalana de Caça Territorial de Barcelona a través del seu tècnic cinegètic el Santi Ferrón També cercar fonts d'informació concretes, per demanar més endavant certes dades, com per exemple contactar amb el Departament d'activitats cinegètiques o el Servei de prevenció en salut animal (novembre).
5. Seleccionar tota la bibliografia necessària per realitzar la primera part del treball, les característiques generals de la caça a Catalunya i començar a redactar. Pensar possibles persones a entrevistar. (desembre)
6. Demanar les dades de captures del Berguedà al DARP a través del tècnic especialitzat en les activitats cinegètiques, Joan Roldan (gener)
7. Sol·licitar les mostres i els resultats obtinguts en relació l'estudi de la salut animal al Berguedà a la Mercè Soler, tècnica del Servei de Prevenció en Salut Animal (DARP). (Gener)
8. Recerca bibliogràfica relacionada amb la caça al Berguedà i inici de la redacció (febrer)
9. Entrevista amb la Imma Espelt, directora de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà i encarregada de la promoció de la carn de caça (març)
10. Tractament de les dades obtingudes de les diverses fonts: realització de taules i gràfics amb Excel i mapes amb el ArcMap La base de la cartografia s'ha realitzat amb les dades obtingudes del visor de caça, en el cas que es necessites les diferents figures cinegètiques, o el límits municipals de l'ICGC en cas de requerir els municipis. En els casos necessaris s'ha bolcat la informació sobre aquestes capes. (abril)
11. Entrevista amb el Manel Raurich, president de l'Agrupació de Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu (maig)
12. Realització de les conclusions finals i recopilació de tots els capítols realitzats incloent-hi els annexes i la bibliografia (juny)

2. Recerca històrica de la caça en la visió geogràfica.

La caça és i ha estat estudiada des de moltes perspectives. A banda de la geogràfica, també s'ha analitzat des de la vessant històrica, a causa de l'antiguitat i la importància especialment al principi de la humanitat. El moviment de diners que hi ha relacionat amb l'activitat fa que s'estudiï econòmicament. Es pot abordar també des de l'òptica etnològica, fent referència a les tradicions populars, el seu estudi es relaciona amb l'ampli repertori de tècniques que utilitza. El món literari i artístic també ha realitzat diferents produccions, en elles analitza la codificació ideològica i simbòlica de les seves pràctiques. La sociologia i la seva interpretació vers el món de la caça, és l'última òptica d'estudi de la caça.

La caça es desenvolupa en l'espai rural. Àmbit d'interès pels estudis geogràfics. D'aquesta manera, la geografia de la caça es troba emmarcada dins la geografia rural, la qual té com a objectes d'estudi els espais, els paisatges i les societats rurals. És important destacar al mateix temps que la caça és una activitat d'oci i on es porta a terme és en els espais cinegètics. La caça es troba principalment dins de la geografia rural, però més en concret es distribueix en tres camps que es complementen entre sí: el medi natural, la geografia de l'oci i la geografia agrària.

- Medi natural: no és solsament analitzar el lloc físic on es realitza l'activitat; el medi natural, consisteix a estudiar les modalitats, tècniques i espais de caça. Al mateix temps que es realitzen estudis zoogeogràfics, encara amb pocs exemples dins la disciplina.
- Geografia de l'oci: és important diferenciar les activitats de recreació rural (tenen una relació amb el món rural) i les de recreació a l'aire lliure (no tenen una relació amb el món rural), tot i què, totes dues es realitzen a l'aire lliure només algunes com la caça utilitzen el mateix espai que les activitats rurals i especialment les agràries. Dins d'aquestes activitats la caça es diferencia d'altres modalitats recreatives per la gran extensió de terreny que utilitza.
- Geografia agrària: la caça es troba lligada econòmicament al sistema d'explotació agrària, és un aprofitament exclusiu o complementari de les explotacions agràries.

Els tres àmbits anteriors (Ontiveros, 1992) són l'eix vertebrador dels geògrafs en l'estudi de la caça i han permès fer treballs de plans d'ordenació i aprofitament cinegètic, els conflictes actuals de la caça, els tancats cinegètics, les formes de gestió i explotacions dels vedats, el turisme cinegètic o els conflictes derivats de la caça.

2.1. Les primeres publicacions geogràfiques a Espanya relacionades amb la caça

Les primeres publicacions que estableixen una relació caça - geografia, és desenvolupen al voltant de la temàtica venatòria a Espanya. Donant especial importància als vedats i espais cinegètics, i en menor mesura a les distribucions d'espècies. Les principals obres en el inici són les següents:

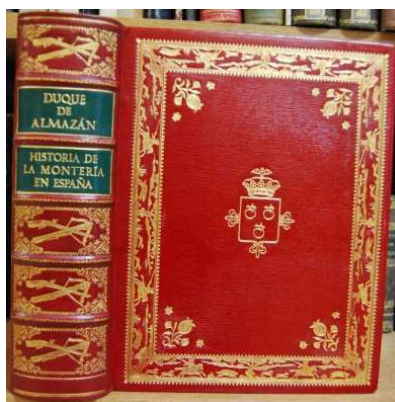
- *El Libro de la Montería, de Alfonso XI*: està compost per tres volums diferents, destaca el tercer d'ells on explica dins del conjunt de la Corona de Castella la geografia

venatòria històrica. Els llibres van ser publicats al segle XIV, descriuen on poder caçar diferents espècies, la millor època per fer-ho, com accedir a aquestes zones més òptimes per abatre un animal, i la vessant física del medi, a través del recull de tota aquesta informació, indica les zones de pas dels animals i els millors llocs per esperar-los.

- Edat moderna: els autors d'aquesta època demostren tenir un gran coneixement de la geografia que participa en la caça. Un bon exemple d'aquest fet és el llibre, *Arte de Ballestería y Montería* de Alonso Martínez de Espinar(1594-1682), publicat a mitjans del segle XVI, els dos principals factors geogràfics incidents en la caça segons l'autor són el vent i la composició dels diferents tipus de muntanyes, basant-se amb aquests elements l'autor explica la caça espanyola en el Segle d'Or. Els relats es mouen al voltant de Madrid degut al centralisme que hi havia en l'època, la capital del estat era el centre d'atenció, i a la dificultat de desplaçament, sent la referència Madrid, el moviment a altres llocs era complicat i la majoria se'n abstenia de fer-ho, aquests dos motius doncs dificultaven els textos fora de Madrid i les rodalies.
- *Las monterías en Sierra Morena a mediados del siglo XIX*: l'autor Pedro de Morales Prieto(1842-1908) lliga la caça i la geografia a través, per exemple, de la descripció de la conca del riu Jándula i dels principals factors que condicionen la riquesa cinegètica. Antonio Covarsí Vicentell (1848-1937), un altre autor de l'època, a l'obra *Trozos Venatorios y Prácticas Cinegéticas*, es refereix a la Sierra Morena en els mateixos elements físics i humans que ho fa Morales Prieto, en el seu cap per explicar la densitat de caça.
- Geografia cinegètica d'Espanya segons els anglesos Chapman(1851-1929) i Buck(-): van publicar les obres *Wild Spain* (1893) i *Unexplored Spain* (1910), les dues defineixen les espècies cinegètiques i els hàbitats més importants, són considerades les millors publicacions que s'han escrit sobre geografia cinegètica espanyola. Destaca el coneixement en termes naturalistes del autor Chapman. Això i l'experiència adquirida en matèria cinegètica dels dos autors permet que defineixin i tractin de forma emocional el tema d'estudi, fet que no havia estat habitual fins aleshores en els relats de caça de l'època. Espanya la defineixen els autors com un paradís cinegètic, a causa de l'elevada altitud mitjana de la Meseta i la seva gran extensió. És creuada per quatre serralades muntanyoses, elements físics que provoquen una gran diferència de climes i paisatges. En conseqüència per a la caça, aquests trets físics anteriors provoquen una gran zona de terra no cultivada, pràcticament la meitat del país en aquella època. No és solament la geografia física la que fa que sigui un bon lloc per a la varietat cinegètica, la geografia humana també influeix. Els enormes cultius extensius ajudaven a créixer la població de caça menor. L'avifauna es veia afavorida per les zones humides i riberes fluvials abundants. La caça major es trobava en bon estat a causa de la despoblació de les muntanyes. Les dues publicacions mostren l'evolució que pateix el paisatge, sent el 1893 molt natural, amb agricultura tradicional i aiguamolls vergesmaresmes agrests . Per contra, el 1910, el progrés ha provocat certes amenaces.
- La Geografia dels vedats espanyols segons el Duque de Almazan: aquest autor en la seva obra *Historia de la Montería en España* (1934) fa una relació dels 45 vedats que

l'autor havia caçat, escriu d'aquests els seus noms i titulars i es troben ordenats en regions cinegètiques.

Foto 1



A la foto es veu el llibre *Historia de la Montería en España* escrit per el Duque de Almazán. Font: IberLibro

- L'obra d' Eduardo de Figueroa y Alonso-Martínez (1922-1985) el 1943 publicà *Veinte Años de Caza Mayor*, aquesta publicació es pot interpretar com una segona part de la geografia cinegètica espanyola de Chapman i Buck. En l'obra es plasma en un mapa la venatòria d'Espanya al mateix temps que es descriu. Cal destacar la importància que dona Yebees en la relació de la caça i el món rural, apuntant els avantatges per aquesta població rural, i finalment, prediu un bon esdevenir del turisme cinegètic.

2.2. Publicacions geogràfiques modernes vinculades a la caça

L'impuls a partir del 1970 de la caça a Espanya, ajuda molt al creixement de les publicacions, aquest augment de l'activitat cinegètica es produeix gràcies a les bones condicions litològiques, climàtiques, edafològiques i de relleu que ajuden a la diversitat de vegetació i fauna, les dues variables necessàries per el desenvolupament de l'activitat. Altres factors que afavoriran l'impuls del 1970 són: aspectes socioeconòmics, l'abandonament de les zones rurals i dels seus boscos, i l'ajustament de la forma de la propietat segons les necessitats exigides en la Llei de Caça de 1970 per a fer vedats de caça.

En l'etapa contemporània, l'estudi de la caça dins de la geografia espanyola condueix a dos autors principals: Antonio Lòpez Ontiveros i Francisco J. Garcia Verdugo.

La majoria de publicacions realitzades en geografia de la caça provenen del sud de la península Ibèrica, lloc on també s'hi realitza la major activitat cinegètica, el gran centre neuràlgic dels estudis i treballs és a Córdoba, concretament al Departament de Geografia de la Universitat de Córdoba i la figura principal és la del geògraf Antonio Lopez Ontiveros. Començant des d'aquest punt s'ha produït una influència cap a les altres províncies d'Andalusia, Extremadura i Castella La Manxa, i a la resta després.

Dels diferents períodes de l'etapa moderna diferents períodes contemporanis , la fase més destacable és la que es situa entre la dècada compresa entre 1985 i 1995, amb el punt més àlgid entre el 1991 i el 1993, un dels documents més importants va ser el número 58 de la revista *Agricultura y Sociedad*, monogràfic sobre la caça a Espanya, publicat l'any 1991.

Aquesta publicació es divideix en els següents apartats: evolució de la caça a Espanya, evolució de les espècies cinegètiques espanyoles, modalitats de caça i trofeus, la caça i l'agricultura a zones de muntanya, el turisme i la caça, la legislació cinegètica espanyola, les societats de caçadors i tot un conjunt d'articles sobre trets geogràfics de l'activitat cinegètica a indrets com Extremadura, Astúries, Castella la Manxa i Còrdova, a més d'aspectes parcials sobre la problemàtica de la caça i una interessant síntesi bibliogràfica. En el mateix any 1991 tingué lloc el VI Col·loqui de Geografia Rural, López Ontiveros va ser un dels ponents, la seva idea es va centrar en la investigació de l'activitat cinegètica a Espanya. Les dues hipòtesis plantejades eren: la importància de la caça en la història de la humanitat, en la geografia de l'oci i en la geografia rural i constatar que es desconeix la bibliografia bàsica que hi ha al respecte; donar a conèixer la seva confiança en l'augment dels estudis cinegètics.

El 1992, es va publicar la tesi doctoral del geògraf Alfonso Mulero Mendigorri, *Los espacios rurales de ocio: su significado y análisis en la Sierra Morena Cordobesa*, es fa un anàlisi de la geografia del oci i la recreació rural, on la caça hi juga un paper molt important.

L'últim dels anys més fructífers, el 1993, la geògrafa Raquel González Pellejero defensa la tesi *La actividad cinegética en la España Contemporánea: transformaciones sociales y espaciales de un recurso natural*. La tesi destaca la rellevància que tenien a principis de l'època contemporània els recursos naturals relacionats amb la caça i com era d'important protegir-los de depredadors il·legals. L'Estat va demostrar el desinterès en aquest patrimoni amb la manca de lleis, i són els propis caçadors i tècnics agrícoles que han elaborat les lleis, defensen la importància de la caça i volen conservar-la per poder seguir gaudint. D'aquesta manera l'autora subratlla que al llarg del segle XX apareix la mentalitat gestora del recurs al mateix temps que canvia la concepció de la caça. Al mateix any 1993, López Ontiveros va publicar l'article, *Importancia de la geografía cinegética en el contexto de la geografía agraria española*, en el qual estudia l'enquadrament metodològic i de contingut de la geografia cinegètica dins la geografia agrària. Un any després, el 1994, publica la *Caza, actividad agraria y geografía en España* on posa de relleu la gran importància de la caça a Espanya i afirma que el seu estudi no pot quedar al marge de la reflexió del geògraf i dels altres científics socials. L'article desenvolupa trets fonamentals de la caça a Espanya i altres qüestions relacionades amb l'activitat agrària, a més dels importants problemes ideològics lligats amb la seva pràctica. El 1997, el mateix autor juntament amb Mulero Mendigorri publiquen dos articles en els quals apareixen lligades les relacions entre caça i recreació rural: *Recreación rural y caza en España* i *Síntesis de la investigación reciente sobre recreación rural en España (1960 – 1995)*.

Les publicacions més destacades a partir de 1995 són les tesis d'Emilia Martínez Garrido *La caza en la provincia de Ciudad Real. Su análisis geográfico como aprovechamiento reciente* (2000) i la de Froilán Bajo Cuadrado *La Caza en Asturias. Análisis del aprovechamiento geográfico de un recurso natural* (2005), el llibre de Melchor Terrón *Los recursos cinegéticos de Extremadura* (2003) i els articles d'Alvarado Corrales *Socioeconomía de la caza: el ejemplo Extremeño* (2001) i de Rengifo Gallego *Un segmento del turismo internacional en auge: el turismo de caza* (2008), *La oferta de caza en España en el contexto del turismo cinegético internacional: las especies de caza mayor* (2008) i *Caza y turismo cinegético como instrumentos para la conservación de la naturaleza* (2010).

Una vegada realitzada la recerca històrica de la relació entre la geografia i la caça, és el moment d'explicar els tret generals de la caça a Catalunya.

3. Característiques generals de la caça a Catalunya

3.1. Introducció

A nivell català la investigació respecte l'activitat cinegètica és molts escassa, com s'ha pogut veure en el capítol anterior, no hi ha cap autor destacat a nivell català, els textos existents es limiten a estudis concrets d'alguna zona: *L'activitat cinegètica al Montseny* (Rosell, 1991), *Evolució demogràfica del senglar a l'extrem oriental del Pirineu* (Grabulosa, 1992), *Millora de la gestió cinegètica* (Nadal, 2013). En canvi, si que hi ha algun llibre que permet entendre la caça, no són articles d'investigació sinó que es troben en un format didàctic amb l'objectiu d'explicar el funcionament de la caça a Catalunya.: *Guia completa per caçar a Catalunya* (Gracia, 1988), *Guia de caça: tot el que cal saber per caçar a Catalunya* (Marquès i Romeu, 2002)

La caça apareix de la mà de l'home, antigament es caçava per aconseguir aliment per poder sobreviure, aquesta finalitat ha evolucionat als països desenvolupats fins a convertir-se en una activitat d'oci. El lloc on es porta terme és el medi natural, d'aquesta forma la caça influeix en el món rural en els següents aspectes:

- Social: en l'àmbit rural la caça forma part d'una cultura tradicional, la passió per l'activitat cinegètica és transmet de pares a fills o entre els veïns dels municipis rurals. La tradició que s'ha mantingut durant molts anys ja fa temps que està perduda, es veu reflectida en dues dades: el descens del nombre de caçadors i l'augment de la seva mitjana d'edat.
- Esportiva: les associacions de caçadors locals creen una unió i un llaç social important, vetllant sempre per la col·lectivitat local.
- Econòmica: l'activitat cinegètica aporta uns diners tant de forma directa com indirecta que permeten preservar el territori.
- Agroambiental: la caça no té per què suposar un problema en la relació amb el món rural si es porta a terme de manera correcta, amb el màxim respecte i seguretat.

Taula 1. Evolució de la caça els últims anys. Període 1992-2015.

	1992-2003	2013-2015
Espècies de caça menor (conill, llebre, perdius, tórtora, becada, tords, ànecs, fotja, ...)	Molt abundants (paisatge amb més zones obertes)	Desaparició generalitzada (excepte increment d'algunes de bosc o aquàtiques: tudó o ànec coll-verd; plagues locals: conill)
Espècies de caça major (senglar, isard, cabra salvatge, cèrvids, ...)	4 espècies (rars, poc abundants, molt localitzats)	7 espècies (molt abundants, ubiqües)
Nombre de caçadors / Edat	114.000 a finals de la dècada de 1990 / Edat Mitjana amb recanvi generacional	Uns 80.000 el 2015 / Edat avançant (1/3 jubilats), sense recanvi generacional
Danys agraris/accidents trànsit	Nuls – Modestos (incipients)	Greus i Molt greus
Impacte en salut humana i sanitat animal	Baixa i esporàdica (mixomatosi, RHD, queratoconjuntivitis, ...)	Mig / elevat (triquina, tuberculosi, Aujeski, pestivirus isard, ...)
Necessitat d'utilitzar la carn de caça com a estímul de captura	Nul·la	Molt elevada (però dificultat per a donar-hi sortida)
Percepció social	Ciutat negativa / rural positiva	Ciutat més negativa / rural menys positiva
Demanda dels caçadors	Caçar més (més temps, més espècies, més exemplars)	Caçar menys (obligació per danys)

Font: Generalitat de Catalunya. DARP

Com es pot veure a la taula 4.1 el canvi en l'activitat cinegètica en només una dècada és rellevant. Diversos aspectes fan que sigui el major dels canvis produïts en la caça a Catalunya en tota la història recent, apareix un nou paradigma en el qual tots els actors hauran d'aportar la seva part per fer front als reptes que es plantegen. Els canvis que s'han produït entre els dos períodes anteriors són:

- Espècies: s'ha produït un descens destacat de les espècies de caça menor, arribant moltes a desaparèixer, les causes es relacionen amb el canvi en el paisatge, antigament hi havia més zones obertes i ara són zones més tancades i amb més mas forestal. Les de caça major que abans eren testimonial han agafat una altra dimensió en l'actualitat, sent les espècies més abundants, sobretot el senglar.
- Caçadors: s'ha reduït la xifra de caçadors en 34.000 menys respecte fa uns 10-12 anys, es a dir, en un període molt curt de temps s'ha perdut un gran nombre de caçadors i els que queden tenen una edat molt més avançada, sent una quarta part jubilats.
- Danys agraris i accidents: en el primer període els dos tipus de danys eren irrisoris, no es contemplaven, no eren importants, tot el contrari que actualment, on fins i tot en moltes zones han activat l'emergència cinegètica perquè els forestals poguessin caçar animals durant la nit per reduir la densitat de la zona.

- Salut humana i sanitat animal: s'està produint un augment dels positius de diverses malalties entres les espècies cinegètiques, això pot tenir conseqüència en les persones sinó es porta un control estricte.
- Carn de caça: la carn dels animals abatuts abans es repartia entre els caçadors, ja que no s'abatien una gran quantitat d'animals, ara mateix és un problema, es cacen un gran nombre de peces de caça i al no estar regulada la carn de caça per una llei tot el que es realitza no és legal.
- Percepció social: en el primer període l'activitat cinegètica estava ben vista en el món rural i no a les ciutats, actualment succeeix que ha empitjorat la visió en els dos llocs, sent molt negativa a les ciutats i menys positiva a les zones rurals.
- Demanda dels caçadors: abans es volia caçar més temps i més espècies perquè era més limitat tot, actualment els caçadors volen caçar menys perquè es veuen obligats a caçar pràcticament tot l'any a causa de les plagues.

En el següent capítol es veurà el Marc legal existent, tot i això és important destacar que la llei que regula actualment la caça a Catalunya és la que hi ha a nivell general d'Espanya des del 1970, la majoria de comunitats l'han adaptat a les seves necessitats però Catalunya és una de les poques que encara no ho ha fet.

3.2. Espècies d'aprofitament cinegètic

A Catalunya la fauna es categoritza en tres grups diferents segons el nivell de permissibilitat de la seva caça: espècies cinegètiques, espècies no cinegètiques i espècies protegides. Dels grups d'espècies anteriors només està permesa la caça de les espècies cinegètiques, les altres dues no són susceptibles de ser caçades i en cas de ser-ho per qualsevol motiu, és més greu la captura d'una espècie protegida. És important revisar l'ordre de vedes anual que pot provocar modificacions en les diferents categories d'espècies tot i que no és un fet habitual.

Espècies protegides

Aquests animals considerats en perill d'extinció o dins d'una població o habitat molt vulnerables, no solament no es poden caçar sinó que disposen d'una protecció específica. Tanmateix, queda totalment prohibit segons la llei de protecció dels animals, la captura, la tinença, el tràfic, el comerç, la venda, la importació i exportació de qualsevol exemplar. En funció del grau de protecció que es creu que necessita una espècie se li assigna una categoria, podent ser: A, B i C.

Espècies no cinegètiques

Aquest tipus de fauna es troba en una línia intermèdia entre les espècies cinegètiques i les protegides, per una banda no està permesa la seva caça, i per altre banda no disposen de normatives específiques que els i donin la categoria d'espècies protegida. En són un exemple el talp, el corb, la merla, la fagina, etc.

Espècies cinegètiques

Com ja s'ha dit amb anterioritat, són les espècies que legalment està permesa la seva caça, aquestes figuren a l'annex 1 de l'Ordre de 17 de juny de 1999 (DOGC núm. 2922, de 2 de juliol

de 1999), només és necessari corroborar-ho en l'ordre de vedes de la temporada vigent. En el cas excepcional que una espècie sigui establerta com a cinegètica durant una o dues temporades i després passi a no ser-ho, aquesta esdevé una espècie protegida, per el motiu que sigui es troba en situació de perill.

A continuació la relació d'espècies cinegètiques del any 2016, es fa una diferència segons la mida de les espècies, sent de caça menor les espècies que són més petites que la guineu ordinària i formant part del grup de caça major les que són més grans, en total en formen part 40 espècies, 30 són ocells i 10 són mamífers.

Taula 2. Espècies cinegètiques any 2016.

CAÇA MENOR	
<u>Aus</u>	
Perdiu roja	Alectoris rufa
Perdiu xerra	Perdix perdix
Guatlla	Coturnix coturnix
Faisá	Phasianus colchicus
Tudó	Columba palumbus
Xixella	Columba oenas
Colom roquer	Columba livia
Tòrtora	Streptopelia turtur
Garsa	Pica pica
Becada	Scolopax rusticola
Estornell vulgar	Sturnus vulgaris
Tord comú	Turdus philomelos
Tord ala-roig	Turdus iliacus
Griva	Turdus viscivorus
Griva cerdana	Turdus pilaris
<u>Mamífers</u>	
Conill	Oryctolagus cuniculus
Llebre	Lepus europaeus i Lepus granatensis
Guineu	Vulpes vulpes
<u>Aus aquàtiques</u>	
Ànec coll verd	Anas platyrhynchos
Ànec grisè	Anas strepera
Ànec xiulador	Anas penelope
Ànec cuallarg	Anas acuta
Ànec cullerot	Anas clypeata
Xarret comú	Anas crecca
Xarrasclèt	Anas querquedula
Ànec bec vermell	Netta rufina
Ànec cap-roig	Aythya ferina

Ànec de plomall	Aythya fuligula
Fotja comú	Fulica atra
Gavina vulgar	Larus ridibundus
Gavià argentat	Larus cachinnans
Becadell comú	Gallinago gallinago
Fredeluga	Vanellus vanellus
CAÇA MAJOR	
Porc senglar	Sus scrofa
Isard	Rupicapra pyrenaica
Cabra salvatge	Capra pyrenaica subsp. hispanica
Mufló	Ovis musimon
Cérvol	Cervus elaphus
Daina	Dama dama
Cabirol	Capreolus capreolus

Font: Generalitat de Catalunya. DARP

De la relació d'espècies cinegètiques anteriors el Berguedà com veurem més endavant en té un total de 31 sent les més abundants la perdiu roja, el conill i el senglar.

Per poder tenir una idea del nombre d'espècies caçades, a continuació es fa una relació del nombre d'animals caçats de caça major i de caça menor durant la temporada 2015/2016.

Taula 3. Exemplant d'espècies de caça menor caçades la temporada 2015/2016.

Caça menor	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya
Ànec	943	2.650	1.381	19.373	24.347
Becada	3.901	4.431	1.875	1.254	11.461
Becadells	112	680	317	4.987	6.096
Colom roquer	5.056	3.033	18.911	4.913	31.913
Conill	19.733	8.964	100.873	55.877	185.447
Estornells	8.099	9.007	16.228	24.255	57.589
Faisà	10.292	5.940	1.338	549	18.119
Fotja	3	57	174	1.767	2.001
Fredeluga	151	376	205	265	997
Garsa	6.337	2.833	18.531	6.292	33.993
Gavià argentat	11	34	28	466	539
Gavina vulgar	122	25	31	835	1.013
Griva	1.031	892	2.404	5.572	9.899
Griva cerdana	183	178	245	140	746
Guatlla	3.902	3.303	20.380	2.526	30.111
Guineu	2.005	1.359	3.105	1.643	8.112
Llebre	857	1.937	2.647	1.055	6.496
Perdiu roja	28.897	15.857	36.929	27.561	109.244
Perdiu xerra	0	157	103	0	260
Tord ala roig	3.560	4.989	17.714	15.297	41.560
Tord comú	19.943	25.597	134.419	204.655	384.614

Tórtora	4.729	4.729	10.035	12.047	31.540
Tudó	50.687	25.133	40.991	43.354	160.165
Xarrasclet	0	102	25	76	203
Xarxet comú	67	265	103	3.643	4.078
Xixella	666	314	1.065	410	2.455

Font: Direcció general de Forest. DARP.

En referència a la taula anterior com es pot veure la espècie amb un major nombre d'exemplars caçats durant la temporada 2015 - 2016 és el tord comú, animal repartit tota la geografia catalana, la segona espècie més caçada és el conill, aquest es troba situat a gran part de Catalunya però les zones on és desenvolupa amb més facilitat són les que es troben a una altitud per sota dels 800 metres.

Taula 4. Exemplars d'espècies de caça major caçades la temporada 2015/2016.

Caça major	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya
Cabirol	865	1.178	1.266	222	3.531
Cabra salvatge	0	0	0	300	300
Cérvol	299	358	526	0	1.183
Daina	16	197	156	0	369
Isard	65	66	124	0	255
Mufló	0	261	40	0	301
Porc senglar	13.609	17.106	12.673	5.159	48.547

Font: Direcció general de Forest. DARP.

En la taula anterior referent a les espècies de caça major caçades la darrera temporada es veu com hi ha un gran denominador, el porc senglar, és l'únic d'ells que es pot caçar lliurement sense la necessitat d'un permís especial atorgat per el departament de Medi Ambient.

A continuació, s'exposen dues de les espècies que ajuden a entendre l'activitat cinegètica a Catalunya. La primera, el porc senglar, la seva abundància l'està convertint en un problema tot i les facilitats per a la seva captura, i la segona, el cabirol, aquest per poder veure com ha evolucionat una espècie reintroduïda en tot el territori català durant pràcticament vint anys (1990-2007).

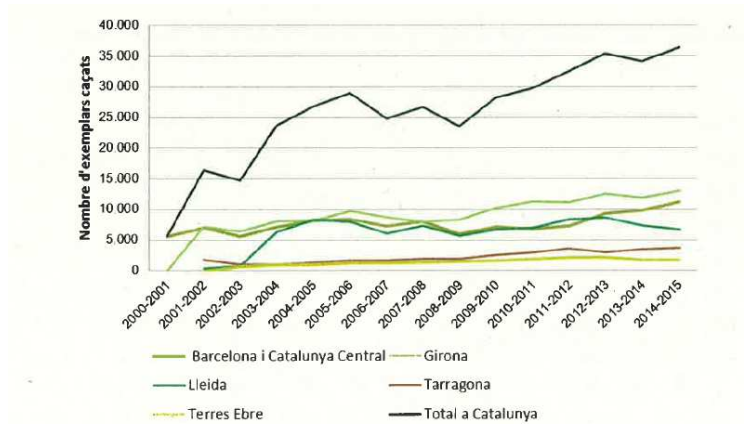
- Porc senglar (*Sus scrofa*)

Les dades de senglars capturats en el període dels últims quinze anys, s'ha passat de caçar 5.000 exemplars, a caçar-ne més de 35.000, ajuden a tenir una idea de la expansió que està experimentant aquesta espècie en tot el territori estatal i europeu, causat per l'augment de la superfície forestal, la manca de depredadors naturals i els canvis en els usos del sòl. L'alta població d'aquesta espècie ha assolit nivells problemàtics. Aquesta alta abundància té dues conseqüències principals: un augment dels danys als conreus i un augment de topades amb vehicles. A banda de les anteriors, també causen un problema per els danys als jardins, als camps de golf, en tanques i infraestructures, i en la salut pública.

La situació del Berguedà com es veurà a través de les estadístiques de captures no és alarmant com en altres punts de Catalunya. Sí que s'accentua un fort augment ja fa unes dècades, i la

quantitat de senglar abatuts any rere any va en augment, registrant rècords gairebé cada temporada.

Gràfic 1. Evolució dels porcs senglar caçats en els darrers 15 anys.



Font: Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya. Temporada 2014 - 2015

Per lluitar contra el descontrol de la població de senglar o altres espècies, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació DARP pot activar l'emergència en base la Llei 2/2014, del 27 de gener de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, en la disposició vint-i-tresena, en una determinada comarca o àmbit territorial quan es produeixi una abundància d'individus d'una espècie cinegètica o no protegida que resulti perillosa o nociva per a les persones o per tal d'evitar els danys a l'agricultura, la ramaderia, els terrenys forestals, les espècies protegides o la caça.

Es pot declarar quan es compleixin els límits establerts a la Resolució anual de vedes de cada temporada, i en zones on les mesures adoptades fins el moment no hagin permès minimitzar els danys.

A la resolució de declaració d'emergència cinegètica s'estableixen l'espècie o espècies objecte de la mesura, les causes excepcionals que la motiven, l'àmbit territorial, el període de vigència i les mesures de caràcter cinegètic que s'estableixin.

Una vegada declarada l'emergència, per poder capturar les espècies objecte de la declaració cal tramitar les autoritzacions excepcionals que corresponguin d'acord amb el que disposa la resolució anual de vedes.

La declaració habilita a l'Administració per acordar l'execució subsidiària de mesures excepcionals de gestió cinegètica en cas de manca d'actuació de les persones que, segons la legislació en matèria de caça, són responsables dels danys causats per les espècies cinegètiques.

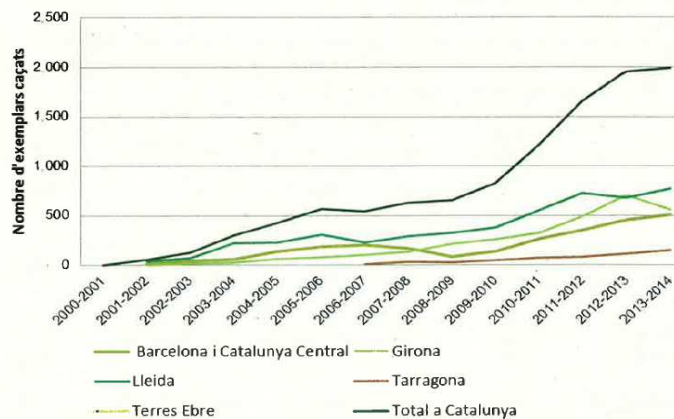
- Cabirol (*Capreolus capreolus*)

L'animal més petit dels cèrvids, el cabirol, ha experimentat un augment destacable, des de l'any 2000 que no es va capturar cap animal, s'ha arribat a 2000 exemplars a la temporada 2013 - 2014. Aquesta espècie es va començar reintroduir a partir de l'any 1990 i ha durat fins al 2007, període en que la Generalitat de Catalunya ha fet diverses reintroduccions. La seva expansió ha estat ràpida i arreu del territori català pràcticament, en un principi es creia que només viuria al seu medi natural, la muntanya. Això s'ha vist ben aviat que no seria així, un cop

colonitzat el Pirineu s'ha desplaçat per les zones veïnes sense problema, adaptant-se a diferents tipus de boscos i arribant a ocupar la major part de Catalunya. A priori aquesta expansió no sembla comportar una problemàtica tant greu com la del senglar, als camps de conreu no crea un problema però si en aquells llocs on s'han de regenerar zones forestals, ja que es menja el brot dels nous arbres.

L'espècie s'ha adaptat perfectament al Berguedà com es podrà veure més endavant, va aparèixer per la zona nord de la comarca i s'ha expandit per complet ja fa uns anys. És un animal que no realitza un dany greu als conreus o camps com pot fer el senglar, d'aquesta manera passa molt desapercbut a la zona.

Gràfic 2. Evolució del cabirols caçats en els darrers 15 anys.



Font: Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya. Temporada 2014 - 2015

3.3. Mètodes de caça

A Catalunya hi són presents diverses modalitats de caça, tant en caça major com caça menor, segons el mètode és realitzarà amb més o menys colla de caçadors. Alguns d'aquests mètodes podran anar acompanyats d'un gos caçador, aquest ajudarà a trobar la peça de caça al caçador.

Com a la resta de Catalunya la modalitat més utilitzada al Berguedà és la batuda, normalment la realitzada la societat de caçadors del poble, més endavant es veuran les diferents societats de caçadors presents al berguedà i les modalitats més utilitzades.

3.3.1. Acostament

El seu objectiu és anar a la recerca d'un exemplar concret, s'escollirà el que es caçarà segons les indicacions del pla d'aprofitament (sexe, edat, trofeu o selectiu). D'aquesta manera es manté un equilibri de la població de la zona. En el moment que s'identifica l'exemplar desitjat s'inicia el camí per aconseguir una distància de tir òptima per abatre l'animal.

Les espècies cinegètiques que s'abaten mitjançant la modalitat d'acostament són l'isard, la cabra salvatge, el cabirol, el cérvol, la daina i el mufló.

Foto 2



La imatge anterior mostra la primera fase d'un acostament, observar des d'un lloc amb perspectiva la presència del animal desitjat. Lloc: Malanyeu (La Nou de Berguedà). Font: Cinegeticat

3.3.2. Batuda

És el mètode de caça més habitual i generalitzat a Catalunya. És el més practicat i al mateix temps el més tradicional. A cada poble s'hi reuneix de forma regular una colla d'amics disposats a fer una batuda de senglar, espècie principal que es caça amb aquesta modalitat. La batuda necessita una gran coordinació i organització, alhora potència molt la companyonia i la necessitat d'una gran unió perquè els resultats siguin els esperats .

La mitjana de caçadors en una batuda és molt variable però acostuma a estar al voltant de 20 caçadors, aquests després de triar un lloc on és conegui la presència dels senglars a partir dels rastres es distribuïran per la zona en uns llocs fixes anomenats "parades", són els llocs estratègics on habitualment s'escapen els animals i poden ser més fàcils d'abatre.

Quan els caçadors de les "parades" ja estan col·locats al lloc corresponent, els gossos són els caçadors encarregats de buscar dins la zona de batuda i, amb l'ajuda dels gossos, els possibles senglars. L'objectiu és fer-los anar fins als llocs estratègics que s'han ubicat la resta de caçadors.

És també habitual utilitzar el mètode de batuda per a la caça de la polla d'aigua i el becadell.

3.3.3. Aguait

Consisteix en esperar des d'un punt fix l'entrada d'un animal. Per aquest motiu és important saber els llocs i les hores que pot aparèixer l'animal, normalment al inici i al final del dia. S'acostuma a fer servir per caçar el senglar en èpoques que no són de temporada hàbil de caça (veda), a causa dels danys que produeix l'animal, i que per motius de seguretat no és possible fer batudes o es creu que serà més eficient l'aguait, aquest mètode permet ser més selectiu que la batuda.

S'utilitza per moltes altres espècies a banda del senglar, com per exemple el tudó, el tord, l'estornell vulgar, la griva, entre d'altres. En queda exclosa la becada d'aquest mètode de caça.

3.3.4. Caça al salt

És una manera de caçar molt simbòlica; té una essència pròpia. També se la pot anomenar "guerra galana" a causa de la dificultat de la seva pràctica i de l'ètica que s'ha de tenir. Només es poden abatre uns animals concrets (captures autoritzades) per així mantenir cert nombre d'exemplars a la zona. El mètode consisteix en buscar i intentar caçar l'animal ajudat o no per un gos.

3.3.5. Caça en mà

És una modalitat que es realitza en grup. No s'hi aplega tanta gent com a la batuda, tot i que també hi ha un cap de colla, persona veterana i coneixedora del terreny, que dirigeix a un grup de quatre a sis persones que baten una zona amb una formació. Es poden utilitzar gossos. Els terrenys són plans i oberts. D'aquesta manera els caçadors es veuen sempre els uns els altres i queda totalment prohibit disparar de forma lateral. Els animals abatuts amb aquest mètode són més que amb la caça al salt.

La perdiu roja, la perdiu xerra, la becada, el conill i la llebre són espècies que es cacen bàsicament mitjançant les dues modalitats anteriors: la caça al salt i en mà.

3.3.6. Caça de barreig

Aquest mètode es realitza en zones humides. Té l'objectiu d'abatre les aus aquàtiques que es situen entre la vegetació de les llacunes. Els encarregats de fer-les moure són els barrejadors, els quals navegant per aquestes llacunes faran moure els animals en direcció als caçadors que estaran esperant a la terra ferma per a poder disparar. L'espècie més comuna d'aquesta pràctica és la fotja.

3.3.7. Caça amb reclam

En aquesta modalitat de caça s'utilitza un mascle de perdiu engabiat per atraure a altres individus de la mateixa espècie durant l'època de zel. Quan l'altre individu es troba aproximadament a 15 metres del caçador, aquest dispara.

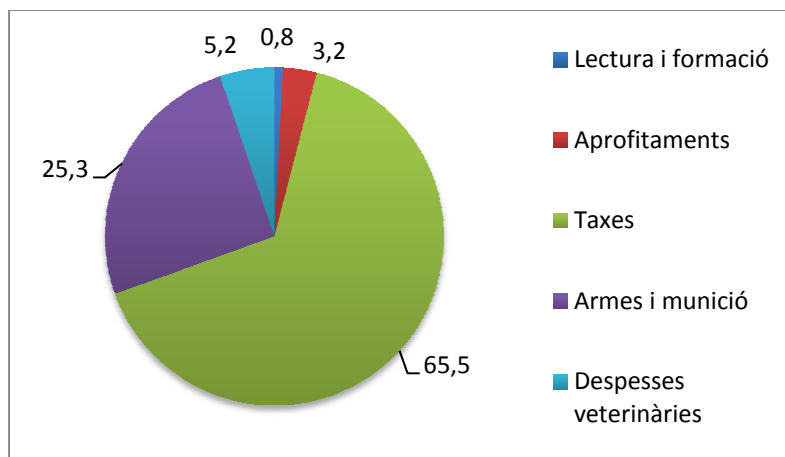
3.4. Importància econòmica de la caça

A nivell català la caça és una forma d'esbarjo influent en l'esfera socioeconòmica. Els diners que pot generar l'activitat cinegètica a Catalunya no es poden comparar amb els que es mouen al sud de l'Estat. Les àrees de caça presents en aquella zona són una font d'ingressos per als propietaris al mateix temps que repercuteixen de forma molt notable en tots els sectors relacionats, per contra, a Catalunya, la majoria d'àrees de caça tenen un cost afegit, podent aportar això si uns diners als sectors que l'envolten.

El valor econòmic de la caça no havia estat quantificat fins que el passat 31 de Maig de 2016, Julian Caldú, investigador de la Universitat de Lleida, dins de la jornada: *Compartir el territori: quin futur hi té la caça?* celebrada al Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (Solsona). En el seu decurs va presentar una ponència titulada 'Estimació del valor econòmic de la caça a Catalunya'. Fins ara mai abans no s'havia estimat aquest valor a nivell català. Per aconseguir-ho va recollir informació proporcionada per la Federació Catalana de Caça i va realitzar un gran nombre d'enquestes a caçadors.

En el seu informe, Julian Caldú, va xifrar el moviment econòmic produït per l'activitat cinegètica a Catalunya en 230 milions d'euros anuals. D'aquests, 119.884.670€ (52'1 %) provenen de valors directes i 110.259.675 € (47'9%) de forma indirecta. Es reparteixen de la següent manera:

Gràfic 3. Percentatge dels valors directes

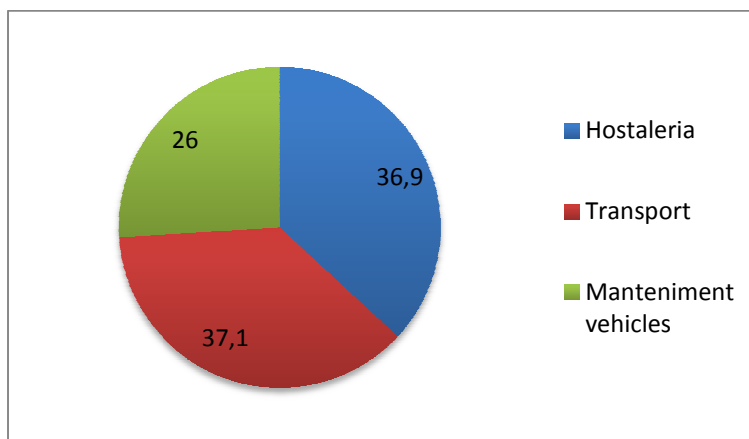


Font: Elaboració pròpia a partir de Estimació del valor de la caça a Catalunya (Julian Caldú)

En el gràfic 4.3 es pot veure com la major part del valor econòmic es troba en les taxes, és a dir, llicències i impostos, suposant 78 MEUR, unes llicències que segons varis experts no són suficientment transparents.

Un altre moviment de diners important és el que es produeix amb armes i municions, suposant 30 MEUR. El valor en veterinàries és de 6 MEUR, més petit en general però destacable per els caçadors que tenen gossos i les colles que han de pagar aquesta despesa. Majoritàriament la despesa més gran aquí dins és la de l'alimentació dels gossos. El valor de la comercialització de carn salvatge és de 4 MEUR. L'animal que més s'aprofita és el senglar, seguit del conill. Aquest és un valor que ha de tendir a l'alça en el moment que es regularitzi la situació de venda de carn de caça. El valor més petit és el que es mou en relació a revistes i formació, 1 MEUR.

Gràfic 4. Percentatge dels valors indirectes



Font: Elaboració pròpia a partir de Estimació del valor de la caça a Catalunya (Julian Caldú)

Els valors econòmics indirectes es reparteixen d'una forma molt més regular. Es troben en el mateix esglaó, al voltant dels 40 MEUR, l'hostaleria i el transport. El primer reportarà uns diners al territori, els caçadors faran els seus àpats habitualment al lloc on cacen, en canvi el segon és més difús, poden posar combustible a qualsevol lloc. El valor del manteniment dels vehicles suposa uns 30 MEUR, xifra complicada de comptabilitzar a causa de la disfunció que es pot produir en diversos usos que se li donin al vehicle, és fàcil de quantificar si el vehicle només s'utilitza per a l'activitat cinegètica.

L'estudi realitzat per Julian Caldú és l'únic fins ara que ha posat sobre la taula el valor de la caça a Catalunya. Anteriorment, tan sols hi havia un estudi del valor econòmic global de la caça del porc senglar en la modalitat de batuda a Catalunya, realitzat per la Representació Territorial de la Federació Catalana de Caça a Barcelona l'any 2016. Per realitzar-lo es van basar en dades de la temporada 2014-2015. El resultat va ser d'un valor aproximat de 64 milions d'euros. El cost de cada senglar abatut és de 1.325 € i cada caçador suporta de manera directa unes despeses anuals de 3.047€.

3.5. Problemàtiques actuals de la caça

3.5.1. Antecedents

La forma d'ordenar l'activitat cinegètica es basa en la Llei de caça de 1970. A causa d'aquesta es van realitzar un gran nombre de vedats, majoritàriament de gestió privada. Actualment un 81% a Catalunya formen part d'aquesta tipologia de figura. La majoria de pagesos i propietaris van cedir ells o avantpassats seus els terrenys a un titular, normalment una societat de caçadors. Això fa que els gestors tinguin tota la legitimitat en la gestió de la caça. D'aquesta manera la relació entre el pagès i el gestor de l'àrea de caça ha de ser permanent per minimitzar els danys. L'administració en aquests casos es troba molt limitada i pot actuar poc.

En la situació contrària a l'esmentada anteriorment, no formar part d'una àrea de caça, provoca que sigui una zona lliure on hi podrà caçar tothom. Això pot generar la concentració d'un gran nombre de caçadors a la zona. Al mateix temps no es té cap tipus de gestió i ningú es fa responsable dels danys. D'aquesta manera, no formar part d'una àrea de caça no ajuda a poder pal·liar els danys produïts per la fauna salvatge.

Les zones de seguretat han acabat esdevenint un problema. La no permissibilitat de la caça provoca que les espècies es refugiïn en aquella zona i sigui necessària la presència de la caça per reduir-ne el nombre d'exemplars. D'aquesta manera la figura de zona de seguretat genera dubtes.

La Llei de caça es troba antiquada per fer front al moment actual. El reglament té unes normes estrictes que limiten la cacera i fan menys eficaç l'activitat cinegètica. En general, el món cinegètic necessita una modernització per poder fer front als reptes actuals.

Les espècies que han patit un major desequilibri són: el senglar, el cabirol, el cérvol, la daina, el conill de bosc, el tudó, la garsa, el gavià de potes grogues, l'estornell i el tord.

La modificació de la colònia d'animals cinegètics al medi natural ha provocat unes conseqüències amb difícil resposta amb el marc legal actual:

- La seguretat ciutadana es veu afectada, sobretot amb l'augment dels accidents de trànsit.
- Els danys en el sector primari en general van en augment, provocant importants pèrdues econòmiques en agricultura, pastures, plantacions, etc.
- Creixement de les destrosses en zones urbanes, tant d'objectes i infraestructures (xarxes de reg, cablejat elèctric, contenidors...), com d'espais públics i privats, (jardins, parcs, horts...)
- Perill de transmissió de malalties a les persones o a altres espècies salvatges o ramaderes.
- Modificacions en la biodiversitat, majoritàriament aquelles espècies més amenaçades.
- Destrosses en espais naturals de protecció especial.

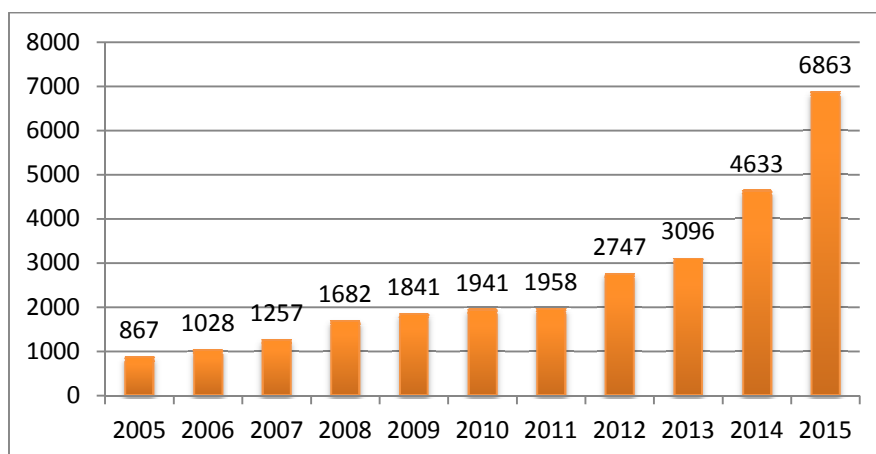
Les preocupacions actuals es centren en els tres àmbits següents: danys a l'agricultura, accidents de trànsit, salut de les persones i sanitat animal.

3.5.2. Danys a l'agricultura

Dels tres tipus de perjudicis que provoca l'excés d'una o varies espècies cinegètiques, el que més està incidint actualment i més s'hi està lluitant és el dany provocat en l'agricultura, els més afectats són els herbacis de secà, sobretot per part de senglars i conills.

Comptabilitzar les pèrdues econòmiques que produeix en l'agricultura la fauna cinegètica és una tasca complicada. Sí que és possible a través de les estadístiques que recull el DARPA saber el nombre d'autoritzacions excepcionals i, d'aquesta manera, saber si augmenta o disminueix el nombre d'afectacions. Com es pot apreciar en el gràfic següent en el qual apareixen el nombre d'expedients tramitats referents a autoritzacions excepcionals per danys que es van concedir en les diferents àrees privades o locals de caça, zones de seguretat, refugis de caça o refugis de fauna salvatge i terrenys cinegètics d'aprofitament comú per danys causats per espècies cinegètiques.

Gràfic 5. Nombre d'autoritzacions excepcionals per danys d'espècies cinegètiques (2005-15)



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del DARP

En el gràfic anterior, es pot apreciar a simple vista l'augment de les autoritzacions en els últims 10 anys, multiplicant-se per 8 en aquest curt període temps. Sent gairebé el 50% autoritzacions per fer front al porc senglar.

La localització d'aquestes autoritzacions dins l'àmbit català ajuda a situar on hi ha una problemàtica major.

Gràfic 6. Nombre d'autoritzacions excepcionals aprovades l'any 2016

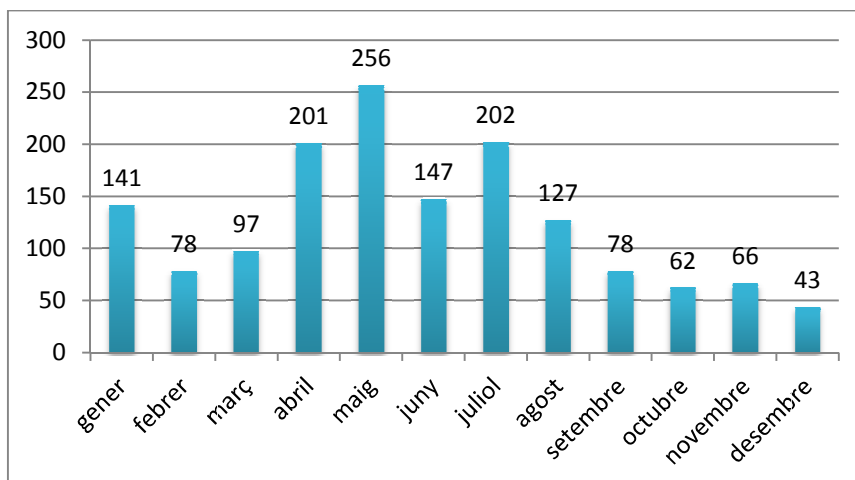
Espècie	Barcelona	Catalunya Central	Girona	Lleida	Tarragona	Terres de l'Ebre	Total
Ànec collverd	1		5				6
Avifauna	1						1
Colom	14	5	7	8	8	2	44
Corbs			6				6
Cotorra de pit gris	9		1	1	5		16
Estornell vulgar	12	1	1	24	11	19	68
Faisà	4						4
Fotja					1		1
Garsa	11		2	68	11	6	98
Gavià argentat o de potes grogues	1	1		1			3
Gavina						3	3
Perdiu roja	1						1
Tord comú	2						2
Tudó	21		5	5	27		58
Conill	32	8	3	154	30	30	257
Guineu	1		3	5		12	21
Llebre				1			1
Cabirol	1				7	5	13
Cabra domèstica ensalvatgida		1		1	1		3
Cabra Salvatge						2	2
Cérvol		1		15			16
Daina		1	13	3			17
Porc senglar	318	84	177	117	85	71	852
Porc vietnamita ensalvatgit	4				1		5
Total	433	102	223	403	187	150	1498

Font: Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya

Es desprèn del gràfic anterior que les demarcacions que han sol·licitat un major nombre d'autoritzacions i per tant, tenen un major conflicte, són Barcelona i Lleida amb poca diferència entre elles, més lluny queda Girona, la qual té poc més de la meitat que les dues primeres i a continuació venen la resta, per ordre de major a menor: Tarragona, Terres de l'Ebre i la Catalunya Central.

Les autoritzacions no es produeixen de forma regular durant l'any, a continuació es veu com es reparteixen.

Gràfic 7. Distribució de les autoritzacions excepcionals per danys d'espècies cinegètiques al llarg de l'any 2016



Font: elaboració pròpia a partir de les dades del DARPA

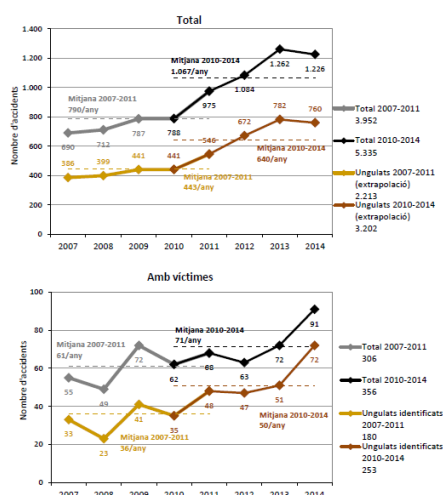
Com es pot veure en el gràfic 4.7, els danys no es produeixen de manera permanent al llarg de l'any, sinó que van molt lligats al cicle de conreu de cada tipus de producte, i són especialment elevats al maig i al juny.

3.5.3 Accidents de trànsit

La informació següent ha estat extreta del estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya (2016).

El nombre d'accidents amb víctimes provocats per animals només significa l'1% del total d'accidents amb víctimes comptabilitzats a la xarxa de vies interurbanes de Catalunya. Tot i la petita proporció que representen del total d'accidents amb víctimes, és preocupant el fort augment produït en els darrers anys. Aquest fet ens ho demostren les dades recollides per la Generalitat de Catalunya durant els 7 últims anys.

Gràfic 8. Evolució dels accidents causats per animals a Catalunya. Període 2007-2014



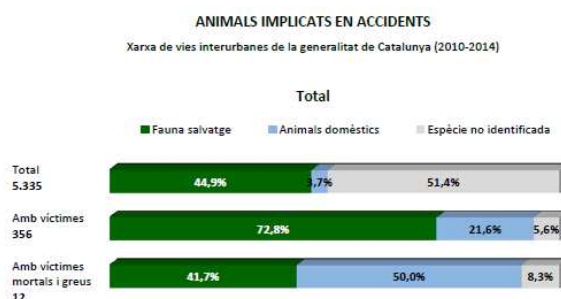
Font: estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Any 2016.

En el gràfic anterior s'observa la tendència a l'alça que han tingut els accidents amb animals els últims anys. En el període complet 2007-2014 s'ha produït un increment acumulat del 78%. Si mirem els anys més recents 2010-2014 s'ha produït una mitjana anual de 1.067 accidents causats per animals a la xarxa de carreteres interurbanes titularitat de la Generalitat. L'augment en aquest temps ha estat del 56% (dels 788 accidents el 2010 als 1.226 el 2014).

Pel que fa als accidents amb víctimes, l'increment acumulat des de 2007 és del 65%. En el període 2010-2014 hi ha hagut 3 accidents mortals amb animals implicats a la xarxa de la Generalitat. Això suposa que un 7% dels accidents amb animals han provocat víctimes. La tendència ascendent d'aquests accidents amb víctimes contrasta amb la reducció que mostren el total d'accidents amb víctimes enregistrats a Catalunya en aquest període.

El cost total mitjà d'un accident causat per animals a la xarxa viària titularitat de la Generalitat de Catalunya és de 8.850 €/accident incloent tots els costos, també els associats a víctimes.

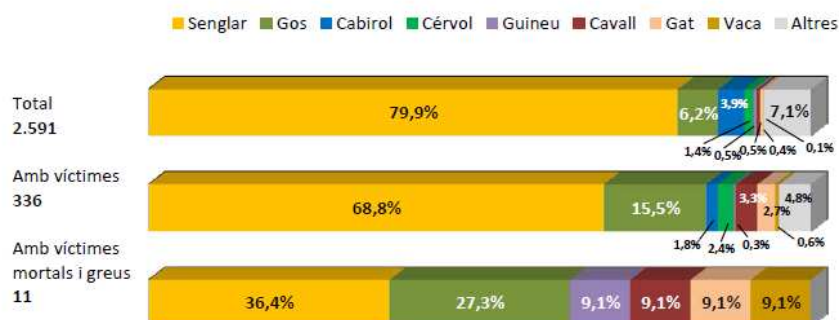
Gràfic 9. Fauna implicada en els accidents. Període 2010-2014



Font: estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Any 2016.

Del total (5.335) dels accidents amb animals registrats en el període 2010-2014, en el 51% dels casos es desconeix l'espècie implicada. Dels que sí que es coneix l'espècie domina amb claredat la fauna salvatge amb un 44.9%. Tan sols un 3.7% són animals domèstics.

Gràfic 10. Espècies implicades en els accidents amb animals. Període 2010-2014

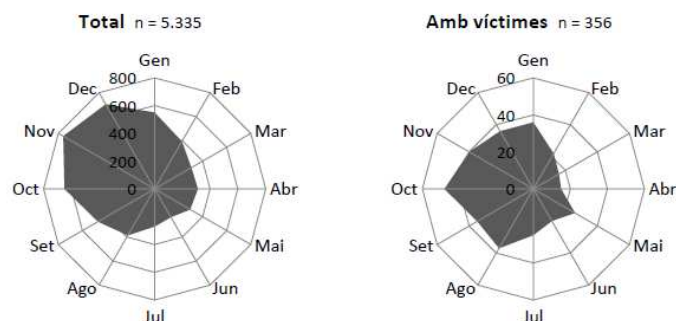


Font: estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Any 2016.

Els principals causants dels accidents amb animals són el grup dels ungulats, principalment el porc senglar. La forta expansió d'aquest animal, unida als canvis de comportament de

l'espècie, que mostra una creixent habituació i ocupació dels ambients humanitzats, en els quals trobem major densitat de xarxa viària, seria la principal causa que explica l'escalada de la sinistralitat viària causada per animals a les carreteres catalanes.

Gràfic 11. Distribució dels accidents amb animals al llarg del any. Període 2010-2014

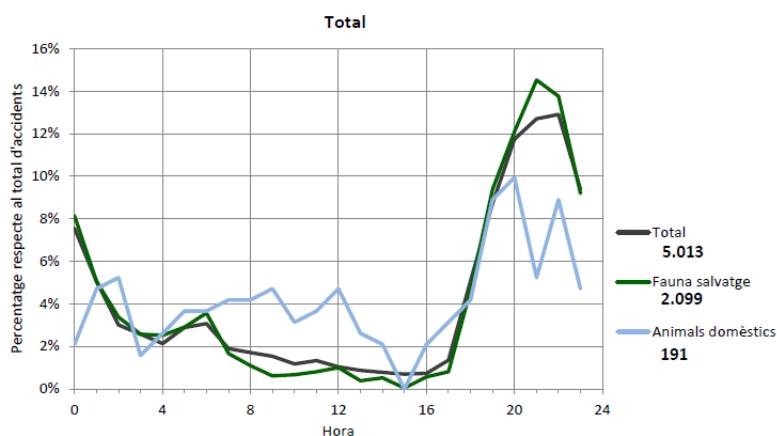


Font: estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Any 2016.

Els accidents causats per animals mostren uns patrons molt marcats de distribució estacional i horària, diferents als que mostra l'accidentalitat general, i que estan vinculats a l'ecologia i el comportament dels animals salvatges implicats en els sinistres. En particular, els ungulats són d'hàbits crepusculars i nocturns i augmenten els seus desplaçaments a la tardor i el hivern, quan coincideixen el període principal de zel de la major part d'espècies i el període hàbil de caça.

Entre setembre i gener (ambdós inclosos) es concentra prop del 60% de l'accidentalitat causada per animals.

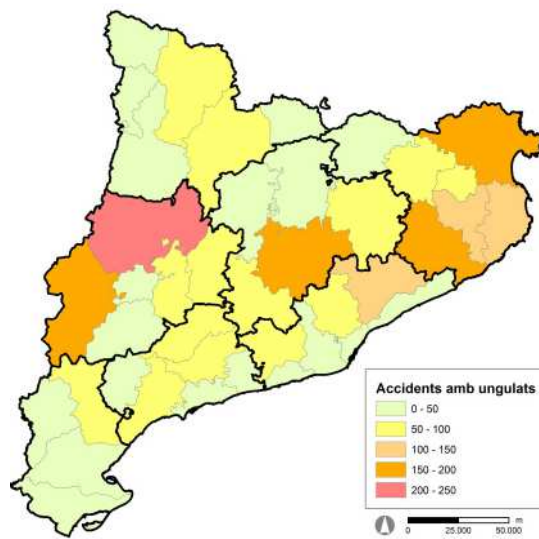
Gràfic 12. Distribució horària dels accidents amb animals. Període 2010-2014



Font: estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Any 2016.

La major conflictivitat es produeix al vespre i a les primeres hores de la nit. Entre les 19h i les 24h es concentren el 55% dels accidents i aquest patró s'assimila a l'observat en els sinistres causants de víctimes.

Mapa 1. Localització dels accidents amb ungulats per comarques. Període 2010-2014



Font: estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya. Any 2016.

Considerant tots els accidents amb animals que es produeixen a Catalunya, els àmbits territorials que concentren un major nombre d'accidents són els de Comarques gironines (24,9%) i de Ponent (18,6%).

En relació a les comarques més afectades per els accidents amb ungulats, destaquen per aquest ordre la Noguera, la Selva, el Bages, l'Alt Empordà i el Segrià, comarques que registren més de 30 accidents anuals.

3.5.4. Salut i sanitat animal

L'augment de la fauna salvatge ha suposat un major perill de contacte entre aquestes espècies i els animals domèstics, principalment els que es desenvolupen de forma extensiva. A banda d'aquest contacte directe entre animals vius, el problema pot venir de les despulles que es troben al medi, podent suposar un focus de transmissió de malalties, a causa del consum, el contacte o la inhalació. Per tant, aquesta situació ens aboca a una sèrie de problemàtiques:

1. Risc per a la salut de les persones (zoonosi).
2. Risc per a la seguretat alimentària de les persones.
3. La sanitat dels animals de les granges i les espècies ramaderes.
4. Les poblacions de fauna salvatge i el seu estat sanitari, tant en l'aprofitament, com en la protecció de certes espècies que es troben en perill i per tant estan protegides.
5. Les restes d'origen animal que es troben apartades dels circuits previstos en altres ocasions.

La UE disposa de varis reglaments que procuren per la salut pública. Per poder controlar que les peces cinegètiques capturades i la posterior carn de caça que s'obté estan en bon estat i no contenen malalties, hi ha el Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004.

El control de la carn de caça a nivell de Catalunya es troba sota un reglament que procura especial atenció en l'anàlisi i reducció de la triquinosi, principal malaltia que pateix el senglar, i en auge segons els controls realitzats els últims anys. El Reglament en qüestió és d'execució (UE) 2015/1375 de la Comissió, de 10 d'agost de 2015.

Recentment s'ha creat el Reglament (UE) 2016/429 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 de març en relació a les malalties transmissibles dels animals i pel qual es modifiquen o deroguen alguns actes en matèria de sanitat animal estableix normes per a la prevenció i el control de les malalties dels animals que són transmissibles als animals o als éssers humans i inclou els animals salvatges en el seu àmbit d'aplicació.

Per últim, el Reglament (CE) núm. 1069/2009, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 d'octubre de 2009, estableix igualment les normes sanitàries aplicables als subproductes animals i els productes derivats no destinats al consum humà, excloent els cossos sencers o parts d'animals de caça salvatge que no es recullin després de ser caçats. Tot plegat de conformitat amb les bones pràctiques de caça i els subproductes animals procedents de la caça silvestre i de la carn de caça silvestre.

Seguint amb les normes i regulacions a continuació s'explicaran les que afecten a la caça catalana en general.

4- Regulacions i normatives per a la caça a Catalunya

4.1. Marc legal

A nivell internacional no es troben normes i regulacions concretes pel que fa a la caça. Sí que hi ha un seguit de consideracions i restriccions a l'hora de practicar la caça. En aquest sentit, destaquen diferents acords orientats a regular i gestionar la biodiversitat en el medi natural, i en conseqüència les espècies d'aprofitament cinegètic, són els següents:

- Conveni de Bonn: tracta de la conservació de les espècies migratòries dels animals silvestres (1979). Conveni de Berna: relatiu a la conservació de la vida silvestre i del medi natural d'Europa (1979).
- Conveni de Ramsar: en relació a la conservació i l'ús sostenible de les zones humides (1971)
- Conveni CITES: tractat sobre comerç internacional d'espècies salvatges de fauna i flora en perill (1963)
- Conveni de Río: en relació a la diversitat biològica (1992)

La Unió Europea no té una regulació de la caça com a tal. El que ha fet és prioritzar la preservació del medi amb mesures específiques, majoritàriament per protegir hàbitats i espècies d'interès a través de la promulgació de directives que permeten als estats membres decidir la forma i els mitjans per aplicar-les, sempre amb la idea d'arribar a l'objectiu comú. Les principals directives europees en relació a la caça són:

- Directiva Aus (directiva 79/409/CEE del Consell, de 2 d'abril de 1979, relativa a la conservació de les aus silvestres. DO n°L 103 de 25 d'abril de 1979)

- Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i fauna silvestres. DO nºL 206 de 22 de juliol de 1992)
- Natura 2000
- Captura no cruel d'animals: Reglament (CEE) nº3254/91 del Consell, de 4 de novembre de 1991 i Decisió 98/142/CE del Consell, de 26 de gener de 1998

La conservació i protecció de les espècies cinegètiques és la raó per la qual és regula l'activitat cinegètica al medi natural a través d'un conjunt de normes i lleis.

La llei que regula la caça a Espanya és la 1/1970, de 4 d'abril, consta de 53 articles estructurats en nou títols. Per tal d'aconseguir una llei que s'adeqüi més a cada zona i aprofitant l'entrada en vigor de la Constitució de 1978, l'Estat transfereix la regulació normativa de la caça a les comunitats autònomes. Aquestes, per elaborar les diferents lleis, tenen com a marc de referència la directiva del consell 79/409/CEE (en relació a la conservació de les aus silvestres) i la llei estatal 4/1989, de 27 de març, de preservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestre.

Catalunya i Madrid són les dues úniques comunitats autònomes que no han fet una llei pròpia. És per aquest motiu que Catalunya encara es regeix per la llei bàsica estatal de 1970. La resta de comunitats sí que tenen una llei pròpia de caça com per exemple la Comunitat Valenciana¹.

Catalunya ha intentat en diverses ocasions l'elaboració d'una nova llei de caça. Tot i això cap dels diferents governs ha fet el pas definitiu per a la regulació de l'activitat cinegètica. L'any 2003 es va fer un pas important amb la publicació del pla estratègic de la caça. Aquest document havia de servir com a eina per a la realització d'una nova llei, que fins al moment no s'ha portat a terme. No solament tenia aquesta finalitat; el pla també pretenia l'assoliment d'una sèrie d'ambiciosos objectius per tal de potenciar les activitats cinegètiques:

- Definir una caça sostenible dins de la natura, compatible amb les altres activitats territorials.
- Reconèixer els valors culturals de la caça i les funcions que realitza dins de la societat catalana.
- Proposar uns principis per protegir la fauna, tot respectant la biodiversitat.
- Valorar el factor humà, proposant un model de formació.
- Col·laborar en el desenvolupament de la població local.
- Fomentar l'esport cinegètic com una ètica de comportament.

Aquest pla estratègic de la caça no s'ha desenvolupat i degut a l'excés de població de determinades espècies que provoca danys a l'agricultura, accidents i problemes de salut, el govern ha creat el 13 de desembre de 2016, la comissió interdepartamental per controlar i prevenir aquests impactes no desitjats produïts per la fauna cinegètica. La situació actual requereix un treball transversal entre les administracions (Generalitat, diputacions i ajuntaments), i els diferents sectors (caçadors, pagesos, indústries càrnies, universitats, etc), amb la finalitat d'aconseguir un objectiu comú, establir un nou marc legal, administratiu i

¹ Ley 13/2004, de 27 de diciembre, de caza de la comunidad Valenciana. Publicado en el BOE núm 38, de 14 de febrero de 2005.

operatiu, el qual permeti equilibrar l'ecosistema i buscar unes poblacions estables que no generin conflictes. Les mesures per aconseguir l'equilibri s'estructuren en 3 línies principals:

1. Reforma del marc legal:

- Creació al parlament d'una nova llei de caça que substitueixi la llei estatal del 1970. Aquesta nova llei s'ha de modernitzar i adaptar a la caça del segle XXI, buscant la vessant més social de l'activitat cinegètica; ha de vetllar per l'equilibri territorial i els ecosistemes; impulsar el desenvolupament del món rural i la muntanya i sensibilitzar els ciutadans.

- Regulació de la comercialització de carn de caça per a garantir la seguretat i incentivar el sector econòmic vinculat a la gastronomia i al territori. Es durà a terme a través del Decret de comercialització de carn de caça, es farà conjuntament entre els departaments de Salut i Agricultura, i ha d'establir els requisits sanitaris de recollida, transport i comercialització de fauna cinegètica.

2. Compromís i comunicació de l'administració i agents implicats:

- Creació d'una Comissió Interdepartamental de Prevenció de Riscos i Danys d'Espècies Cinegètiques. Ha de dur a terme les estratègies per garantir el compliment de la normativa de prevenció de riscos i danys.

- Creació d'òrgans de coordinació per a la prevenció de danys en zones de seguretat. Aquestes àrees són ubicades a prop de nuclis urbans. Aquí hi té una funció destacada l'ajuntament; conjuntament amb pagesos i caçadors han de crear un sistema per controlar els danys.

- Realització de plans específics en diferents comarques per aconseguir la reducció dels danys a través de la prevenció i la mitigació en espècies determinades. Un altre pla pilot és el que es realitza amb el senglar, una espècie que, per la seva importància (augment dels accidents, danys al sector primari i risc sanitari), mereix ser tractada per si sola.

3. Accions de millora de la gestió i de la prevenció:

- Per tal de poder agilitzar la coordinació de les actuacions es va establir una unitat administrativa específica. D'aquesta manera es va simplificar i millorar la tramitació dels expedients per danys.

- Ampliació del Pla de vigilància sanitària de la fauna salvatge. Es realitza un augment de les mostres i es controlen un major nombre de malalties que poden afectar als humans. També està previst crear un Banc de Dades Úniques de Zoonosis.

- Fer recerca i avaluar les causes del problema i les conseqüències econòmiques dels danys en tots els sectors.

4.2. Armes i permisos necessaris per a l'activitat

Per a la pràctica de qualsevol tipus de cacera cal complir els requisits establerts en l'article 3.1 de la Llei de caça. Són els següents:

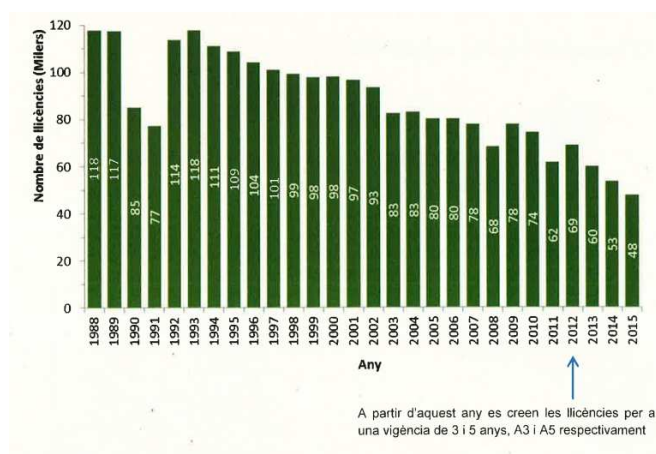
Haver complert l'edat de 14 anys. Fins a la majoria d'edat, es necessària una autorització excepcional del pare, mare o tutor.

Estar en possessió d'una llicència d'armes de classe D (armes llargues ratllades per a la caça major) o de classe E (escopetes i altres armes de foc llargues d'ànima llisa), i en cas de tenir una arma, és necessària la guia de l'arma.

Tenir la llicència de caça: de classe A (per a caçar amb armes de foc i no de foc); classe B (per a caçar fent ús de qualsevol altre mètode autoritzat); classe C (per a tenir gossades per a caçar).

El gràfic següent mostra l'evolució del nombre total de llicències emeses a Catalunya des de l'any 1988 al 2015.

Gràfic 13. Evolució del nombre total de llicències emeses a Catalunya. Període 1988-2015



Font: Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya. Temporada 2014 - 2015

El nombre de llicències de caça expedides cada any permet saber la salut de la caça a casa nostra. Com es veu ràpidament observant el gràfic, el nombre de llicències expedides es redueix cada any. Pot influir el fet que, a partir de l'any 2012, es puguin demanar per a tres o cinc anys de vigència. Tot i això, ja abans d'aquest fet la dinàmica era negativa. Cada any hi ha menys caçadors a Catalunya, fet que remarca el poc relleu generacional existent.

L'últim dels requisits per a poder practicar la caça és posseir una assegurança de responsabilitat civil de danys a tercers. És necessari presentar-la per a poder obtenir l'anterior esmentada llicència de caça.

En cas de tenir gossos de caça cal tenir en compte l'article 30 del Reglament de Caça respecte a la tinença, identificació i vacunació dels gossos.

4.3. Èpoques hàbils de caça

La normativa de vedes és la que regula quan es pot caçar. Anualment el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya publica la normativa que regula els períodes de caça hàbils per la temporada següent, les vedes especials, les espècies que es poden caçar durant aquella temporada i les normatives que afecten les zones de caça gestionades per l'Administració.

Els períodes de caça es troben agrupats segons els animals. D'aquesta manera es distingeixen tres grups: caça major, són els animals de major mida; caça menor, són els animals de menys grandària; mitja veda, són les aus més petites . A continuació, un resum de l'Ordre de Vedes 2016 - 2017:

Taula 5. Ordre de Vedes. Temporada 2016-2017

Caça Major

Espècie	Inici període	Fi període
Porc senglar	4 setembre 2016	26 març 2017
Mufló i Daina	4 setembre 2016	26 març 2017

Àrees privades i locals de caça			
Espècie	Inici període	Fi període	Sexe
Isard	9 octubre	31 gener	Ambdós sexes
	1 març 2017	15 maig 2017	Mascles
Cabra Salvatge	9 octubre 2016	6 gener 2017	Ambdós sexes
	1 març 2017	31 maig 2017	Mascles
Cérvol	11 setembre 2016	9 octubre 2016	Mascles
	9 octubre 2016	23 febrer 2017	Ambdós sexes

Zones d'aprofitament comú (lliures)
Del 4 de setembre al 26 de març, en els terrenys cinegètics d'aprofitament comú més grans de 200 ha, per a batudes de porc senglar, mufló i la daina, els dies hàbils són els diumenges i festius.
Del 4 de setembre al 26 de març, en els terrenys cinegètics d'aprofitament comú de 25 ha a 200 ha, només podran fer batudes del senglar, mufló i daina, els caçadors de les àrees privades limítrofes a aquests terrenys qualsevol dia de la setmana.
Reserves nacionals de caça i zones de caça controlada
El període hàbil de caça és el que indiquen els diferents plans tècnics de gestió cinegètica
Terrenys cinegètics de règim especial
Els dies hàbils són els que indiquen els plans tècnics de gestió cinegètica corresponents, excepte el porc senglar, el cabirol, el cérvol, la daina i el mufló, que seran tots els dies de la setmana.

Caça Menor

Caça menor en general	Inici període	Fi període
	9 octubre	5 febrer
Previsions singulars		
Perdiu Roja	9 octubre	1 gener
Perdiu Xerra	9 octubre	25 desembre
Ànec Griseta	9 octubre	5 febrer
Fredeluga	9 octubre	15 gener
Fotja	9 octubre	26 febrer
Guineu	4 setembre	26 març
Terrenys cinegètics d'aprofitament comú		

Els dies hàbils són els diumenges i festius no locals Falconeria: també dijous i dissabtes
Terrenys cinegètics de règim especial
Els dies hàbils són els que estableix el corresponent pla tècnic de gestió cinegètica, excepte la perdiu xerra, que serà exclusivament un dia a la setmana i quedarà fixat en el esmentat pla, i per a la guineu que seran tots els dies de la setmana

Mitja veda

En terrenys cinegètics de règim especial que ho tinguin aprovat en el seu pla tècnic de gestió cinegètica			
Espècies: guatlla, tòrtora, tudó, colom roquer incloses les varietats domèstiques i híbrids, garsa, estornell vulgar, gavina riallera, gavià de potes grogues i guineu.			
Comarques	Inici període	Fi període	Dies hàbils
Barcelona i Catalunya Central			15, 21 i 28 d'agost i 4 setembre
Girona	15 agost	15 setembre	Dijous, diumenges i festius no locals
Lleida i comarca del Solsonès	15 agost	15 setembre	Dijous, dissabtes, diumenges i festius
Tarragona			15, 21 i 28 d'agost i 4 setembre
Terres de l'Ebre			15, 21 i 28 d'agost i 4 setembre

Font: Generalitat de Catalunya. DARPA

4.4. Espais no cinegètics

Hi ha zones del territori on no és permesa la cacera, per tal de protegir les persones, els béns o la fauna. En són exemple flagrants i fàcils de localitzar les zones urbanes, les autopistes o carreteres, els espais per a la protecció de la fauna senyalitzats com a tals, etc. Hi han d'altres espais que no són tant fàcils de reconèixer, per aquest motiu en primer lloc cal apuntar que es poden dividir en dos grups, els llocs que estan creats per a la protecció de la fauna i les zones de seguretat i protecció.

Els espais que estan concebuts per protegir la fauna són :

1. Refugi de caça:

Són zones regulades per la Llei de caça 1/1970, de 4 d'abril, en les quals per diferents motius, s'ha prohibit l'activitat cinegètica, la captura d'animals o la introducció d'espècies que no siguin autòctones. L'aparició de nous refugis de caça per motius científics, educatius o biològics o per la petició d'una associació privada, queda regulada per la direcció d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. A Catalunya hi ha dos refugis de caça amb un total de 356 hectàrees.

2. Refugi de fauna salvatge i reserva natural per a la fauna:

Tenen pràcticament el mateix objectiu i normatives. La dues àrees són limitades. La primera s'origina per protegir la totalitat de la fauna. En canvi, la segona, només protegeix determinades espècies; per tant, és possible que la cacera hi sigui permesa. Per contra, als

refugis de fauna la cacera hi és prohibida del tot. L'organisme responsable de les dues figures és el Departament de Territori i Sostenibilitat conjuntament amb la Direcció General de Polítiques Ambientals. La normativa aplicable és el decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de protecció dels animals

Les zones de seguretat i protecció estan creades per evitar la caça a prop de zones urbanitzades o de circulació. D'aquesta manera es protegeix la integritat de les persones. En formen part els nuclis de població, les carreteres, els camins públics, els rius, etc. Es diferencien entre les zones de seguretat i les zones de protecció

3. Les zones de seguretat:

En aquests espais no es pot fer servir l'arma. És més, aquesta s'ha de portar sempre descarregada. Al mateix temps no és permès disparar en direcció a les zones de seguretat. Només es permet tirar si el caçador està a suficient distància perquè el cartutx no tingui la força per arribar a la zona de seguretat, o en cas d'haver-hi un element que impedeixi el pas del cartutx, com pot ser una muntanya.

4. Les zones de protecció:

Són els espais que poden envoltar les zones de seguretat, a través d'aquestes es vol evitar que un tret pugui arribar a les zones de seguretat, les armes no es poden emprar i s'han de portar sense munició. A Catalunya hi ha fins al any 2009, 68 zones de seguretat que ocupen un total de 80.380 hectàrees.

A continuació un quadre resum dels metres de seguretat que són necessaris per a poder començar l'exercici de la caça:

Taula 6. Limitacions espacials per a l'ús d'armes de foc.

INDRET	ZONA SEURETAT	LIMITACIÓ D'ÚS D'ARMES FOC
Autopistes i autovies	Asfaltat +25m	50m + 25m = 75m
Carreteres nacionals, comarcals i locals	Asfaltat + 8m	50m + 8m = 58m
Camins d'ús públic		25m a banda i banda
Camins ramaders / Vies pecuàries		En zona lliure es pot caçar, si no hi ha risc, per a les persones, ramats o animals domèstics. En zones amb règim cinegètic especial no es pot caçar. Però poden donar-se autoritzacions expresses.

INDRET	ZONA SEURETAT	LIMITACIÓ D'ÚS D'ARMES FOC
Vies ferroviàries	La via + 20m	20 + 25 = 45m
Aigües públiques	Llera + 5m	Llera + 5m
Canals navegables	Canal + 5m	25 + 5m = 30m

INDRET	ZONA SEURETAT	LIMITACIÓ D'ÚS D'ARMES FOC
Nuclis urbans i rurals, zones habitades	100m al voltant de les darreres edificacions	100m d'esquena a les edificacions
Habitatges aïllats, parcs i jardins	50m al voltant dels habitatges, parcs i jardins	50m d'esquena als habitatges, parcs i jardins
Recintes esportius	El propi recinte si està tancat. Sinó, la de delimitar l'administració.	Dins la zona de seguretat. Exepte on l'ús d'armes amb finalitats esportives no cinegètiques, hagi estat autoritzat per les autoritats competents.
Altres que es declari a petició d'entitats de caràcter públic.	A determinar en la resolució que la declari	Dins la zona de seguretat.

Font: Cinegeticat, documentació, zones de seguretat i distàncies

4.5. Espais cinegètics

La gran majoria de terreny a Catalunya és cinegètic. S'hi pot exercir la caça com un aprofitament més d'ús públic del medi natural. Es regula com qualsevol altre bé. És l'anomenada regulació del dret a caçar en un lloc concret. La titularitat d'aquest dret pot ser d'una entitat, d'un particular o de l'administració. Segons la Llei de Caça de 1970 hi han dues categories de terrenys cinegètics a Catalunya:

1. Zones lliures o terrenys cinegètics d'aprofitament comú:

La caça en aquests terrenys és permesa a qualsevol persona, sempre que sigui dins el període hàbil de caça i posseeixi la documentació necessària (llicència, assegurança i permís d'armes). Donats aquests condicionants bàsics el caçador pot entrar a la zona sense necessitar cap permís més. Aquestes zones poden ser de titularitat privada o pública, i per norma general, no hi acostuma a abundar la caça, en gran part perquè no hi ha un control cinegètic a través d'un pla tècnic donat que no és obligatori per aquests terrenys. Els criteris d'ordenació per assegurar la conservació de les espècies existents, els estableix la Llei número 4/1989 sobre la conservació d'espais naturals i de la flora i fauna silvestres.

2. Terrenys amb un règim cinegètic especial:

Es troben regulats per una persona, una entitat o una administració. S'estableixen en base la normativa les condicions de caça dins del vedat. Les àrees de caça es fixaran segons el tipus de

caça, la titularitat i les condicions per entrar-hi. A continuació procedim a la caracterització de les diferents àrees:

2.1. Reserva nacional de caça

És una àrea cinegètica gestionada per l'Administració. Es van declarar per promoure, fomentar, conservar i protegir espècies de fauna autòctona. Es concentren en zones d'alta muntanya. Dintre els seus límits geogràfics hi ha una sèrie de qualitats paisatgístiques, ecològiques i faunístiques molt destacables i de màxim interès. Les espècies cinegètiques característiques són la cabra salvatge, l'isard, el cérvol i el cabirol. Els condicionants per a la caça són molts exclusius. Es basen en un pla cinegètic més elaborat, permetent solament una cacera molt selectiva que variarà segons cada reserva, en base el nombre i el tipus d'exemplars de cada espècie s'atorgaran més o menys permisos per a la caça de cada exemplar. En ser un nombre baix d'autoritzacions, la distribució s'acostuma a fer per subhasta o sorteig, un cop atorgat el permís la reserva realitza un permís nominal i intransferible necessari per poder caçar. Poden ser permisos per a caçar un trofeu o caça selectiva.

En l'actualitat, Catalunya té declarades vuit reserves, amb una superfície total de 217.872 ha, que han esdevingut llocs on s'han mantingut condicions d'hàbitat òptimes per a moltes espècies. Cinc d'elles van ser creades l'any 1966, amb la finalitat de preservar les últimes poblacions de grans mamífers, coincidint amb zones desfavorides econòmicament però ben conservades, i la seva declaració ha actuat com a conscienciació de la població de la necessitat de protegir i preservar la natura, i ha aconseguit compatibilitzar la conservació de grans valors naturals amb un aprofitament racional dels recursos, i un desenvolupament social i econòmic de les zones on es troben.

2.2. Acotat:

Aquesta àrea de caça, popularment anomenada amb el barbarisme de *coto*, és definida a l'article 15 de la Llei de Caça com una superfície continua de terreny susceptible d'aprofitament cinegètic que hagi estat declarat i reconegut com a tal. Tots els acotats hauran de tenir uns requisits mínims: la senyalització del límit de l'àrea de caça, la documentació on es dóna la conformitat dels propietaris per a poder caçar a les seves finques, la identitat dels propietaris o gestors dels drets de caça, la possessió del corresponent pla cinegètic (eina per a la planificació de les actuacions que afecten la cacera en un espai determinat).

2.2.1. Àrea privada de caça (acotat privat):

Un acotat es pot realitzar lliurement sempre i quan hi hagi una extensió d'un sol propietari o titular de l'aprofitament cinegètic de com a mínim 250 ha en caça menor o 500 ha en caça major, en cas de ser més d'un propietari o titular, les superfícies mínimes seran el doble de les exigides per a un sol propietari (article 16 de la Llei de Caça).

Els gestors de l'àrea de caça (societat de caçadors, particular o societat mercantil), un cop realitzat l'acotament seran els que disposaran del dret a caçar. Per aquest motiu ells seran els qui permetran l'entrada o no de socis a canvi d'un pagament.

Històricament s'han diferenciat tres tipus d'àrees privades, encara que oficialment no siguin reconegudes: els tradicionals vedats, gestionats per societats de caçadors; els vedats privats, gestionats per particulars o empreses i les àrees intensives de caça. Les dues primeres són simplement àrees privades de caça i la tercera és una àrea de caça de reglamentació especial.

- Vedat: L'àrea de caça més habitual a Catalunya és el vedat. El titular del dret a caçar és una societat de caçadors. Aquesta posseeix els terrenys majoritàriament del mateix municipi. Els vedats es van crear fa forces anys i normalment coincideixen amb la regla: municipi - societat de caçadors - colla del senglar.
Les societats de caçadors estan gestionades per una junta escollida pels socis. Aquesta és l'encarregada d'autoritzar l'entrada i sortida de socis. Una quota anual serà la que permetrà caçar dins del vedat. També es poden fer invitacions per un dia a canvi d'un pagament. Moltes societats separen les quotes depenent del que es vulgui caçar: caça menor o caça major. Una part dels diners recollits s'inverteixen amb repoblacions de caça menor, especialment perdiu, conill i faisà.
- Vedat privat: legalment és igual que el vedat. La diferència es que no ho gestiona una societat de caçadors sinó que ho fan particulars o societats mercantils. Les quotes no acostumen a anar per temporades sinó que es paga per dia de caça o per nombre o tipus de peça cobrades.
La gestió d'aquests vedats està orientada a satisfer els caçadors. D'aquesta manera el que s'intenta és que sempre hi hagi un bon nombre d'exemplars de les diferents espècies. Una bona oferta és clau per a ser reconegut entre els caçadors. A aquests no els importa pagar una major quantitat si els resultats són millors. La diferència de qualitat entre unes àrees i unes altres serà el que marcarà l'èxit de cada una.
- L'àrea intensiva de caça: la gran diferència amb les altres àrees de caça és que l'activitat cinegètica hi és permesa durant tot l'any, sempre amb animals procedents d'alliberaments d'espècies de caça menor. Aquestes zones es poden crear dins de les àrees privades de caça que disposin d'una reglamentació especial.
La manera de caçar en aquest lloc consisteix en l'alliberament in situ dels exemplars que el caçador hagi pagat. Es parla d'alliberament quan està orientat a una cacera intensiva (àrea intensiva de caça), i quan s'alliberen exemplars en base als plans cinegètics s'anomena repoblació (vedats).

2.2.2. Àrea local de caça (acotat local):

El motiu d'aquest tipus d'àrea de caça és la propietat dels terrenys, en aquest cas normalment la majoria de terreny és del ajuntament, per tant de titularitat pública, poden també tenir aportacions de particulars, el ajuntament que gestionarà l'àrea serà el que porti més terrenys, aquest serà el que decidirà a qui atorga l'aprofitament de la caça. D'aquesta manera per els socis el funcionament serà el mateix que en un vedat, ho paguen una quota anual o autoritzacions temporals.

Els beneficis es reparteixen proporcionalment segons els terrenys aportats per cada part. Per ha poder fer una àrea local de caça es necessiten com a mínim 500 ha per la caça menor i 1.000 ha per la caça major

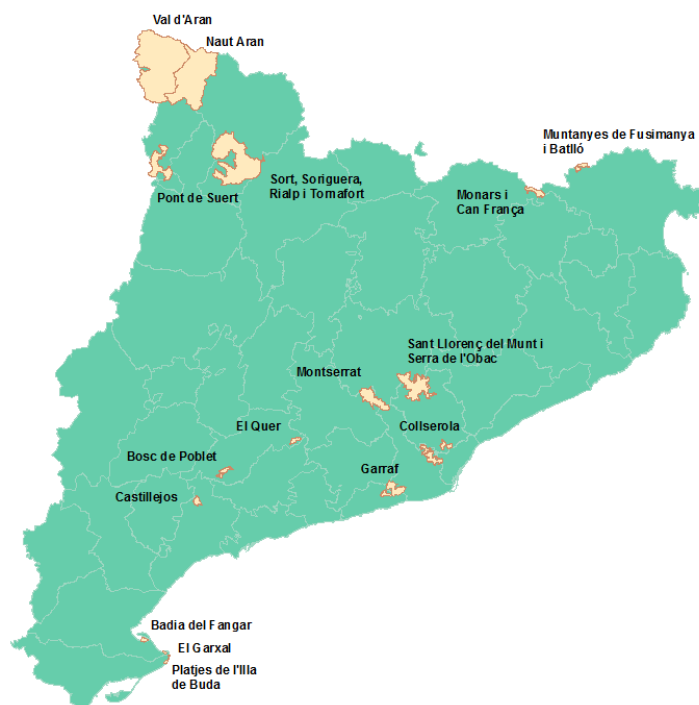
2.2.3. Zona de caça controlada:

Els terrenys i la gestió són de titularitat pública, la condició és que han de formar part de terrenys cinegètics d'aprofitament comú establerts en els plans de l'Administració autonòmica. Per a fer una zona de caça controlada l'encarregada és la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat. Aquesta té en compte que l'espai posseeixi un interès natural que cal regular i conservar a través d'un aprofitament adequat dels recursos cinegètics. No és definitiu sinó que té una permanència de 10 anys prorrogables .

Per portar a terme la millor gestió possible la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat realitza anualment un pla d'aprofitament cinegètic. En diversos casos l'ús de l'espai el pot dur a terme conjuntament amb la Federació Catalana de Caça o societats de caçadors.

A Catalunya l'any 2015 hi ha un total de 18 zones de caça controlada que signifiquen un total de 110.946 ha.

Mapa 2. Distribució de les zones de caça controlada a Catalunya. Any 2015



Font: DARP

Una vegada vistes les zones disponibles per a l'activitat cinegètica i les que no hi és permesa, la realització d'una taula amb un resum de les diferents àrees ajuda a entendre millor la importància que tenen uns espais envers els altres.

Taula 7. Les àrees cinegètiques de Catalunya. Any 2016

	Nombre d'espais	Superfície (ha)
Caça autoritzada	1.391	2.886.864
Àrees privades i locals de caça	1.365	2.560.275
Reserves nacionals de caça	8	215.613
Zones de caça controlada	18	110.976

Espais protegits	95	12.031
Refugis de fauna salvatge	93	11.675
Refugis de caça	2	356
Total	1.486	2.898.895

Font: Direcció general de Forest. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació.

Com es pot veure a la taula la majoria d'espais cinegètics són del tipus àrees privades i locals de caça, reflex de la titularitat privada de la majoria de terreny català. Això fa que es constitueixen acotats normalment per a cada municipi. Cartogràficament també es pot visualitzar la distribució de les àrees cinegètiques de Catalunya a través del visor creat per el Departament de Medi Ambient i Habitatge. Aquest permet observar qualsevol espai amb una gran precisió, facilitant així la gestió de l'aprofitament i conservació de les poblacions de fauna cinegètica i donant un servei més eficient als titulars dels terrenys i als caçadors.

Un cop realitzat l'anàlisi de la situació a nivell general de Catalunya, és el moment de centrar-se en l'àmbit d'estudi, el Berguedà. És important mencionar que molts dels elements que incideixen en l'escala catalana són iguals pel Berguedà. Per aquest motiu l'àmplia explicació des de tots els vessants de l'estat de la caça a Catalunya.

5. Àrea d'estudi: el Berguedà

Situació

Mapa 3. El Berguedà



El Berguedà és una comarca formada per 31 municipis amb una extensió total de 1.185 km². Els límits que defineixen la comarca són al nord la Baixa Cerdanya amb la Tossa d'Alp, la serra del Moixeró i la serra del Cadí com a relleu delimitant. A l'est són les comarques d'Osona i el Ripollès les que limiten. A l'oest es troben les comarques del Solsonès i l'Alt Urgell. Al sud la comarca de contacte és la del Bages. L'enllaç de les dues comarques a través del desdoblament de la C-16 ha facilitat molt el contacte entre aquestes. El Berguedà té dues parts ben marcades: l'Alt Berguedà i el Baix Berguedà. Els quatre condicionants següents marcaran la disposició de les espècies a la comarca.

Font: www.buscandomontsalvatge.blogspot.com

El relleu

La comarca del Berguedà està estructurada per tres unitats:

- Relleus pirinencs: es troben al NE de la comarca, el formen la serra de Moixeró amb 2.260 m, la Tossa d'Alp amb 2.531 m i el Puigllançada amb 2.406m. Aquestes serres

formen part del Pirineu axial i són materials datats en el Paleozoic, bàsicament calcaris i pissarres.

- Pre-pirineus: es troben a la resta del Alt Berguedà, en forma part la serra del Cadí amb el Comabona amb 2.530 m, el Pedraforca amb 2.497 m i els Rasos de Peguera amb 2.067 m. La diferència amb la unitat anterior és la datació dels materials, aquests són formats per un substrat Secundari i Terciari.
- Depressió central: el Baix Berguedà és la zona que forma part de la Depressió Central Catalana, està composta de materials sedimentats en l'Eocè i el Oligocè.

Hidrografia

L'eix hidrogràfic vertebrador de la comarca és el Llobregat Aquest riu neix a les fonts del Llobregat situades a Castellar de n'Hug i recull tots els torrents i rieres de la comarca. El fil conductor del Llobregat es veu trencat al seu pas pel pantà de la Baells, lloc on desemboca la majoria d'aigua (7,5m³/s). Una part petita (2,33m³/s) va pel canal industrial de Berga des de Guardiola de Berguedà. El cabal màxim del riu segons les estacions d'aforament és a la primavera. Aquesta és l'època on hi ha les pluges més intenses i es fon la neu de les capçaleres del Llobregat.

Clima

El clima del Berguedà varia molt a causa dels condicionants orogràfics existents a la zona. L'element més influent del clima de la comarca és l'alçada. A les parts més baixes es mou al voltant dels 400 metres. En canvi, a la part de l'Alt Berguedà es pot arribar en alguns cims a més de 2.500 m. En conseqüència, aquest fet suposa una temperatura més baixa a les vessants més elevades i més alta a les fondalades, tot i això la inversió tèrmica té un pes important ja que és molt habitual i fa que els mesos més freds les temperatures més baixes es situïn a la vall del Llobregat enlloc de les elevacions mitjanes més pròximes.

La precipitació per la seva banda és més important a l'Alt Berguedà, fins al punt que la pluja i la neu que s'enregistra als relleus més importants (fins a 1.200 mm anuals de mitjana) dobla la de l'extrem sud de la comarca (al voltant de 600 mm). Cal assenyalar que la major pluviometria de les zones de muntanya en comparació amb el Baix Berguedà es fa especialment palesa durant els mesos més càlids de l'any. Si bé al Baix Berguedà i al pic de l'estiu l'aspecte de la vegetació denota una certa aridesa (per la combinació d'una pluviometria discreta i una evapotranspiració considerable), l'estiu és l'estació més plujosa de l'any de Berga en amunt, ja que les tempestes de tarda hi deixen sovint importants quantitats d'aigua, sobretot durant els mesos de juny i agost, i en menor mesura durant el juliol. En canvi, si bé les típiques tempestes de tarda afecten esporàdicament punts del Baix Berguedà, la seva freqüència hi és molt inferior.

Vegetació

La vegetació del Berguedà es diferencia en dos sectors : el Baix Berguedà i l'Alt Berguedà.

En el global de la comarca dominen les formacions forestals. Els boscos varien a mesura que avancem cap a les zones més enlairades de la comarca, de manera que es poden diferenciar en l'àmbit més baix i més pròpiament mediterrani, formacions amb alzinar de carrasca, propi

dels ambients continentals. La part alta del Berguedà es caracteritza per una vegetació de tipus submediterrani amb rouredes amb boix, i fagedes que únicament fan aparició a les obagues més frescals. L'explotació secular dels boscos ha afavorit, en gran part d'aquest territori, la substitució de la roureda per la pineda de pi roig. Actualment molt més abundant. Per sobre dels 1600 m d'alçada fa aparició el paisatge subalpí caracteritzat pel bosc de pi negre, i per extensos prats rasos pasturats.

Taula 8. Cobertes i usos del sòl Baix Berguedà

Cobertes i usos del sòl	Superfície (Ha.)	Representivitat (%)
Aigües continentals	121,50	0,26
Boscos	1.5001,91	32,33
Conreus	11.435,97	24,65
Matollars	4.486,01	9,67
Prats, pastures i herbassars	14.494,17	31,24
Tarteres i roquissars	13,51	0,03
Zones urbanes i parcs urbans	842,46	1,82

Font: Carta del paisatge del Berguedà. 2009

Taula 9. Cobertes i usos del sòl Alt Berguedà

Cobertes i usos del sòl	Superfície (Ha.)	Representivitat (%)
Aigües continentals	446,88	0,62
Boscos	49.644,9	69,22
Conreus	2.593,98	3,62
Matollars	2.541,46	3,55
Prats, pastures i herbassars	12.211,24	17,04
Tarteres i roquissars	3748,39	5,23
Zones urbanes i parcs urbans	900,36	1,26

Font: Carta del paisatge del Berguedà. 2009

6. Evolució i canvis en les espècies cinegètiques de la comarca

El moment històric per iniciar l'evolució de la fauna cinegètica al Berguedà és a la segona meitat del segle XVIII, etapa on apareixen els primers documents escrits que parlen de la fauna a la comarca. Des d'aquest punt fins al segle XX la informació és pobre i només permet tenir una idea dels canvis faunístics produïts. A mesura que ens aproximem en el temps a l'actualitat la quantitat de dades és major i això permet reproduir més exhaustivament la realitat.

6.1. Del segle XVIII a mitjans segle XX: desforestació i disminució d'espècies

Els arxius històrics permeten establir un període entre el segle XVII i la majoria del XVIII on la desforestació a la comarca és molt important. Els motius són diversos: demanda de fusta i llenya a causa de la pressió demogràfica; reconversió dels boscos en prats de pastura i conreus; demanda de fusta per a la fabricació de vaixells, sortosament, la dificultat per explotar els boscos Berguedans va fer que es pogués conservar la gran majoria de boscos de la comarca.

Al llibre Efemérides Bergadanas, Vilardaga J., 1919. Apareix un document de l'any 1780 sobre agricultura on es destaca una elevada proporció de terres dedicades aquest sector al Berguedà. Al Baix Berguedà era on havia desaparegut més bosc per fer augmentar els conreus. En canvi a la part nord de la comarca destacava el bestiar, tot i que també havia augmentat l'agricultura en detriment de boscos i pastures. El retrocés de bosc no fa perdre la importància de la caça en aquest lloc, sinó que és establert com a país abundant de caça en el document, aportant en conseqüència uns diners considerables a la zona.

Pocs anys més tard del primer document apareix un qüestionari que l'any 1789 el magistrat i viatger Francisco de Zamora (1757-1812) havia enviat a tots els pobles i ciutats de Catalunya per tenir informació concreta i realitzar una enciclopèdia que mai s'arriba a produir. A través dels manuscrits de l'època es pot establir una idea de la fauna al *Partido de Berga*, actualment seria més o menys el Berguedà. La fauna de la comarca era en aquells moments la següent: "*en este partido las fieras que se encuentran son algunos lobos, zorros, faginas, javalines, algunas cabras montesas, algun venado y algunos hurones vulgo mustelas; de conejos, liebres, perdices y esquiroles, no mucha abundancia; alguna codornices; en el invierno algunos patos y tordos becacines bastantes y de palomas silvestres en algunos inviernos muchos*" Efemérides Bergadanas, Vilardaga J., 1919. Aquest text permet identificar la presència d'animals que es van extingir posteriorment com el llop o el cérvol (venado). I al mateix temps, destaca la presència de certs mots que es poden intuir quins són en l'actualitat com 'tordos becacines', segurament becaades i 'cabras montesas' en lloc d'isards.

La localització de grans espècies segons els diferents qüestionaris dels municipis del *partit* (algunes localitats no hi han dades), conclou que el llop es trobava distribuït per la majoria de la comarca apareixent en molts termes municipals. La seva presència és en tot l'Alt Berguedà, arribant més cap al sud fins als termes de la Quar, Sant Joan de Montdarn i l'Espunyola; l'ós per contra, només és mencionat als termes d'Espinalbet i Sant Marí del Puig; el linx, només a Espinalbet; l'aufrany, només a Sant Martí del Puig. Les tres darreres espècies: el cérvol, el senglar i l'isard, es localitzen arreu del *partit*.

La vegetació de la zona afavoria la presència de l'ós i el llop, sobretot a l'Alt Berguedà. L'any 1845 al Diccionario Geográfico - Estadístico - Histórico de España editat per l'escriptor i polític Pascual Madoz (1806-70), es ve a definir el paisatge berguedà així: "*escepto en los rasos de Paguera, Farrus, Tubau y plà de Añella, que solo producen pastos, en todas las montañas se encuentran estensos bosques de pinos, hayas, encinas, robles, tilos, tejos, abetos, fresnos, aceres y algunos álamos, particularmente negros*". Malgrat l'òptima vegetació per a poder viure-hi les dues espècies esmentades anteriorment, sembla ser que la presència del llop al segle XIX era testimonial i, la de l'ós, gairebé nul·la. Aquest fet era conseqüència de la forta pressió cinegètica que s'havia produït ja des del segle anterior.

La data que permet una aproximació més acurada és la que apareix en un text recollit en el llibre Efemérides Bergadanas, Vilardaga J., 1919, del febrer del 1801 titulat: "*Por ultima vez fué visto un oso en término de Peguera*". A l'interior del text explica la següent situació: "*el dueño del manso Salomo, al salir una mañana de su casa, se topó con uno de estos temibles animales, que desde entonces ha desaparecido totalmente*". Segueix el text amb una aportació sobre la presència del llop "*los lobos desaparecieron también del todo, allá por los años 1860*

al 1865". Segons aquest text l'ós hauria desaparegut a tot el *partit* a principi de segle XIX, semblant probable però la presència d'algun ós a l'Alt Berguedà fins aquells moments. Els llops, per la seva banda, segons les dades dels qüestionaris fets a finals del segle XVIII era present a gran part de la comarca i, per les anotacions anteriors, es pot suposar que van desaparèixer a la comarca a la segona meitat del segle XIX.

El Berguedà va patir al llarg del segle XIX i inicis del XX una pèrdua important de massa forestal. A més dels factors esmentats amb anterioritat s'hi uneix l'aparició del carbó a la comarca, un tipus d'explotació que va necessitar un elevat nombre de fusta per a funcionar. La desforestació es va estendre a tots els boscos rellevants de la comarca: Peguera, Moripol, Castellar del Riu, Sant Marí de les Canals, Sant Julià de Cerdanyola, Sant Romà de la Clusa, voltants de Bagà i Gisclareny. Aquesta pèrdua de vegetació a la zona afectà lògicament els animals que hi vivien, fent un pas enrere les espècies de caràcter més forestal i apareixent espècies antropòfiles que s'adaptaven més bé als espais cada vegada més agrícoles i ramaders, en general zones obertes.

Hi van haver dos mamífers que fins llavors eren importants, el cérvol i el senglar, que van resultar perjudicats per aquesta desforestació. La primera espècie és la que es té menys informació. Hi ha la confirmació, com s'ha dit anteriorment, que es trobava present a la comarca a finals de segle XVIII. Des d'aquell moment no es tenen notícies de la presència de l'animal a la zona. És d'imaginar, doncs, que desaparegué progressivament al llarg del segle XIX. Els dos motius principals van ser la caça i la pèrdua de massa forestal. La segona espècie que es veu afectada per les tales d'arbres és el senglar, el qual va desaparèixer, gairebé en la seva totalitat, a la segona meitat del segle XIX. En aquesta etapa es va reduir el senglar a tot Catalunya a causa de la ja comentada desforestació i de la presència de depredadors naturals. En el moment que el llop el seu major depredador va desaparèixer, va provocar l'augment de la població de senglar durant la primera part del segle XX en endavant. Apareix un text datat al gener de 1916 on dona raó d'aquest fet: "*Después de una ausencia de 60 años, vuelven a pisar el término de la ciudad de Berga, los jablíos. Este animal había desaparecido totalmente de este país, allá por el año 1855. Volvieron a reaparecer en 1901. El primer sitio en que hicieron acto de presencia fué en el bosque de Grasolet, término de Saldes; y desde allí, en el corto período de 15 años, se han extendido por todos los sitios montañosos de la Provincia. En las escabrosidades de los montes vecinos a esta ciudad, abundan mucho*" Efemérides Bergadanas, Vilardaga J., 1919.

L'entrada al segle XX no va canviar la pressió demogràfica vers el medi natural. Tan sols va començar a disminuir a partir de la dècada de 1930. En aquells moments, a causa de la guerra civil la comarca inicia un retrocés en la seva població. On es va notar més aquesta disminució de la població va ser en les zones rurals, perdent pes l'agricultura i la ramaderia. La zona de l'Alt Berguedà va ser l'única on el nombre de persones va augmentar, afavorit per l'arribada d'immigrants destinats a treballar en el sector de l'extracció de carbó. El fet comentat anteriorment, la reducció de conreus sobretot a les zones de muntanya, fa que els boscos vagin recuperant lentament el terreny perdut.

L'activitat cinegètica no disposava de cap regulació a la postguerra, provocant així un augment de la caça sense control i a conseqüència una disminució important de moltes espècies. Un

exemple és l'isard, animal que va arribar a una situació límit en els anys 50 i 60, moment on va estar a punt de desaparèixer. La mentalitat de l'època no veia com un problema aquesta situació sinó tot el contrari, molts animals els consideraven dolents i perjudicials provocant que els perseguissin fins a nivells extrems. D'aquesta manera es van reduir de forma molt considerable les colònies de rapinyaires i carnívors. Un altre problema que es suma els anys 50 és l'aparició de la mixomatosi, malaltia que va provocar la mort de molts conills i, en conseqüència, la disminució dels seus depredadors a causa de la reducció d'aliment.

De forma general la fauna berguedana no es trobava en el millor moment a mitjan segle XX. Tot i el retrocés generalitzat de les diferents espècies, hi havia una d'elles que tenia una tendència contrària a la resta, el senglar. Aquest, afavorit per el despoblament del món rural i la manca de depredadors naturals s'expengué ràpidament per la comarca.

Als anys 50 es va intentar reintroduir els primers cérvols, la finalitat era que poguessin ser una nova espècie cinegètica a la zona.

6.2. Les dècades de 1960 i 1970: l'inici de la regulació cinegètica

La preocupació de l'administració franquista era protegir l'activitat cinegètica a través de la protecció de les principals espècies de caça; un exemple és el ja mencionat isard. D'aquesta manera volia evitar el buit legal que hi havia a la postguerra. Així, el moment més important per a la fauna va ser quan es van crear, l'any 1966, les Reserves Nacionals de Caça, i la posterior aprovació de la Llei de Caça, l'any 1970. És des d'aquest moment quan es començaran a formar les àrees privades de caça, administrades per associacions de caçadors. Al mateix temps, per poder gestionar el medi natural, es crea ICONA, un organisme format per enginyers forestals que al llarg de tota la seva etapa creen molta controvèrsia amb les seves decisions, xocant moltes vegades amb les idees de biòlegs i naturalistes.

A la comarca es va crear el 1966 la Reserva Nacional de Caça del Cadí. Aquest espai comprenia en la seva creació les muntanyes del Cadí, Moixeró, el Verd, Clotarons, Pedraforca, Tosa d'Alp i Puigllançada. Més tard s'incorporà també el Port del Comte. La població d'isard, objecte inicial de la creació de la reserva, presentava, l'any 1968 en el primer cens realitzat, població amb un total de 78 exemplars, que ha evolucionat al llarg dels anys fins a aconseguir, l'any 1994, un total de 1.319 exemplars censats. L'any 1999 s'assolí un total de 2.551 exemplars. Aquest fet demostra l'efectivitat en la gestió portada a terme per l'equip de la reserva, des de la seva creació.

Els alliberaments de cérvol a la RNC del Cadí a finals dels anys 1950 no van tenir el resultat desitjats. No es coneix la seva presència en anys posteriors, i tampoc hi han documents de nous intents de repoblació els anys 1960 i 1970. Als voltants de l'any 1965, es va produir un petit grup de població entre les comarques del Berguedà i el Ripollès, aquest va sorgir quan es van escapar un grup de cérvols i daines d'un tancat situat a Sant Esteve de la Riba. Segons sembla, la resta d'animals també van ser alliberats i d'aquí apareixen les actuals poblacions de la zona.

El retrocés de la població rural ja no té marxa enrera i segueix durant els anys 1960 i 1970, continuant d'aquesta manera amb el lent camí de recobriment de bosc a tota la comarca. Paral·lelament les espècies de caire més forestals segueixen la tendència a l'alça, el cas més

evident és el senglar, tot i no tenir dades, l'evidència fa pensar que va augmentar de forma considerable, a nivell espanyol s'estima que va créixer als anys 70 un 200%.

La protecció del medi és un problema que s'arrossega durant aquests anys, és necessari crear espais emparats per parcs o reserves naturals, en general, les zones naturals d'interès s'han de cuidar molt més. Un exemple són les tales abusives que es realitzen a l'Alt Berguedà. La dècada dels 80 servirà per afrontar aquesta mancança.

6.3. Els anys 1980 i 1990: la protecció d'espais

L'entrada a la dècada de 1980 es pot marcar com un moment on hi ha un canvi en el pensament de la societat, en dos sentits: el primer, és la percepció cap a les espècies que sempre havien estat vistes amb mals ulls; aquestes, a partir de llavors, comencen a generar certa expectació i interès. Es pot dir que es generalitza la idea que s'han de protegir totes les espècies i s'han de marcar unes noves línies de gestió. La segona rau en la protecció del medi natural. La pressió dels humans sobre el medi és molt alta i, per tant, es fa necessari protegir especialment aquells espais naturals d'interès paisatgístic, geològic, botànic o faunístic.

La situació requeria de lleis i decrets. Així va succeir a tant a nivell espanyol, en el seu conjunt, com específicament a escala catalana. Durant la dècada de 1980 entren en vigor una sèrie de lleis i decrets bàsics que serveixen per protegir diverses espècies de fauna:

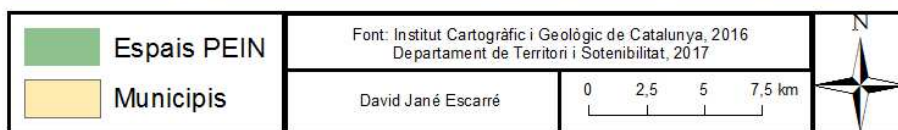
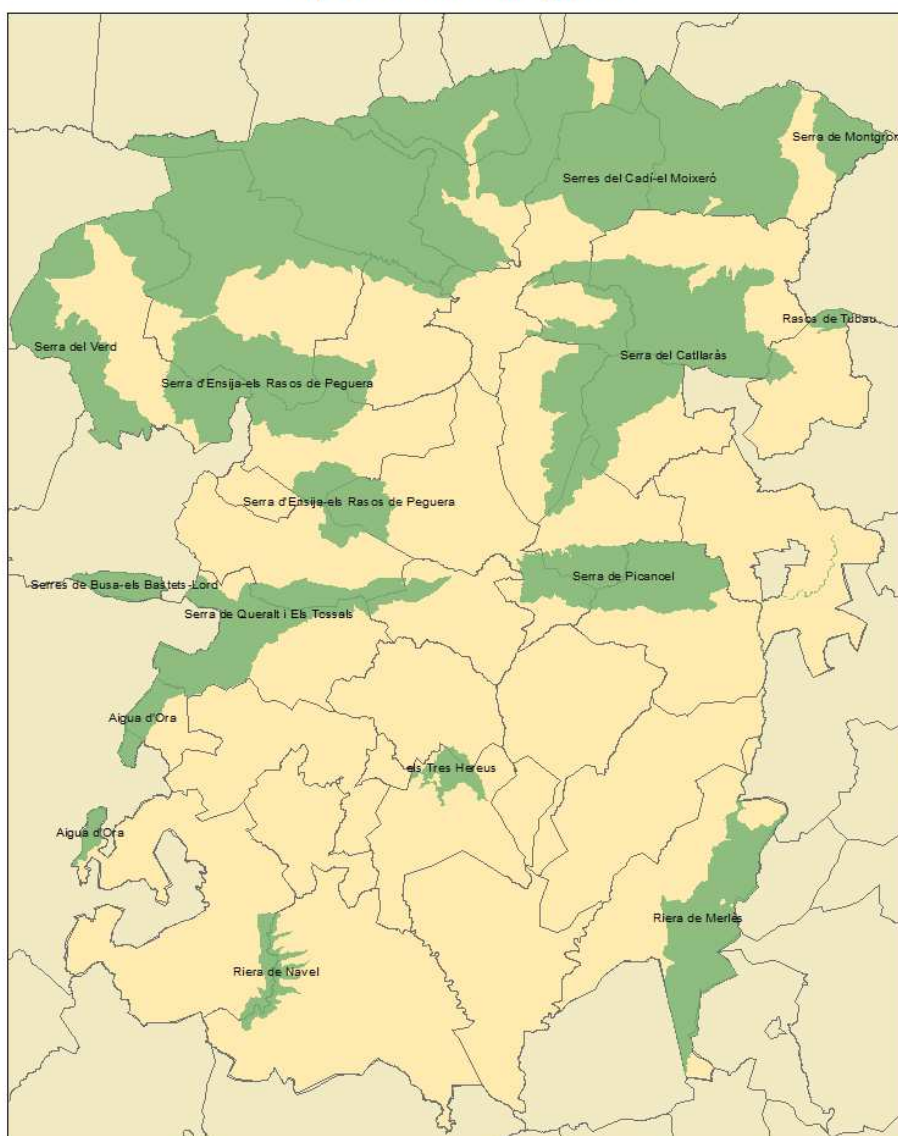
- El Real decreto 3181/1980 de 30 de desembre, que serveix per emparar determinades espècies de fauna silvestre.
- L'Ordre del 5 de novembre de 1984, per la qual es dicten les normes complementàries per a la protecció d'algunes espècies de fauna salvatge.
- El Real decreto 1497/1986, de 6 de juny, on es marquen les mesures a seguir per a la conservació d'espècies de fauna i els seus hàbitats
- La Llei 3/1988, de 4 de març, dedicada a la protecció dels animals.

A nivell del Berguedà la protecció dels espais naturals s'entén amb la Llei 6/1982 del 6 de maig, sobre la declaració com a Paratge natural d'Interès Nacional del massís del Pedraforca, i un any després, el Decret 353/1983, del 15 de juliol, de declaració del Parc natural del Cadí-Moixeró.

A posteriori, una altra figura de protecció del territori va ser la creació del Pla d'Espais d'Interès Natural. Una primera idea d'aquest Pla es recull, a la pròpia Llei 12/85 de 13 de juny, d'espais naturals, però no va ser aprovat de forma definitiva fins el 14 d'octubre del 1992. En l'àmbit autonòmic d'atribució de competències administratives i legislatives en matèria de medi ambient i de gestió d'espais naturals, la llei abans esmentada 12/85 d'Espais Naturals suposarà una fita rellevant. Els espais PEIN són un territori que presenta un o més ecosistemes, no essencialment transformats per l'explotació i ocupació humanes, i que contenen espècies vegetals o animals d'interès científic o educatiu, o bé constitueixen paisatges naturals de valor estètic. Actualment, al Berguedà, la superfície total és de 118.525 ha. D'aquestes hi ha un total de 40.082 ha de PEIN, suposant així un 33,8 % del total de la superfície terrestre.

Mapa 4. Espais PEIN del Berguedà. Any 2017

Espais PEIN del Berguedà



La fauna cinegètica introduïda per l'home volent o sense voler, com el cérvol, el qual va ser introduït com ja s'ha comentat de forma involuntària al Catllaràs als anys 60, va donar els seus fruits en aquestes últimes dècades de segle XX. La colònia del Parc Natural del Cadí-Moixeró es va establir gràcies als nous alliberaments realitzats.

Taula 10. Introduccions de cérvol

Data	Nombre	Lloc	Procedència
Dècada de 1960	?	Límit Berguedà-Ripollès	Tancat Sant Esteve de la Riba
21-2-81	19	Rus (Castellar de n'Hug)	Toledo

26-11-85	3	Rus (Castellar de n'Hug)	Tancat particular d'Olost (Osona)
1993	6	Rus (Castellar de n'Hug)	Tancat administració de Monterròs

Font: *Fauna del Berguedà*, 1998².

Una espècie que apareix en aquesta etapa és el cabirol, també anomenat "follet del bosc" per la seva habilitat en aparèixer i desaparèixer. Aquest animal va ser reintroduït a finals dels anys 80 en alguns boscos del vessant cerdà del Cadí-Moixeró, i més tard, cap a mitjans del 90 també al marge sud-occidental de la Serra d'Ensija. En un paisatge cada vegada més forestal, com ja s'ha dit amb anterioritat, a causa de la despoblació del món rural i per tant de la recuperació del bosc on hi havia camps, es va preveure una bona expansió per tota la comarca i així ha estat.

Taula 11. Introduccions de cérvol

Data	Nombre	Lloc	Procedència
1984	5	Vessant nord del Cadí	Guadalajara
1989	11	Vessant nord del Cadí	Chizé (França)
8-3-96	14	Entre Guixers (Solsonès) i el terme municipal de Fígols (Berguedà).	Landes de Gascunya (França)
14-3-97	26	Entre Guixers (Solsonès) i el terme municipal de Fígols (Berguedà).	Landes de Gascunya (França)

Font: *Fauna del Berguedà*, 1998.

Les espècies de caça menor existents en aquest període no són molt nombroses ni es troben en les millors condicions sanitàries. La situació del conill i de la perdiu és molt poc definida i fortament condicionada per la pressió de la caça i les introduccions d'exemplars que fan les societats de caçadors. A finals dels 80 quan semblava que els conills presentaven una certa recuperació de la mixomatosi, van patir una nova malaltia, la pneumònia vírica hemorràgica, causant d'una alta mortalitat i que poc a poc es van anar recuperant. La perdiu roja per la seva banda, no manté una població estable. Els efectius de població natural no acaben de refer-se de la davallada d'efectius que han experimentat durant dècades. Les causes principals són dues: els canvis en el paisatge i l'elevada pressió de l'activitat cinegètica. Els alliberaments d'individus provinents de granges no van tenir ni tenen una adaptació òptima al medi natural i moren amb facilitat. Un altre tipus de perdiu, la perdiu xerra, es va reintroduir al llarg dels anys 80 de forma considerable, tot i l'intent perquè l'espècie fos present a la comarca, els anys 90 pràcticament no es veia cap exemplar. El faisà una espècie al·lòctona, es va intentar introduir a la comarca a base d'alliberaments que no van funcionar, ja que l'animal no s'adaptava bé al medi.

² P. Aymerich i J. Santandreu. Llibre. *Fauna del Berguedà*. 1998

A finals de segle XX, succeí un esdeveniment important per el medi del Baix Berguedà, l'important incendi de 1994, el qual va canviar els paisatges per complet i conseqüentment la fauna. Malgrat la trista imatge que restà després d'un incendi d'aquesta magnitud, apareixen noves oportunitats. En aquest cas els boscos secundaris de pinassa, en general jove, van deixar pas a una regeneració natural de roure. En definitiva, el Baix Berguedà es convertí en un mosaic de camps, petits boscanys, rouredes molt joves, pinedes de pinassa (les que no es van cremar), brolles i garrigues. Es veu doncs un escenari més òptim per el desenvolupament d'una major quantitat d'espècies, canviant d'una zona bastant forestal i tancada a una més desforestada i oberta.

L'incendi del 1994 afecta com s'ha dit la zona del Baix Berguedà, una de les societats de caçadors que va veure com es cremava la seva àrea de caça va ser la de Viver i Serrateix anomenada Joan Viladomat. Aquesta societat va redactar un article per a la revista Montbardó (Número 30) l'any 2005. En el text explica quina és la situació passats 11 anys del foc: *"D'ençà dels focs de 1994 amb els intents de recuperar la fauna amb les diferents repoblacions que es varen fer, s'han obtingut els següents resultats: en general, després del foc, han augmentat notablement les poblacions del conill, perdiu i sobretot del senglar. El conill va augmentar molt els tres o quatre primers anys després del foc. Més tard, la mixomatosi i l'hemorràgia vírica ho va tornar a reduir a uns nivells semblants a abans de l' incendi. La perdiu també va augmentar espectacularment i ara portem dos anys dolents, ha tornat a minvar. El porc senglar augmenta espectacularment cada any, s'ha convertit en el maldecap de les societats de caçadors pels danys que ocasiona i els accidents que provoca a la carretera."*

6.4. El segle XXI: animals actuals d'interès cinegètic

La fauna cinegètica existent al Berguedà en el segle actual es pot definir a partir de les captures que s'han realitzat des del any 2000 fins a l'actualitat, la xifra de captures i les estadístiques pertinents es veuran més endavant, ara el interès es centra en les espècies existents en els últims anys al Berguedà. Hi ha un total de 32 espècies que estan al registre de captures d'aquests 15 anys de segle XXI, tot i aquest gran nombre no totes les espècies i són per igual i algunes i són testimonials. Del primer cas, destaquen la perdiu roja, el conill, el senglar i el tudó. Del segon cas, espècies que hi són escasses, hi ha el gavià argentat, la gavina vulgar i la fredeluga. El llistat complet de les espècies cinegètiques del Berguedà és el següent:

Taula 12. Espècies cinegètiques del segle XXI al Berguedà.

Espècie	Abundància	Distribució
PERDIU ROJA	Alta	Tota la comarca, les densitats més altes són a les àrees mediterrànies o submediterrànies de baixa altitud, amb un paisatge de camps de cereals intercalats amb boscos oberts, garrigues i brolles.
PERDIU XERRA	Molt baixa	Alt Berguedà, en ambients assolellats però no gaire secs, coberts de prats i arbusts, de l'estatge montà superior i del subalpí.
GUATLLA	Mitjana	Tota la comarca, tot i que és més abundant a les zones baixes. Habita zones planes o amb poc pendent, cobertes d'herba densa.
GUATLLA JAPONESA	Molt baixa	Baix Berguedà, és una espècies molt puntual, en cas d'aparició viu a les mateixes zones que la guatlla.
FAISÀ	Baixa	S'han fet introduccions a la zona del baix Berguedà, la majoria es troben al sud-oest del Baix Berguedà.
TUDÓ	Alta	Tota la comarca, des de les zones més baixes fins a 2000 m. L'únic que necessita és la presència d'alguns arbres.
XIXELLA	Molt baixa	Tota la comarca, des de les parts més baixes fins als 1200 m. És un animal escàs, sobretot a l'alt Berguedà.
COLOM ROQUER	Baixa	Tota la comarca, són poblacions semisalvatges de coloms domèstics.
TÓRTORA	Baixa	Baix Berguedà, podent arribar fins als 800m. Habita àrees cultivades i és absent o rar en sectors on hi ha boscos.
CORNELLA	Molt baixa	Tota la comarca, la majoria s'observen en àrees de paisatge en mosaic de boscosos i espais oberts.
GARSA	Baixa	Tota la comarca, al baix Berguedà la seva presència és general, tenint més densitats a la vall del Llobregat i menys a mesura que ens allunyem.

BECADA	Alta	Tota la comarca. L'ocell arriba a la tardor - hivern i es situa en obagues i rases humides, vora els torrents i rieres on pot restar tot el període hivernal.
ESTORNELL VULGAR	Mitjana	Tota la comarca, des de les zones inferiors fins a les valls internes del Prepirineu, arribant a 1.500 m. Colonitza l'interior dels pobles de la comarca i es troba també en els conreus del baix Berguedà.
ESTORNELL NEGRE	Baixa	Tota la comarca, habita les mateixes zones que l'estornell vulgar.
TORD COMÚ	Mitjana	Tota la comarca. A l'Alt Berguedà en diversos tipus de bosc i bardisses altes fins als 1600 m. Al Baix Berguedà es concentra en els marges dels rius i a les fondalades més humides.
GRIVA	Baixa	Tota la comarca. És més abundant als ambients oberts de muntanya, on el paisatge és un mosaic de prats i boscos.
GRIVA CERDANA	Molt baixa	Tota la comarca. El número d'efectius de l'espècie no permet establir zones de preferència, se'n han vist a tota la comarca però són una espècie escassa i hivernant irregular.
CONILL	Alta	Tota la comarca, tot i que és més abundant a les zones baixes. A les àrees de muntanya, apareix molt més localitzat en llocs solells i moltes vegades gràcies a les reintroduccions fetes, ja que ha molts llocs va arribar a desaparèixer.
LLEBRE EUROPEA	Mitjana	Alt Berguedà. És corrent als massissos prepirinencs de l'alt Berguedà, especialment a l'alta muntanya. Per contra, es fa escassa i localitzada en zones baixes.
LLEBRE IBÈRICA	Mitjana	La llebre ibèrica ha estat introduïda a la comarca i té com a distribució principal la mateixa que la llebre europea.

GUINEU	Mitjana	Tota la comarca, ocupa tots els ambients i les altituds. Els llocs més favorables són els paisatges en mosaic de la muntanya mitjana i la terra baixa, on troba abundants i variades preses.
ÀNEC COLL-VERD	Baixa	Baix Berguedà, s'observa població durant tot l'any, cria al Llobregat de la Colònia Rosal en avall, a l'estany de Graugès, en diverses rieres i bases aïllades.
ÀNEC GRISET	Molt baixa	Migrant escàs al Berguedà, en cas d'aparició el seu hàbitat és el mig i baix Berguedà.
FOTJA VULGAR	Molt baixa	Mig Berguedà, hi ha alguns exemplars migrant i hivernant al centre de la comarca però molt escassos.
GAVINA VULGAR	Molt baixa	La presència de l'espècie a la comarca és pràcticament nul·la, no es possible establir una zona.
GAVIÀ ARGENTAT	Molt baixa	La presència de l'espècie a la comarca és pràcticament nul·la, no es possible establir una zona.
BECADELL COMU	Molt baixa	Mig i baix Berguedà, és un animal molt puntual a la comarca.
FREDELUGA	Molt baixa	Baix Berguedà, només apareix a la comarca en cas d'onades de fred a Europa.
PORC SENGLAR	Alta	Tota la comarca, les majors concentracions es troben al baix i mig Berguedà perquè és on troben una abundància més gran d'aliments. Durant el dia es refugia en llocs de vegetació densa i a la nit pot sortir a menjar en lloc més oberts, com ara prats i camps.
ISARD	Mitjana	Alt Berguedà, en les zones més elevades de la comarca. Està especialment adaptat a viure en àrees de muntanya, normalment des de 1200 m en amunt.
CÉRVOL	Mitjana	Alt Berguedà, a la vessant nord-est de la comarca és on es concentren els cérvols, s'ha vist algun puntual a al costat oest però no s'hi han establert. La necessitat que tenen els animals són camps per alimentar-se a la nit i massa forestal per amagar-se durant el dia.
CABIROL	Mitjana	Tota la comarca, va iniciar-se la reintroducció a l'alt Berguedà però actualment es pot trobar per tota la comarca, pot viure en qualsevol formació forestal o arbustiva, sempre que hi hagi tranquil·litat, aliment i un cert grau d'humitat.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de captures proporcionades per el DARP i l'experiència de Manel Raurich.

La taula anterior explica quina situació hi ha actualment al Berguedà i mostres espècies que tenen abundància alta com la perdiu roja o el conill. Són altes en abundància si es compara amb altres espècies que hi són més secundàries i no tenen tants exemplars. No obstant, si es mira històricament, aquestes dues espècies es troben en un moment dolent.

El Manel Raurich³ a l'entrevista (annex 1), va explicar que les espècies principals abans eren la llebre, el conill i la perdiu i que el senglar no ho era pas. I va aprofitar per apuntar les causes o algunes de les causes que poden haver provocat la reducció d'aquestes espècies principals sobretot el conill i la perdiu. A continuació s'inclou una relació dels considerats com a més rellevants en aquest sentit:

- *“Canvi en el tipus de cultiu: abans hi havia més cereals, sobretot al Baix Berguedà els conreus eren d'un tipus més de secà (ordi i civada) i ara es fan més farratges i això provoca que els animals no tinguin tant menjar.*
- *Canvi en el sistema de treballar la terra: hi ha unes màquines molt diferents que abans, van molt més ràpid sobretot a l'hora de collir. En haver-hi farratges les màquines van amb molta més velocitat i provoquen la mort de molts animals. La perdiu pot marxar però els polls no i els conills tampoc tenen res a fer. Fins i tot s'ha vist cabirols trinxats per les màquines. Abans es segava a mà i ara hi passen aquestes màquines que tot el que troben ho trinxen. El clima ha canviat provocant que les "cosetxadores" treballin al vespre i inclús a la nit. La palla s'emballa fins i tot a la nit perquè no és tan sec i, al mateix temps, per evitar incendis.*
- *Abandó de les cases de pagès a l'alta i mitjana muntanya: les espècies cinegètiques sobretot conill, llebre i perdiu viuen del que cultiva l'home. Si s'abandonen terres, el menjar escasseja i la reproducció es baixa.*
- *Malalties: sobretot el conill (mixomatosi i vírica), a la perdiu no.*
- *Sulfats i fertilitzants: el gra que es planta és tractat i això els perjudica, tot i que el sembrat va per sota terra sempre queda gra per sobre. Llavors la perdiu troba aquell blat enverinat i, en menjar-se'l, es mor.*
- *Cadena alimentaria: s'ha de cuidar molt la cadena. Aquesta es va veure alterada en el moment que el conill va patir la mixomatosi. Mentre hi havia conill hi havia un equilibri, els depredadors trobaven conill, perdiu,... En minvar el conill, la perdiu s'ha hagut de carregar tot l'equilibri de la cadena alimentaria dels predadors. En conseqüència, la perdiu està més castigada.*
- *Boscós: s'han espessit i han guanyat força els predadors (guilla, visor, etc).*
- *Espècies invasores: principalment el visó Amèrica. Aquest s'ha reproduït molt. És un animal que s'adapta a tot tipus de terrenys i caça a totes hores sobretot les nocturnes., Allà on sap un vol de perdius no n'hi deixarà cap, i finalment, pot menjar tant carn com*

³ Manel Raurich, President de l'Agrupació de Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu. Entrevistat el 24 de juny de 2017.

peix. La normativa actual permet que, a partir d'uns cursos, es pugui capturar depredadors amb trampes.

- *Les àrees privades: són molt nombroses, petites i no es fan gestions conjuntes. Això provoca que la gestió de depredadors sigui difícil, ja que si només ho fa una societat de caçadors i la del costat no, l'eficiència és baixa. A d'altres punts d'Espanya com Castellà les àrees són molt més extenses i això permet una millor gestió. El més ideal seria que es fes una gestió a nivell comarcal.*
- *Clima: és més extrem i això perjudica la fauna, per exemple, trobar-se un conill que al hivern està apunt de parir perquè ha durat mesos que ha fet molt bo i en el moment que es gira fred els animals petits es moren. La pluja també és molt important, no és distribueix de forma regular i les pluges són molt fortes.*
- *Els animals abans es deixaven al bosc i les escombraries també eren incontrolades. això feia que hi hagués més aliment per aquest predadors.*
- *Actualment, hi ha molta més gent que caça la caça major, el contrari del que passava abans que gairebé tothom anava a la caça menor. Tot i haver baixat la pressió sobre aquestes espècies, el nombre és molt reduït i en molts llocs, per exemple el conill, és testimonial.*
- *El senglar es menja els ous entre d'altres de perdiu".*

6.5. Captures

El nombre de captures que es realitzen en una temporada es recull en un qüestionari que tots els titulars dels terrenys cinegètics on és permesa la caça, i d'acord amb la llei disposen d'un Pla tècnic de gestió cinegètica aprovat, han d'enviar de forma telemàtica al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (<http://gencat.cat/medinatural/questionariapc/>). En ell hi constaran les espècies caçades, al mateix temps que els alliberaments i repoblacions portades a terme dins el seu espai cinegètic durant la temporada. Aquests terrenys són els que la llei de caça estableix com a superfícies sotmeses a règim cinegètic especial, i inclou les àrees privades de caça, les àrees locals de caça, les zones de caça controlada, les reserves nacionals de caça i la reserva de caça. Segons apareix en les Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya, temporada 2015-2016, els terrenys amb pla tècnic de gestió cinegètica suposen el 90,66% de la superfície de Catalunya. Aquest control permet tenir una base de dades molt necessària per saber com evolucionen les colònies d'animals salvatges, detectar possibles problemes, i al mateix temps recuperacions de certs animals.

Les dades de captures referents al Berguedà no es troben de forma independent en els resums anuals que realitza l'Àrea d'Activitats Cinegètiques de la Direcció General de Forests a través de les dades proporcionades pel DARP. En aquests resums anomenats *Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya*, s'explica com ha anat l'última temporada de caça: superfícies i nombre de terrenys cinegètics, llicències de caça, estadístiques de caça, evolució dels principals aprofitaments cinegètics, autorització per danys, comunicacions de batudes de porc senglar a través de formulari web i emergència cinegètica, aquests són els grans temes en que es resumeix l'informe. El problema sorgeix quan es vol analitzar només una comarca, com en

aquest cas el Berguedà. Així, no apareixen les dades per comarques sinó que es troben per àmbits territorials. Al cas del Berguedà formaria part de la Catalunya central. Davant d'aquesta problemàtica l'única opció és demanar les dades al DARP de forma directa. El tècnic que gestiona la temàtica relacionada té la opció de seleccionar les captures realitzades per comarca. Això sí, només és possible tenir les dades des de la temporada 1999-2000 fins a la última 2015-2016. Són per tant poc més de 15 anys de segle XXI que permetran veure com han evolucionat les captures d'animals cinegètics a la comarca.

Tot i tenir aquestes dades no són fàcils d'extreure anàlisis per diversos motius. El més greu i per tant més important és la manca de molta informació a causa de no enviar els qüestionaris. Molts gestors d'àrees de caça no envien les dades. D'aquesta manera es fa més complicat extreure resultats. Tot i això, en les 17 temporades disponibles, una mitjana de gairebé 24 (23,70) titulars de terrenys cinegètics han enviat el recull de les seves estadístiques, com a nota negativa destaca la temporada 2010-2011 on només la van enviar 14. Una altre problema és la unió que han sofert algunes àrees privades de caça (APC) com per exemple la B-10330 i B-10331. Ambdues es van fusionar el 2010, la B-10329, B-10341 i B-10346, es van fusionar el 2013 en la B-10341.

Davant la dificultat de realitzar possibles mitjanes o d'altres intents de representació de les dades de captures per les causes anomenades anteriorment, s'ha optat per realitzar dues representacions de les captures cinegètiques del Berguedà. En ambdues només hi seran presents les espècies més destacades a nivell de captures. Els quatre animals amb un registre més alt de captures són, per aquest ordre, la perdiu roja, el conill, el senglar i el tord. Les dues representacions realitzades són una a través de mapa de la última temporada disponible 2015-2016 i l'altra amb un gràfic de l'evolució de les captures.

6.5.1 Caracterització territorial de les captures

Com s'ha apuntat unes línies enrere, la primera forma de representar les dades serà a través de mapes. Aquests s'han realitzat únicament de la última temporada davant de la dificultat de fer mitjanes de les diferents APC perquè aquestes no sempre han enviat els qüestionaris o bé han patit modificacions a través d'unions amb d'altres. La última temporada en que es disposa d'informació, la 2015-2016, han enviat les dades un total de 27 APC. És una xifra considerable si es té en compte que al Berguedà hi ha un total de 56 àrees de gestió cinegètica. Com es veurà al següent capítol, d'elles 5 són refugi de fauna salvatge, espais que com s'ha dit en l'apartat dels espais no cinegètics es pot caçar puntualment només algunes espècies. A banda d'aquests 5 espais on difícilment es caçarà hi ha la Reserva nacional de caça del Cadí que informa de les seves dades però que no es pot avaluar quin tant per cent d'animals són abatuts al Berguedà. Si tenim en compte aquests 6 espais, en queden 50, d'aquesta manera les 27 àrees que van enviar dades el 2016 suposen una mica més del 50%, magnitud suficient per tenir una idea de la comarca.

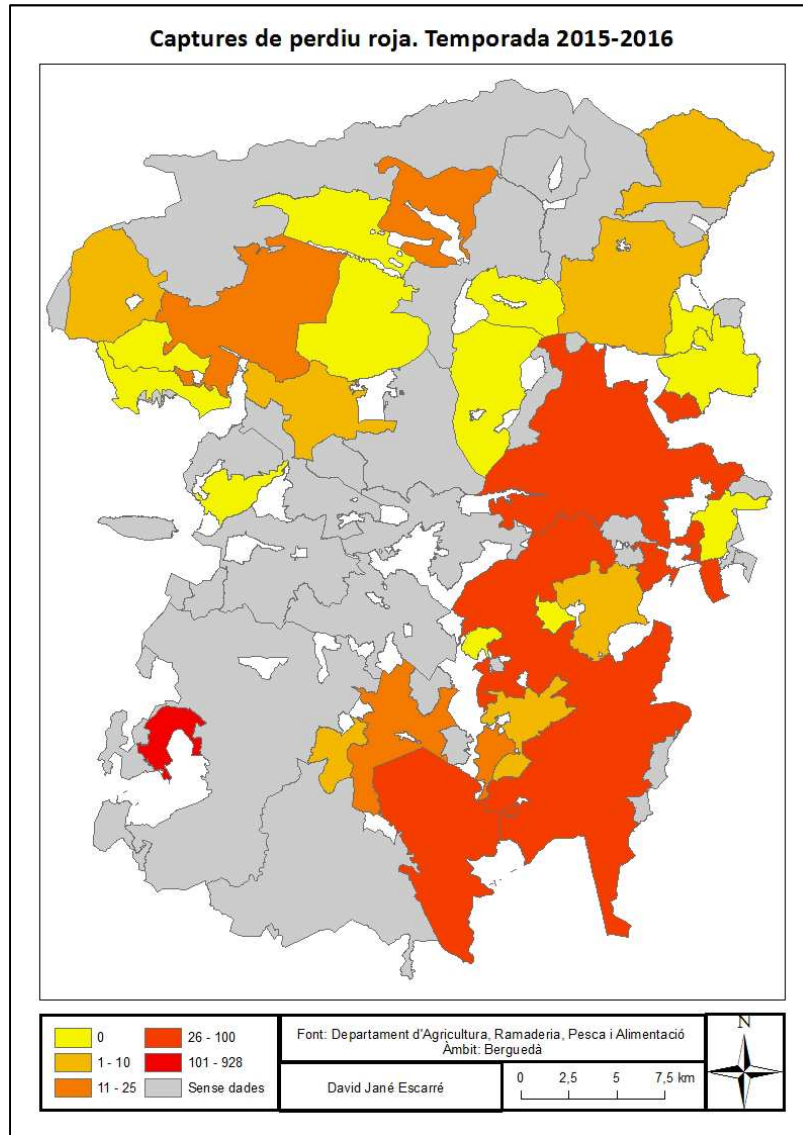
En els diferents mapes realitzats hi ha un mapa per cada un de les 4 espècies dominants a la comarca i un d'una espècie reintroduïda com és el cabirol per veure com actualment es troba distribuït per tota la comarca.

Els diferents espais que apareixen al interior de la comarca són zones amb diferents figures cinegètiques. Poden ser des de zones d'aprofitament comú on es caçarà lliurement sempre i

quan es compleixi la llei, com zones prohibides o de seguretat, més endavant es veuran les diferents zones d'aquest tipus que hi han a la comarca.

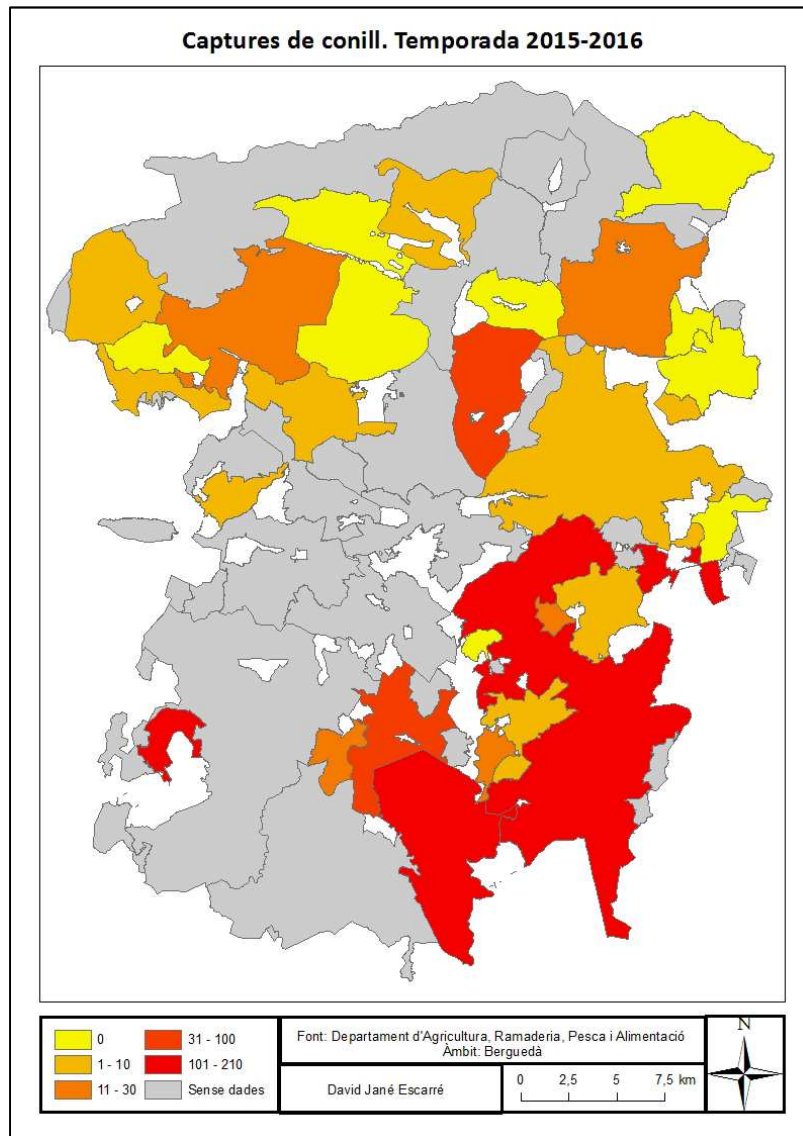
Les diferents agrupacions de la llegenda no s'han realitzat amb intervals iguals per representar millor la realitat. S'ha intentat establir una classificació que permetés distingir la quantitat de captures amb facilitat i, al mateix temps, es fes una distribució suficient.

Mapa 5. Captures de perdiu roja. Temporada 2015 - 2016



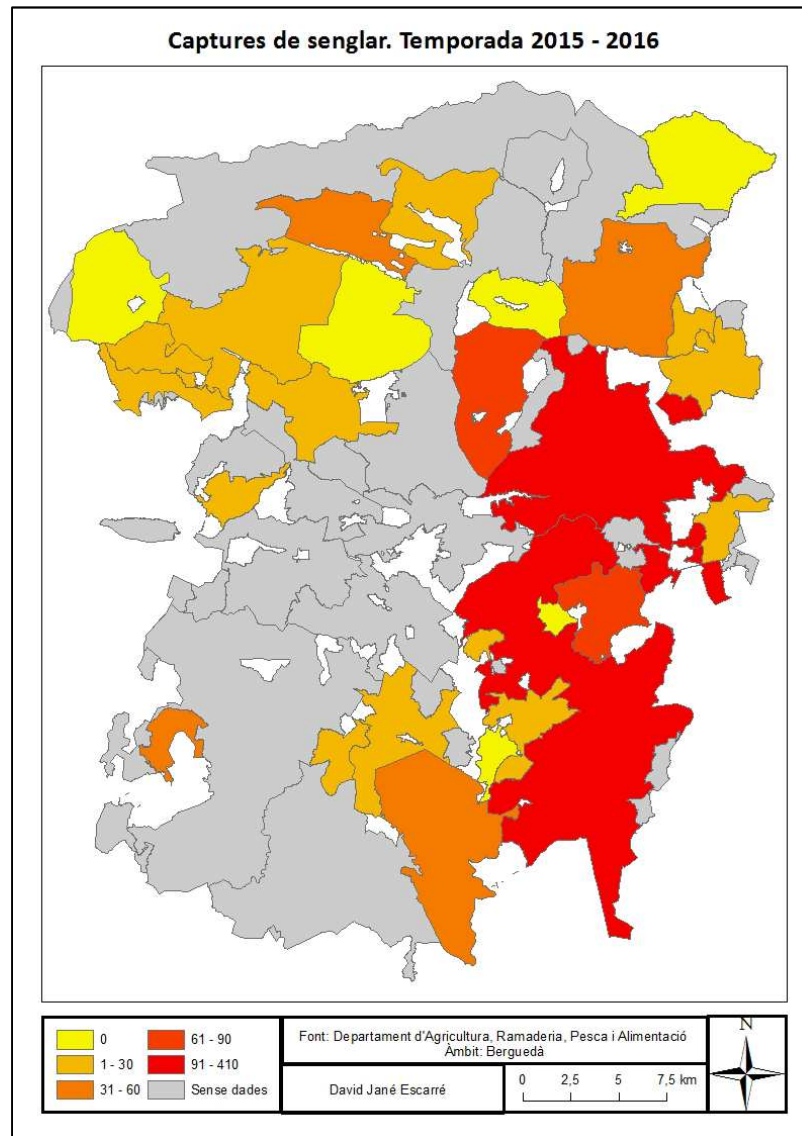
En el mapa de la perdiu roja destaca una zona al sud-oest de la comarca. És una àrea que fa que la quantitat de perdius arribi fins als 928 exemplars capturats, quan la segona APC amb més captures situada al est és situada en 62, una diferència abismal. La situació esdevé perquè l'APC amb aquest nombre tan alt d'animals caçats és una àrea intensiva de caça anomenada Serracanya. Com s'ha explicat en el l'apartat d'espais cinegètics, aquestes àrees tenen permesa la caça durant tot l'any, sempre amb animals procedents d'alliberaments d'espècies de caça menor, més endavant s'explicarà millor el cas concret d'aquesta àrea intensiva.

Mapa 6. Captures de conill. Temporada 2015 - 2016



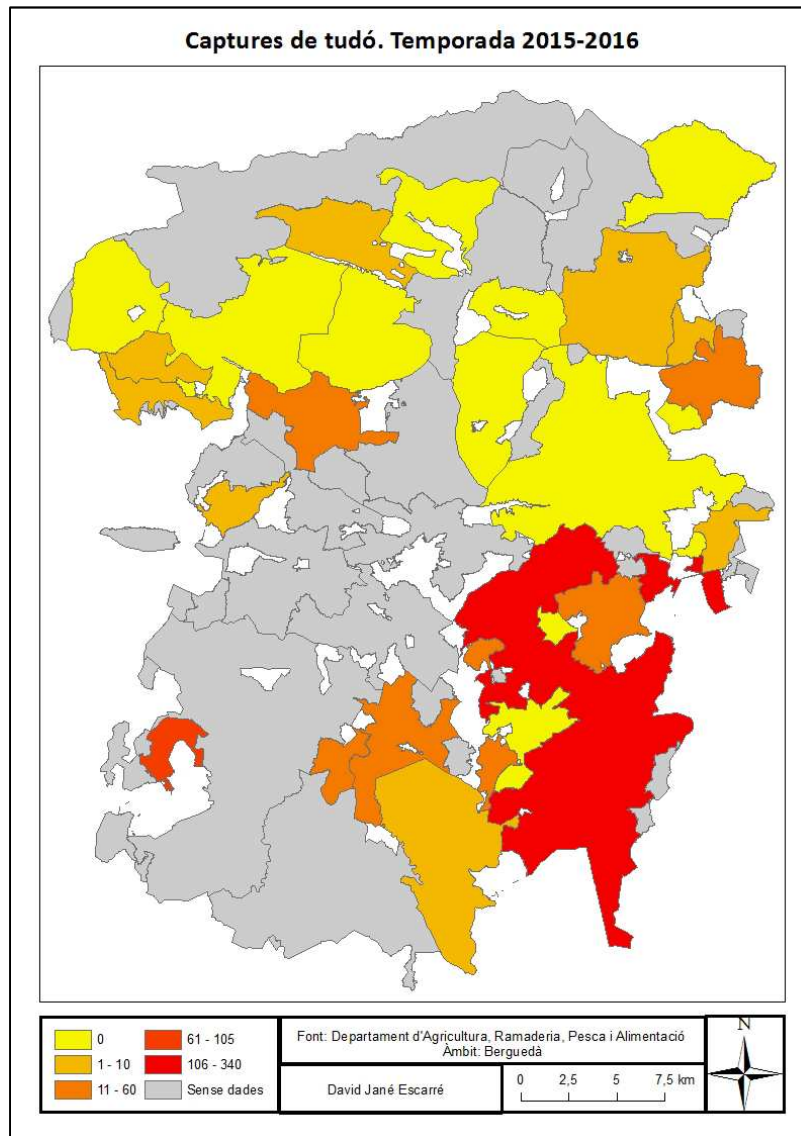
En el mapa del conill queda palesa la distribució esmentada ja en la taula de les espècies de la comarca, la major abundància es situa al sud de la comarca, a mesura que s'escala Llobregat amunt, la quantitat es redueix i a molts llocs desapareix. Com va apuntar Manel Raurich a l'entrevista, i de manera resumida, el conill ha disminuït a causa de la malaltia anomenada mixomatosi, de l'augment de depredadors i l'abandó de les cases rurals que en conseqüència ha provocat una pèrdua d'aliments.

Mapa 7. Captures de senglar. Temporada 2015 - 2016



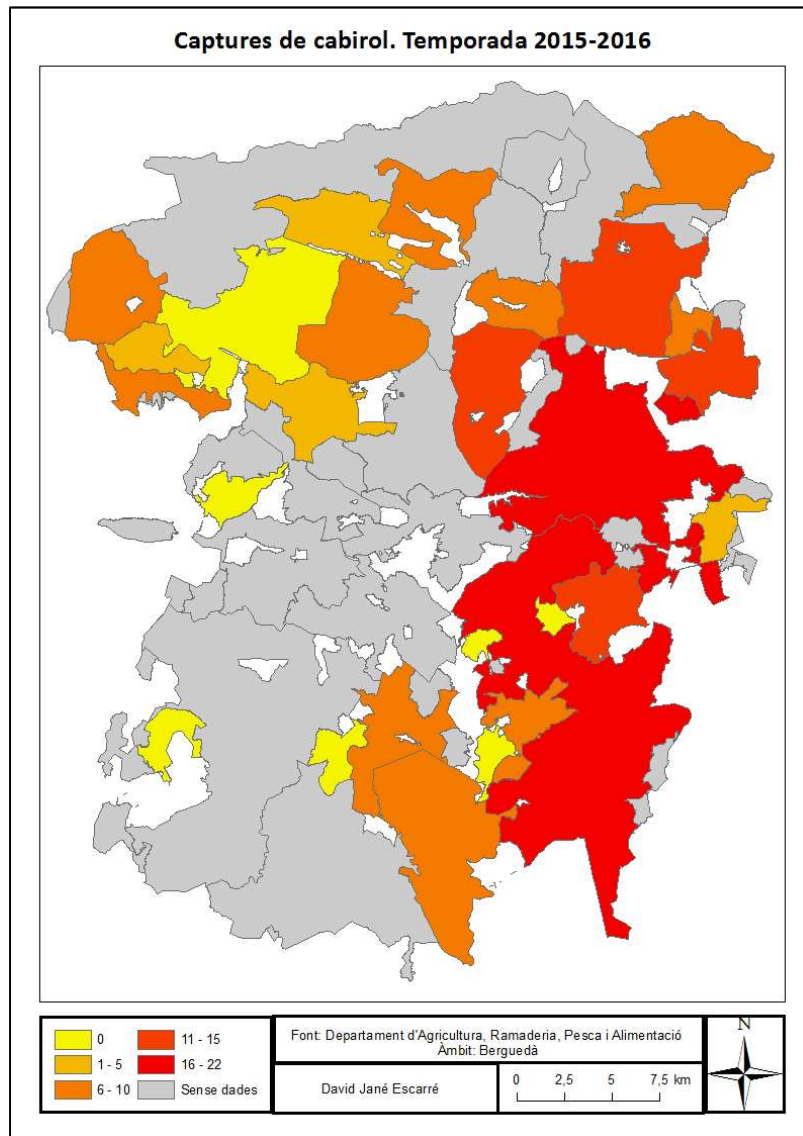
En el mapa del senglar demostra que arreu de la comarca hi ha senglar però amb quantitats diferents. Les zones amb una major quantitat de senglars són les del baix i mig Berguedà. La causa és l'elevat nombre de menjars que hi ha en aquestes zones. Els animals troben conreus diversos a diferència de l'alt Berguedà. És una espècie en augment a la comarca igual que passa a la resta de Catalunya. El nombre més elevat de senglars capturats en la temporada 2015-2016 va ser el de l'APC anomenada "La Llebre" amb matrícula B-10.396, àrea que també domina en nombre d'hectàrees amb 12.529 ha. La segona APC amb més captures es situa a molta distància amb 105 animals abatuts.

Mapa 8. Captures de tudó. Temporada 2015 - 2016



En el mapa del tudó es pot veure una presència d'aquest animal en tota la comarca, tot i que a la part nord de la comarca l'animal es redueix a unes poques parcel·les en cada APC. Succeeix com altres espècies comentades anteriorment. La major quantitat d'aliment afavoreix que es trobin amb més abundància al sud i mig de la comarca, també perquè prefereixen espais més oberts i amb menys massa forestal.

Mapa 9. Captures de cabirol. Temporada 2015 - 2016



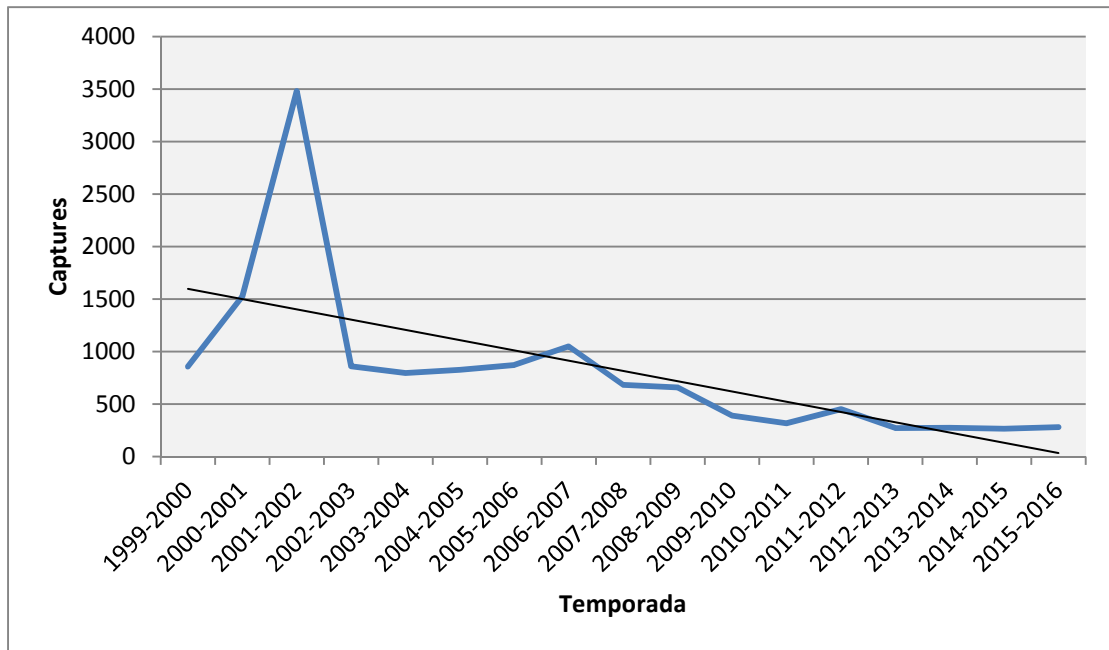
En el mapa del cabirol es pot veure que l'espècie es troba a tota la comarca. Va tenir un progressiu avanç des de la part nord fins a la sud. Actualment ja hi ha les mateixes quantitats de cabirols a tota la comarca. La correcta gestió cinegètica de l'espècie ha permès i permet que tingui un bon desenvolupament. És un animal que s'adapta amb facilitat als possibles hàbitats i això li ha permès tenir un ràpid desplegament a la comarca.

A banda de representar les dades amb mapes, també la representació de les captures a través d'un gràfic és molt útil per poder veure com ha evolucionat la població d'una espècie. En aquest cas el període de temps és de 17 anys i les espècies escollides com en el cas anterior són les 4 espècies principals de la comarca. Tot i que cada any no han enviat els resultats de captures les mateixes APC es pot establir una evolució ja que les aportacions són similars cada temporada.

El tipus de gràfic lineal és una bona manera de representar una evolució. A banda d'això la trajectòria de tendència lineal pot ajudar a preveure la situació en un futur pròxim.

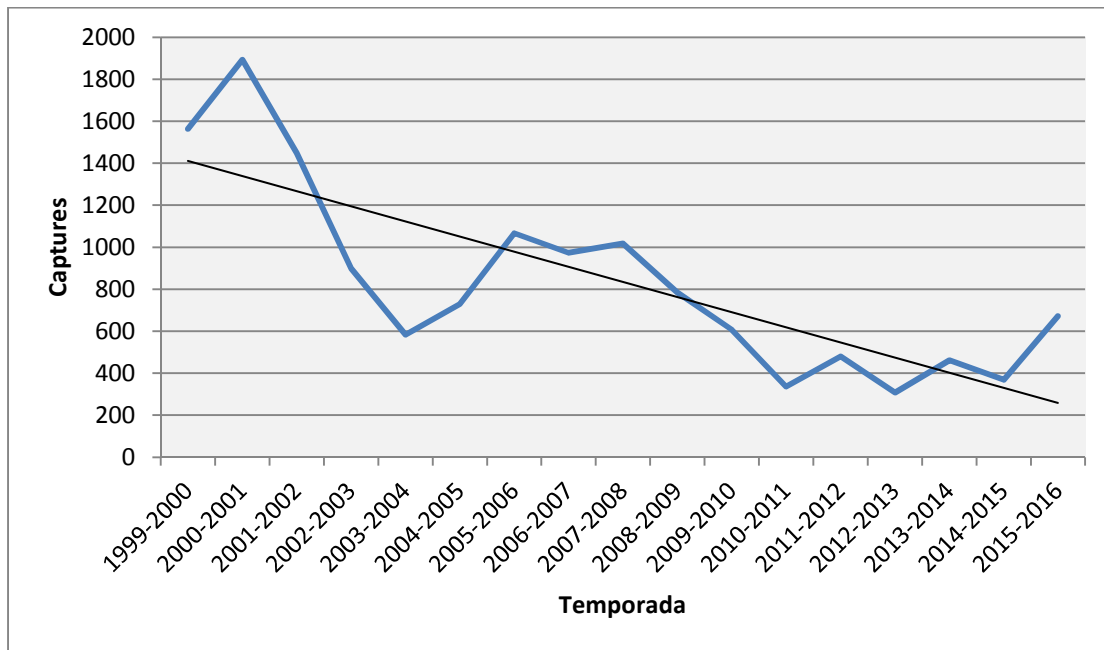
Les diferents gràfiques han estat fetes sense l'àrea intensiva de caça de Serracanya. Aquesta només ha enviat les dades l'última temporada i en cas d'incloure-la provoca un desajustament de la gràfica i una situació poc real, ja que la majoria d'animals caçats són alliberats prèviament.

Gràfic 14. Captures de perdiu roja. Període 1999 - 2016



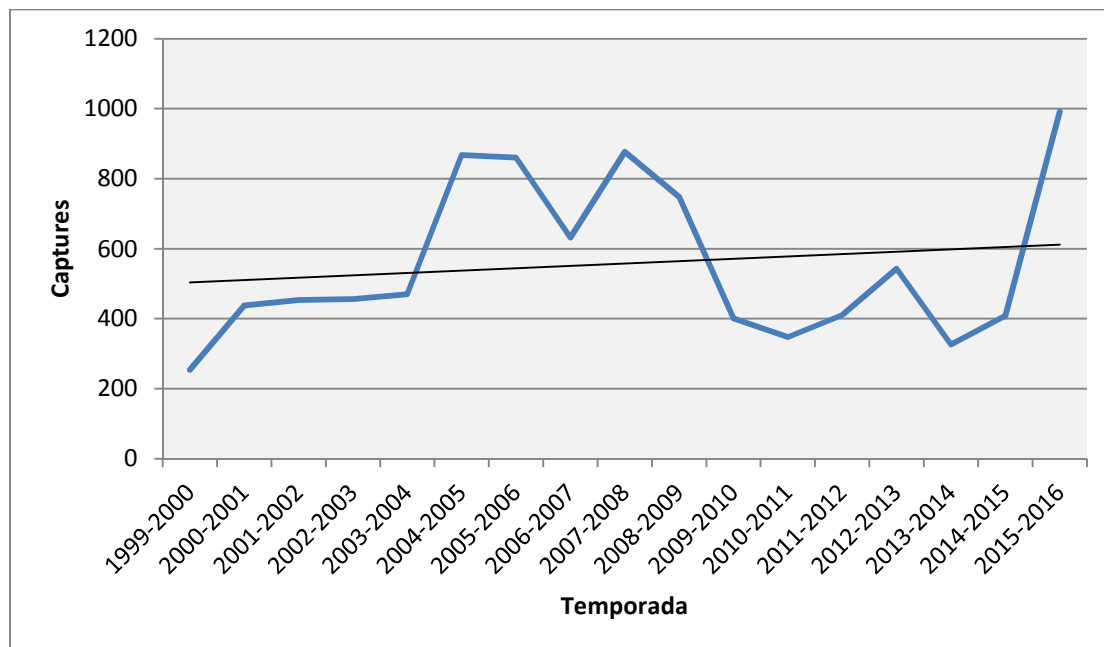
El gràfic de la perdiu roja referma la idea donada per el senyor M. Raurich i és que la Perdiu es troba en un mal estat de salut al Berguedà. Sembla, però, que les ultimes 4 temporades s'ha estabilitzat. La línia de tendència marca un ampli descens.

Gràfic 15. Captures de conill. Període 1999 - 2016



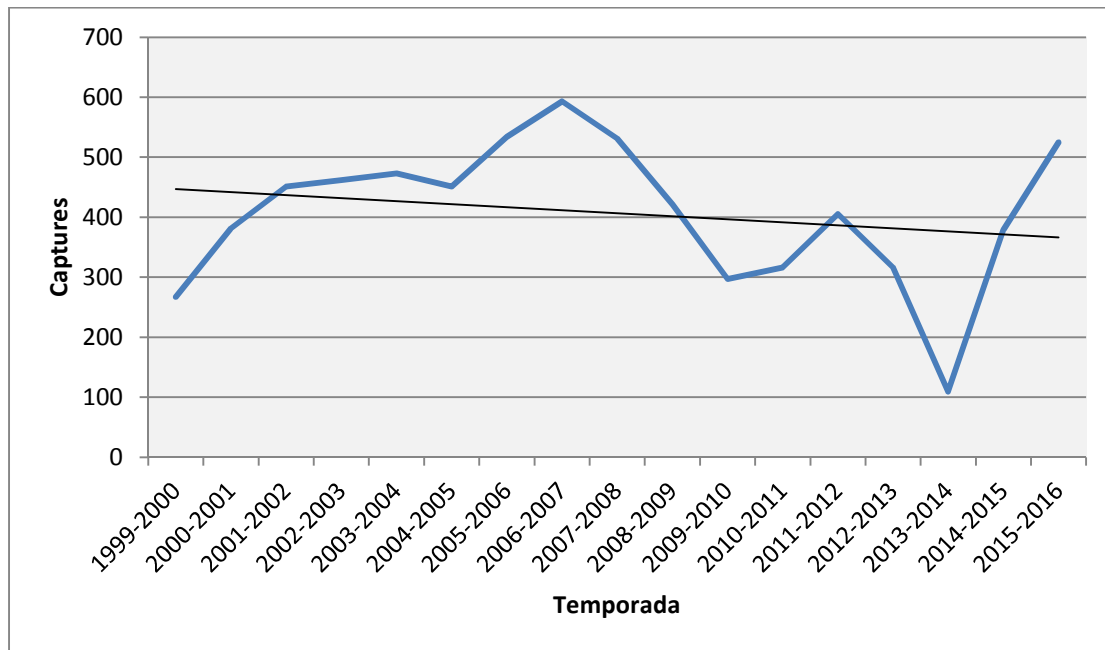
El gràfic del conill mostra la mateixa situació que el gràfic de la perdiu, una caiguda de les captures amb algunes lleus recuperacions en el període, l'última temporada té un augment de les captures, motiu que dona esperances d'una possible millora de la situació del conill al Berguedà. La línia de tendència marca un ampli descens.

Gràfic 16. Captures de senglar. Període 1999 - 2016



El gràfic del porc senglar és el que té una millor tendència, accentuant-se especialment aquesta ultima temporada, on s'ha passat dels 400 senglars abatuts als 1000. La sensació és doncs que ha de tendir a estabilitzar-se o augmentar les properes temporades, la línia de tendència així ho marca.

Gràfic 17. Captures de tudó. Període 1999 - 2016



El gràfic del tudó es mostra irregular, tenint una variació des de les poc més de 100 captures la temporada 2013-2014 a les gairebé 600 que s'havien produït 7 temporades abans. Aquestes dues últimes temporades mostra una recuperació, i s'apropa al màxim històric. La línia de tendència és lleument negativa.

6.6. Salut animal

En el punt anterior s'ha explicat com era d'important saber el nombre de captures anuals per poder valorar la població d'una espècie en un territori. Igual d'important és disposar de mostres per poder analitzar els animals capturats o trobats morts. Des del DARP i més concretament des del Servei de Prevenció en Salut Animal, es porta a terme un Pla de vigilància de la fauna salvatge a Catalunya. En l'últim informe disponible del any 2015 apareix en la introducció l'explicació resumida del pla:

La vigilància sanitària de la fauna salvatge es duu a terme mitjançant la investigació continuada d'una població determinada amb l'objectiu de detectar l'aparició d'una malaltia o la variació de la seva prevalença en el temps. Per tal d'assegurar l'efectivitat d'aquesta vigilància cal combinar les actuacions de vigilància activa i de vigilància passiva.

En el cas de la vigilància activa, cal establir quines són les espècies més rellevants des del punt de vista sanitari i que alhora siguin fàcils de mostrejar. Pel que fa la vigilància passiva, no interessa limitar el nombre d'espècies a vigilar.

El programa de vigilància de la fauna salvatge del DARP té com objectiu conèixer la situació sanitària de la fauna salvatge a Catalunya, prevenir la disseminació de les malalties entre la fauna salvatge i la domèstica i protegir la salut pública.

Les actuacions d'aquest programa s'han coordinat entre la Subdirecció General de Ramaderia, la Direcció General de Medi Natural, així com amb els programes propis que puguin

desenvolupar altres entitats (Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge (SEFaS), Centre de Recerca en Sanitat Animal (CReSA)).

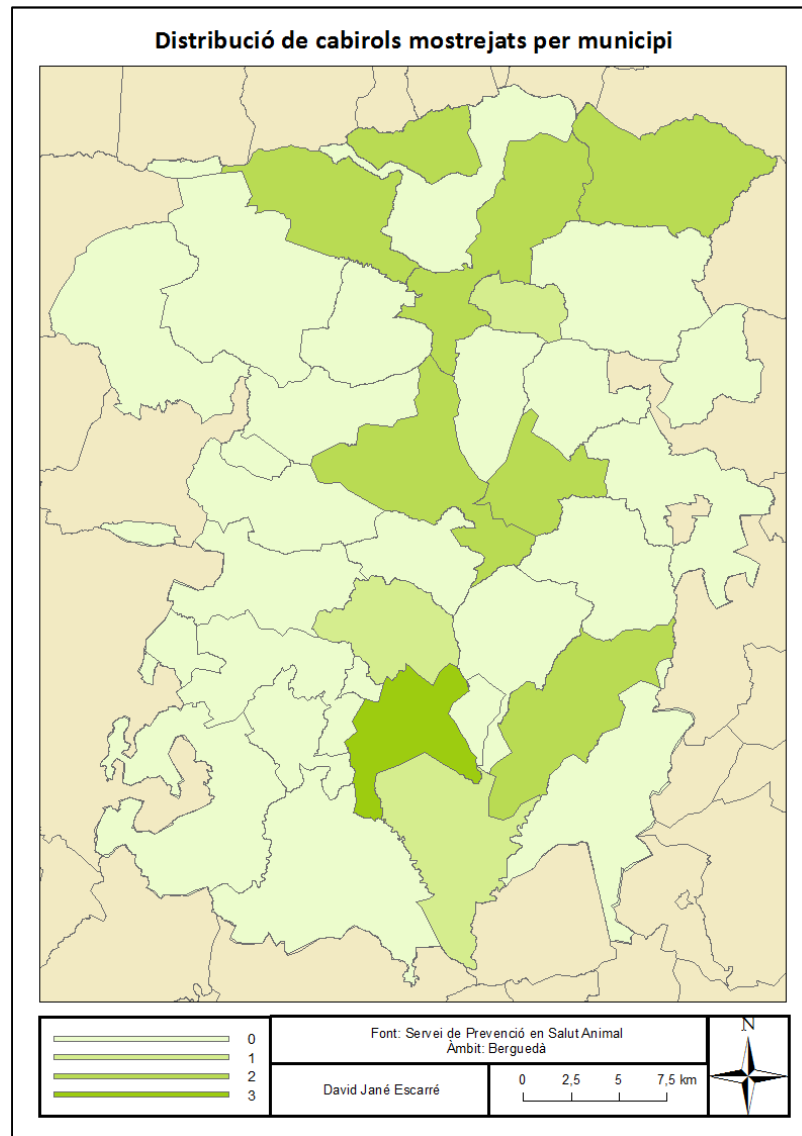
El pla analitza actualment un total de 7 espècies dividides en: bòvids (isard, cabra salvatge, mufló); cèrvids (cabirol, cèrvol, daina); porc senglar. De totes les espècies analitzades el Berguedà en té 4 i és per tant una zona d'alt interès. És doncs necessari fer un anàlisi en dos parts, en primer lloc, el nombre de mostrejos realitzats i quines són les zones que en proporcionen un major nombre, en segon lloc, analitzar els resultats del període, veient el nombre de positius respecte els negatius i el nombre de mostres en mal estat o insuficients.

Després de contactar amb el Servei de Prevenció en Salut Animal i que aquests em proporcionessin les dades disponibles, des de finals de 2012 a inicis de 2017, es pot fer el tractament de dades en dos sentits com ja s'ha dit: el mostreig i els resultats.

6.6.1 Mostreig. Període 2012 - 2017

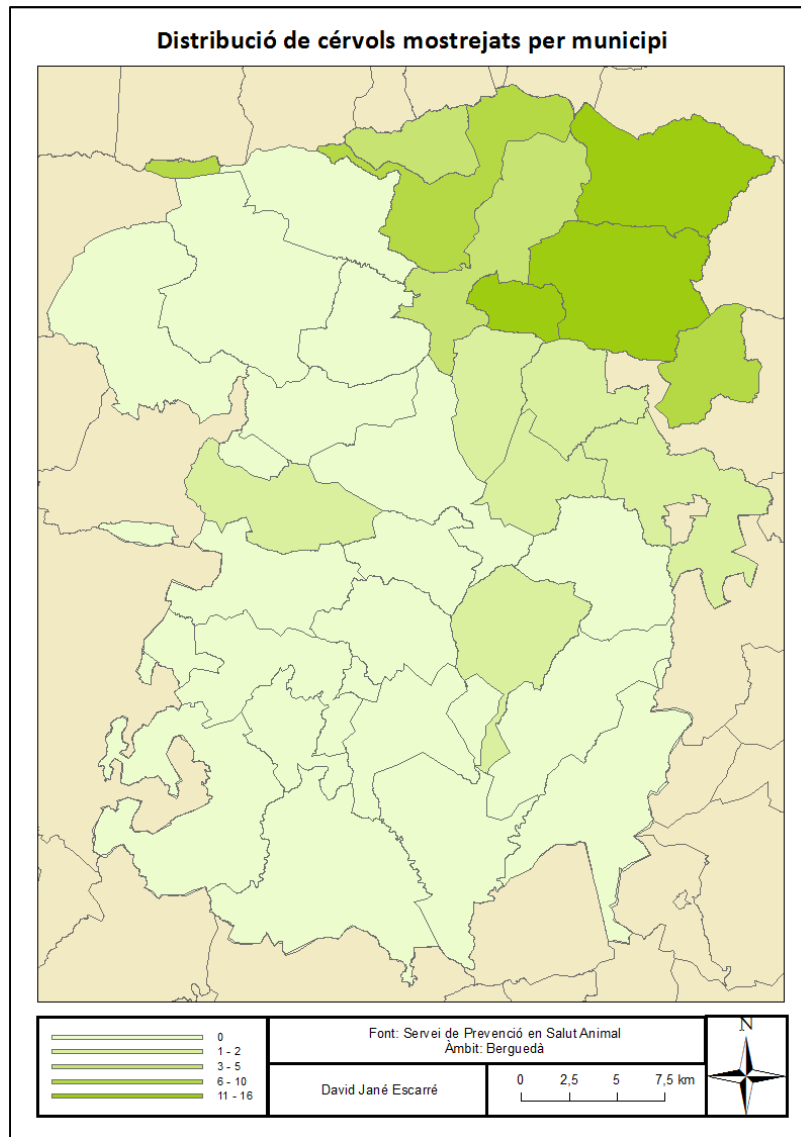
El nombre de mostres rebudes al Servei de Prevenció en Salut Animal és el que permet fer els mapes següents on es pot veure les zones que s'han aconseguit un major o menor nombre de mostres per les 4 espècies del Berguedà que s'estudien en el Pla de vigilància de la fauna salvatge a Catalunya.

Mapa 10. Distribució de cabirols mostrejats per municipi. Període 2012-2017



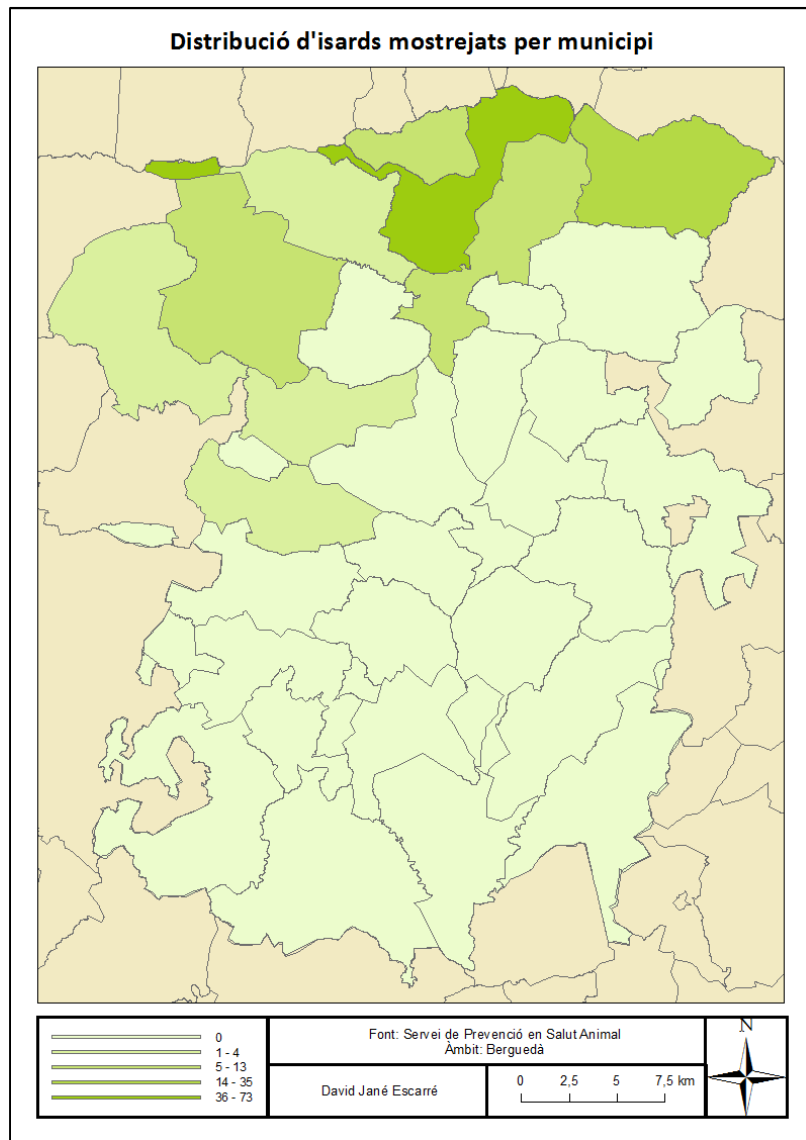
El cabirol una espècie reintroduïda al Berguedà a finals de segle XX com ja s'ha dit anteriorment, es troba ocupant tota la comarca. D'aquesta manera les mostres poden arribar de qualsevol lloc d'aquesta. El municipi de Casserres situat al Baix Berguedà és des d'on han fet arribar un major nombre de mostres de cabirol amb un total de 3. La resta de municipis que aporten mostres ho fan amb una o dues. Queda pales en aquest cas la necessitat de trasllar un major nombre de mostres pel seu estudi, ja que en total en aquest període 2012-2017 només s'han enviat un total de 19 mostres, si que es veritat que el cabirol fa relativament pocs anys que es pot caçar i les quantitats d'exemplars que es poden abatre és baixa.

Mapa 11. Distribució de cérvols mostrejats per municipi. Període 2012-2017



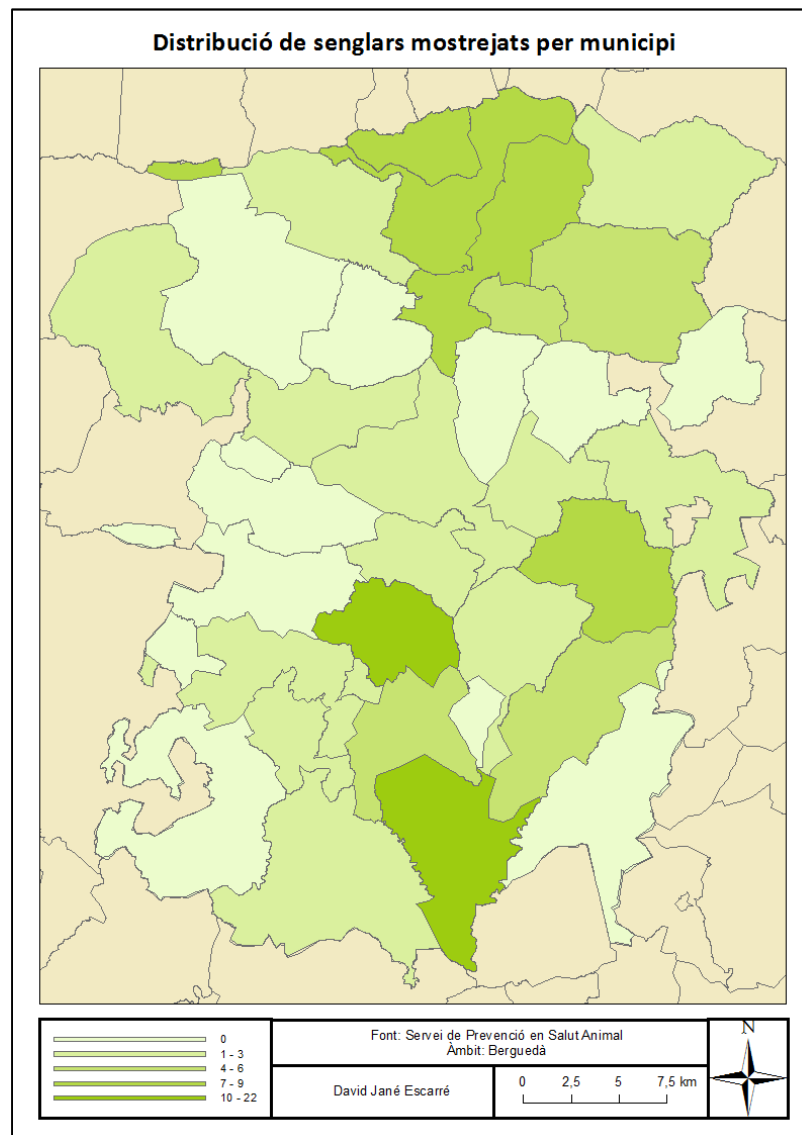
El nombre de cérvols mostrejats en el període 2012-2017 ascendeix a 73, com s'aprecia en el mapa anterior la zona que es proporcionen una major quantitat de mostres és la zona on hi ha una major abundància d'aquest animal, els dos municipis amb més mostres són la Poble de Lillet amb 16 i Sant Jaume de Frontanyà amb 15.

Mapa 12. Distribució d'isards mostrejats per municipi. Període 2012-2017



La població d'isard majoritària es concentra a la zona de la RNC del Cadí, en conseqüència els mostrejos més elevats es fan en aquella zona, destaca molt per sobre de la resta i amb el doble que el segon municipi amb més mostres, el municipi de Bagà amb 73, en segons lloc hi ha Castellar de n'Hug amb 35, la resta municipis es troben a molta distància d'aquests dos. El total de mostres d'isard en el període 2012-2017 és de 147, sent la espècie amb un major nombre de mostres en aquests 5 anys.

Mapa 13. Distribució de senglars mostrejats per municipi. Període 2012-2017



El senglar és el contrari que les dues últimes espècies que es concentraven al alt Berguedà. Aquesta espècie es mou per tota la comarca i és més dominant al baix Berguedà com s'ha dit. El nombre total de mostres és de 109, els dos municipis que destaquen per el major nombre de mostres són Puig-reig amb 22 i Avià amb 20. La resta de municipis no arriben a les 10 mostres per municipi. Tot i no tenir una gran quantitat de mostres per municipi, si que es pot apreciar que la majoria de municipis han enviat com a mínim una mostra.

6.6.2 Resultats. Període 2012 - 2017

Havent vist on es localitzen i les quantitats de les mostres que arriben al Servei de Prevenció en Salut Animal, és el moment de fer un anàlisi dels resultats. A continuació es mostren les 8 principals malalties que s'analitzen. Els primers 4 casos només apareix el porc senglar perquè és l'únic que pot tenir la malaltia, i en l'última malaltia (8), passa el contrari el porc senglar no la pot tenir. La resta apareixen les 4 espècies analitzades al Berguedà (senglar, cérvol, cabirol i

isard). Les mostres del període es separaran segons si són negatives, positives, en mal estat o insuficients.

1. Malaltia vesicular porcina (MVP)

En els 5 anys s'han analitzat 107 mostres de sang de porcs senglars enfront la malaltia vesicular, totes han resultat negatives.

2. Pesta porcina clàssica (PPC)

En els 5 anys s'han analitzat 107 mostres de sang de porcs senglars enfront la pesta porcina clàssica. D'aquestes 104 han estat negatives, 1 mostra es trobava en mal estat i 2 mostres eren insuficients.

3. Pesta porcina africana (PPA)

En els 5 anys s'han analitzat 107 mostres de sang de porcs senglars enfront la pesta porcina clàssica, totes han resultat negatives.

4. Malaltia d'Aujeszky

En els 5 anys s'han analitzat 107 mostres de sang de porcs senglars enfront la malaltia d'Aujeszky. D'aquestes 95 han estat negatives, 2 mostres eren insuficients i 9 han donat un resultat positiu.

5. Brucel·losi amb anàlisi: Rosa de Bengala

- Cèrvids

En els 5 anys s'han analitzat un total de 88 cèrvids: 72 cérvols i 16 cabirols, 78 mostres van ser negatives, 9 es trobaven en mal estat i 1 cérvol va donar positiu.

- Isard

En els 5 anys s'han analitzat un total de 147 isards, dels quals 137 van resultar negatius i en 10 casos la mostra es trobava en mal estat.

- Porc senglar

En els 5 anys s'han analitzat un total de 61 senglars, 10 han resultat ser negatius, 45 es trobaven en mal estat, 2 era una mostra insuficient i 4 van resultar positives.

6. Brucel·losi amb anàlisi: ELISA

- Cèrvids

En els 5 anys s'han analitzat un total de 3 mostres amb resultat negatiu de totes.

- Isard

En els 5 anys s'han analitzat un total de 6 mostres amb resultat negatiu de totes.

- Porc Senglar

En els 5 anys s'han analitzat un total de 100 mostres amb resultat negatiu en 67 casos, mal estat en un cas i 32 van resultar ser positives.

7. Tuberculosi amb anàlisi: ELISA

- Cèrvids

En els 5 anys s'han analitzat un total de 89 cèrvids, dels quals 86 van resultar negatius i en 3 casos la mostra va resultar positiva.

- Isard

En els 5 anys s'han analitzat un total de 145 isards, dels quals 143 van resultar negatius i en 2 casos la mostra va resultar positiva.

- Porc senglar

En els 5 anys s'han analitzat un total de 106 senglars, dels quals 100 van resultar negatius, en 4 casos la mostra va resultar positiva i en 2 casos la mostra va ser insuficient.

8. Llengua blava

Les mostres de cèrvids analitzades (88) han resultat ser negatives en tots els casos menys 1 que no es va poder analitzar per trobar-se la mostra en mal estat.

Les mostres d'isard analitzades (147) han resultat ser negatives en tots els casos menys 1 que va donar un resultat positiu.

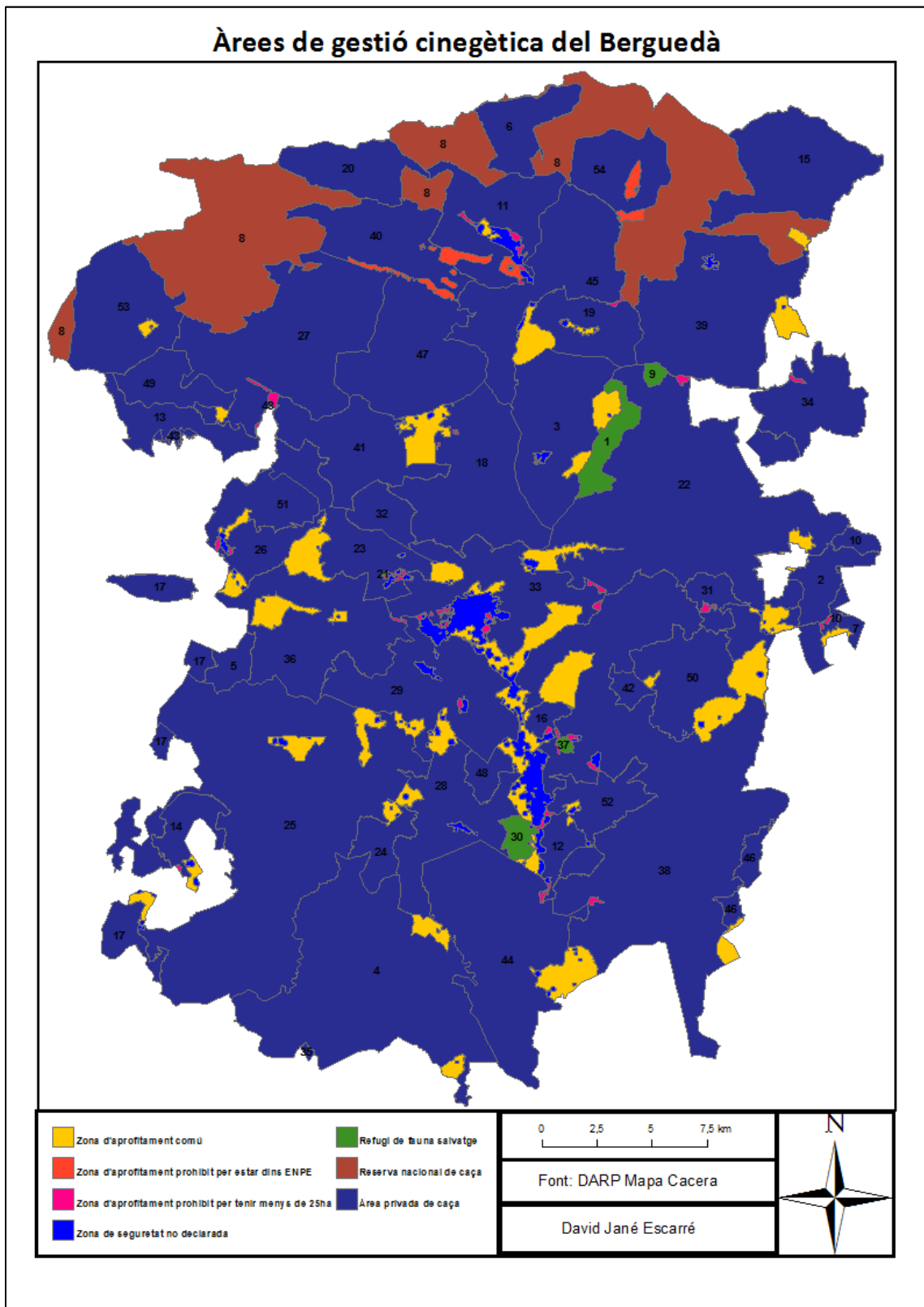
7. La gestió i l'activitat cinegètica

En aquest capítol es tracta de veure el funcionament cinegètic de la comarca: les àrees de gestió cinegètica presents a la comarca, les societats de caçadors i les modalitats de cacera practicades.

7.1. Figures de gestió cinegètica

El DARP, a través del visor de caça permet veure la distribució de les àrees de gestió cinegètica de Catalunya, els últims avenços permeten combinar aquestes àrees amb altres ítems que poden ser d'interès i es troben relacionats: punts quilomètrics (PKs) de Carreteres, Pla d'Espais d'Interès Natural, Límits municipals, Espais Naturals de Protecció Especial i Xarxa Natura 2000. El visor permet descarregar les figures de gestió cinegètica d'una comarca. Pot ser que no tota l'àrea s'integri estrictament dins la comarca sinó que es trobi en més d'una comarca. A continuació es mapifiquen les que tenen una part o tota l'àrea al Berguedà:

Mapa 14. Àrees de gestió cinegètica del Berguedà. Any 2017



A continuació és mostren amb una taula la distribució d'àrees cinegètiques que tenen un gestor i, per tant, un nom. També les hectàrees que ocupa només a la comarca del Berguedà i la figura cinegètica que és.

Taula 13. Llistat d'àrees cinegètiques del Berguedà amb un gestor. Any 2017

Núm. Mapa	Nom	Àrea Berguedà (Ha)	Figura cinegètica
1	Cabanelles	538	Refugi de Fauna Salvatge
2	Boatella	657	Àrea pivada de caça
3	La Nou	2394	Àrea pivada de caça
4	Joan Viladomat	6302	Àrea pivada de caça
5	Travil	354	Àrea pivada de caça
6	Hospitalet-Clapé-Millarès	1024	Àrea pivada de caça
7	La Vila	99	Àrea pivada de caça
8	Cadí	10154	Reserva Nacional de Caça
9	Pla de l'Orri	86	Refugi de Fauna Salvatge
10	Alpens	286	Àrea pivada de caça
11	Bagà	1870	Àrea pivada de caça
12	Finca Palau	414	Àrea pivada de caça
13	SC Pedraforca	891	Àrea pivada de caça
14	Serracanya-1	616	Àrea pivada de caça
15	Roc Bermet	2498	Àrea pivada de caça
16	Ferreres	210	Àrea pivada de caça
17	Navès	1091	Àrea pivada de caça
18	Carbonis	2991	Àrea pivada de caça
19	El Senglar	1135	Àrea pivada de caça
20	Monnell-Galligans	1219	Àrea pivada de caça
21	Cal Pinatell	3	Refugi de Fauna Salvatge
22	Sobrepuny	7371	Àrea pivada de caça
23	Peguera	1564	Àrea pivada de caça
24	La Carena	599	Àrea pivada de caça
25	Montmajor-Montclar-L'Espunyola	10282	Àrea pivada de caça
26	Societat de Caçadors Esportius de Cal Rosal	669	Àrea pivada de caça
27	Saldes	4341	Àrea pivada de caça
28	Casserres	1973	Àrea pivada de caça
29	Avià	2738	Àrea pivada de caça
30	Viladases	236	Refugi de Fauna Salvatge
31	Can Pou i Puigdoli	421	Àrea pivada de caça
32	L'Estany	564	Àrea pivada de caça
33	La Guilla 1	2165	Àrea pivada de caça
34	Les Planes	1456	Àrea pivada de caça
35	La Capsada	25	Àrea pivada de caça
36	La Guilla 2	2826	Àrea pivada de caça
37	Casanova i les cases de ferreres	43	Refugi de Fauna Salvatge
38	La Llebre	11475	Àrea pivada de caça
39	Catllaràs	3688	Àrea pivada de caça
40	SC Gisclareny	1723	Àrea pivada de caça

41	Fumanya-Ensija	1886	Àrea pivada de caça
42	La Riba	213	Àrea pivada de caça
43	Font del Pi	96	Àrea pivada de caça
44	Puig-Reig	4140	Àrea pivada de caça
45	Guardiola	2858	Àrea pivada de caça
46	Prats de Lluçanes	342	Àrea pivada de caça
47	Vallcebre	2792	Àrea pivada de caça
48	Coto Canudas	333	Àrea pivada de caça
49	La Collada	880	Àrea pivada de caça
50	La Quar	1490	Àrea pivada de caça
51	Sant Martí de Canals	942	Àrea pivada de caça
52	La Guardia	1046	Àrea pivada de caça
53	Pedraforca	2213	Àrea pivada de caça
54	Gabarros	1246	Àrea pivada de caça

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del DARP

En el mapa anterior, com s'ha dit, es pot veure la distribució de les figures de gestió cinegètica de la comarca. En total n'hi han 405, amb unes mides, com es pot apreciar, molt diferents. En la columna esquerra de la llegenda es poden veure les àrees que no disposen de titular i al mateix temps, d'un organisme que les gestioni, ja sigui una associació, una empresa, etc. De les 4 zones que hi han en la columna esquerra, només en el primer cas es pot caçar de forma lliure com es va explicar dins l'apartat 5.5. Espais Cinegètics: *La caça en aquests terrenys és permesa a qualsevol persona, sempre que sigui dins el període hàbil de caça i posseeixi la documentació necessària (llicència, assegurança i permís d'armes). Donats aquests condicionants bàsics el caçador pot entrar a la zona sense necessitar cap permís més.*

- Zona d'aprofitament comú
- Zona d'aprofitament prohibit per estar dins ENPE
- Zona d'aprofitament prohibit per tenir menys de 25 ha
- Zona de seguretat no declarada.

Taula 14. Àrees de gestió cinegètica al Berguedà sense titular. Any 2017

Àrea de gestió cinegètica	Núm. d'àrees	Superfície total (ha)	Mitjana superfície (ha)
Z. aprofitament comú	45	5.820	129,3
Z. aprofitament prohibit per estar dins ENPE	192	1.728	38,4
Z. aprofitament prohibit per tenir menys de 25 ha	22	423	9,4
Z. seguretat no declarada	99	415	9,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del DARP

Les àrees que si que disposen d'una titularitat i per tant estan gestionades, columna dreta del mapa anterior, són les següents:

- Refugi de fauna salvatge

- Reserva nacional de caça
- Àrea privada de caça

Taula 15. Àrees de gestió cinegètica al Berguedà amb titular. Any 2017

Àrea de gestió cinegètica	Núm. d'àrees	Superfície total (ha)	Mitjana superfície (ha)
Refugi de fauna salvatge	5	906	181
Reserva nacional de caça	1	10.154	-
Àrea privada de caça	48	98.408	2.050

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del DARP

Les dades del quadre anterior mostren la realitat catalana on la majoria d'àrees cinegètiques són àrees privades de caça i també, de forma majoritària, pertanyen a una societat de caçadors (vedat), un percentatge mitjà a propietat privada (vedat privat) i també hi ha una àrea intensiva de caça. Al capítol 5.5. Espais cinegètics es van definir les dues tipologies anteriors:

- Vedat: *L'àrea de caça més habitual a Catalunya és el vedat, el titular del dret a caçar és una societat de caçadors, aquesta posseeix els terrenys majoritàriament del mateix municipi, els vedats es van crear fa forces anys i normalment coincideixen amb la regla: municipi - societat de caçadors - colla del senglar.* Al Berguedà hi han un total de 33 vedats.
- Vedat privat: *Legalment és igual que el vedat, la diferència es que no ho gestiona una societat de caçadors sinó que ho fan particulars o societats mercantils, les quotes no acostumen a anar per temporades sinó que es paga per dia de caça o per nombre o tipus de peça cobrades.* Al Berguedà hi han un total de 20 vedats privats.
- L'àrea intensiva de caça: *La gran diferència amb les altres àrees de caça és que l'activitat cinegètica i és permesa durant tot l'any, sempre amb animals procedents d'alliberaments d'espècies de caça menor. Aquestes zones es poden crear dins de les àrees privades de caça que disposin d'una reglamentació especial. La manera de caçar en aquest lloc consisteix en l'alliberament in situ dels exemplars que el caçador hagi pagat. Es parla d'alliberament quan està orientat a una cacera intensiva (àrea intensiva de caça), i quan s'alliberen exemplars en base als plans cinegètics s'anomena repoblació (vedats).* Al Berguedà només hi ha una àrea intensiva de caça: Serracanya. Una àrea exclusivament dedicada a satisfer des de 1989 les necessitats de les persones que hi vagin, no només caçadors sinó que ofereixen altres serveis, com el tir al plat, tir amb arc, paintball, etc. Tot i que, majoritàriament són caçadors els que hi van, ja que és molt conegut entre els caçadors de Catalunya, es una de les àrees intensives de caça més importants a nivell català. Un exemple és la publicitat regular que té en les revistes més importants de caça:

Foto 3



A la foto anterior es pot veure la Publicitat de l'àrea intensiva de caça de Serracanya (Berguedà) en una revista. Font: Cinegeticat

Manel Raurich, president de l'Agrupació de Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu durant l'entrevista efectuada el 24 de juny, explica la problemàtica de les àrees privades de forma general i també, específicament, per lluitar contra els depredadors. Una de les principals problemàtiques és el descens d'espècies: *"les àrees privades són molt nombroses, petites i no es fan gestions conjuntes. Això provoca que la gestió de depredadors sigui difícil, ja que si només ho fa una societat de caçadors i la del costat no, l'eficiència és baixa. A d'altres punts d'Espanya com Castellà les àrees són molt més extenses i això permet una millor gestió. El més ideal seria que es fes una gestió a nivell comarcal."*

7.2. Societats de caçadors

Les societats de caçadors de la comarca es reparteixen per tota ella. Fa anys hi havia una societat per municipi. Actualment hi pot seguir sent però també s'està donant cada vegada més l'entrada de titulars privats o societats mercantils que busquen interessos completament econòmics, en lloc de la vessant social que, des dels inicis, han tingut les societats de caçadors.

Al punt 5.5. Espais cinegètics es va definir dins del vedat el funcionament d'una societat de caçadors. De forma reduïda és una societat encarregada de la gestió d'un espai cinegètic. Controlant l'entrada i sortida de socis

Al Berguedà les societats de caçadors que tenen la seu a la comarca són un total de 23. També destacar que, a Bagà, en lloc d'haver-hi una societat exclusiva de caçadors, la gestió es fa directament des de l'ajuntament del municipi.

Taula 16. Les Societats de Caçadors del Berguedà. Any 2017

Nº APC	TITULAR
B-10.121	S. C. LA GUILLA DE BERGA
B-10.283	S. C. PUIG-REIG
B-10.295	S. C. PEDRAFORCA – SALDES
B-10.327	S. C. PUIG – LLENÇADA
B-10.331	S. C. CASTELLAR DE N'HUG
B-10.336	S. C. CATLLARÀS
B-10.337	S.C. L'ISARD DE GUARDIOLA BERGUEDÀ
B-10341	S. C. GISCLARENY
B-10.356	S. C. LA GUILLA DE BERGA
B-10.357	S. C. VALLCEBRE
B-10.361	S. C. EL SENGLAR S. JULIA DE CERDANYOLA
B-10.363	S. C. CARBONIS
B-10.385	S. C. D'AVIÀ
B-10.386	S. C. LA NOU DE BERGUEDÀ
B-10-390	S. C. SOBREPUNY
B-10.392	S. C. MONTMAJOR- L'ESPUNYOLA
B-10.396	S. C. LA LLEBRE
B-10.402	S. C. CASERRES
B-10.432	S. C. SANT JAUME DE FRONTANYÀ
L-10.504	S.C. EL SENGLAR DEL PI DE BERGA
B-10.450	S. C. LA CARENA
L-10.318	S. C. COTO PEDRAFORCA
B-10.421	S. C. JOAN VILADOMAT

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Territorial de Caça de Barcelona

En els últims anys per diversos factors que interfereixen en la caça, diverses APC s'han agrupat sota una única societat de caçadors, com és el cas de les compostes per Borredà, Vilada i Castell de l'Areny, les quals han format una única APC i una única societat de caçadors anomenada Sobrepuny, en referència al nom de la muntanya més significativa de la zona. Fer això, en aquest cas, suposa una gestió enlloc de les 3 que abans suposava, ja que són societats sense ànim de lucre i per tant les persones encarregades ho fan sense benefici, d'aquesta manera es pot concentrar molt més la feina, el pla tècnic per exemple serà suficient amb un en contra els 3 que es necessitaven abans. Un altre punt de benefici és l'activitat cinegètica en sí. En caça major permet agrupar un nombre major de persones i, per tant, fer batudes més eficients, donat que són terrenys cada vegada amb una major massa forestal i més difícil de caçar-hi. Aquest exemple es pot extrapolar a altres societats i APC que han fet el mateix.

En l'entrevista feta a M. Raurich, fa una valoració de la gestió que s'està realitzant:

"Com s'ha dit abans cadascú fa les coses pel seu costat, és important però destacar que cada societat serà diferent i dependrà del nombre de socis, de les espècies presents a l'APC, segons aquests dos elements les gestions són diferents. En general però són societats que no gaudeixen d'una economia molt forta, hi ha una manca de recursos. La millora principal a fer seria ajudar-se més amb les societats veïnes".

També aprofita per parlar d'una de les preocupacions més grans del sector, el poc relleu generacional dels caçadors:

"Hi han entitats sobretot les de l'Alt Berguedà que tenen més jovent. En canvi, la resta del Berguedà en té poc. L'avantatge dels pobles petits és que gairebé cada família té un caçador. Llavors la caça es veu de forma diferent. Si tu vols que una cosa continuï que a casa teva es faci i segurament algun net, fill, germà... seguirà amb l'afició. En canvi, a les grans ciutats no està ben vista la caça, el mateix jovent quan va a estudi no està ben vist ser caçador."

Relacionat amb aquest apartat i amb la manca de dades per poder realitzar un anàlisi a nivell comarcal, és interessant destacar a través del seu coneixement la mitjana d'edat que té la comarca:

"La mitjana d'edat de la comarca es mou entre els 58 i 60 anys."

7.3. Pla tècnic de gestió cinegètica conjunta de caça major del Alt Berguedà

Objectiu

Agrupar un conjunt d'àrees de caça contínues, confrontades en més d'un 25% del perímetre del seu límit, que formen part d'una mateixa unitat paisatgística i biològica per tal d'unificar els criteris de gestió, les metodologies de cens i d'aprofitament sostenible de les espècies cinegètiques de caça major, compatibles amb la conservació dels ecosistemes i de les espècies amenaçades.

L'any 2007 es va redactar el primer Pla Tècnic de Gestió Cinegètica conjunta de caça major de l'Alt Berguedà per gestionar les espècies cinegètiques d'ungulats salvatges d'aquest territori: el porc senglar (*Sus scrofa*), el cérvol (*Cervus elaphus*), el cabirol (*Capreolus capreolus*) i l'isard (*Rupicapra pyrenaica*). L'any 2016 es va realitzar la renovació del pla.

Situació

La ubicació geogràfica es correspon amb la unitat de relleu a Catalunya del Alt Berguedà, constituïda per l'alta conca del riu Llobregat i les serres del Prepirineu. El límit septentrional és una autèntica barrera muntanyosa on les Serres del Cadí Moixerò, el Puig d'Alp i el Puigllançada separen el Berguedà de la Cerdanya. A l'est hi ha les Serres de Catllaràs i els Rasos de Tubau. A l'oest s'hi troben les Serres d'Ensija - Rasos de Peguera, la Serra del Verd, la Serra de Picancel i la Serra de Queralt.

Separant aquestes serralades, els rius hi han obert diverses valls: la del Llobregat fins al pantà de la Baells, la del riu de Bagà, el Balsareny i el riu de Saldes.

Les altituds màximes dels principals cims d'aquestes serralades es situen al Puigllançada (2.409 m), Cap de la Gallina Pelada (2.320m), Cap del Verd (2.289m), Cap de la Baga Alta (1.759m), Sant Marc de Brocà (1.611m), el Pedró de Tubau (1543m i el Serrat de Runers (1.498).

Integrants

El Pla Tècnic de Gestió Cinegètica conjunta de caça major de l'Alt Berguedà està integrat per 16 àrees privades de caça i 1 àrea local de caça. La titularitat d'aquestes àrees de caça correspon a 14 Societats de Caçadors, a un ajuntament i dues de titularitat privada, si bé totes les àrees de caça estan gestionades per Societats de Caçadors federades a la Territorial de Barcelona.

L'activitat cinegètica de la caça major és realitzada per 12 colles.

Superfície

La Superfície de les 18 àrees de caça que formen part del Pla conjunt és de 42.006 hectàrees, de les que 40.875 ha. estan distribuïdes en 20 municipis de la comarca del Berguedà, 1.056 ha. en 1 municipi a la comarca del Ripollès i 75ha. en un municipi de la comarca del Solsonès.

Metodologies de cens

El PTGC conjunt de caça major permet unificar les metodologies de cens més adients a cada espècie i en funció del seu resultat aplicar el criteri d'aprofitament cinegètic. Les dades de cens obtingudes en aplicar la mateixa metodologia permeten valorar l'evolució de les diferents poblacions d'ungulats al llarg dels anys i la seva estructura poblacional.

La temporada de caça 2006-2007, la representació Territorial de la Federació Catalana de Caça a Barcelona va iniciar un Programa de seguiment d'ungulats salvatges a la seva demarcació en base a les anotacions de les colles senglanaires en el Llibret de batudes de caça major.

L'anotació de les dades de cadascuna de les batudes de caça major en les fitxes del Llibret de batudes, permet obtenir indicadors de la pròpia activitat de la caça com ho són les dates de les batudes, els paratges on s'organitzen, la seva superfície, els caçadors de parada que hi participen, les canilles i el número de gossos utilitzats.

D'altra banda permet obtenir amb l'anotació dels animals caçats, dels animals observats, indicadors de l'abundància de les diferents espècies.

D'aquesta manera l'anotació metòdica de les dades de l'activitat de la caça i el tractament de les dades obtingudes converteixen la batuda de caça major és un valuós mètode de cens per aquestes espècies.

Al llarg de les últimes vuit temporades de caça mitjançant el Llibret de batudes de caça major s'han recollit dades de les caceres realitzades per les 12 colles de caça major que cacen el porc senglar, el cérvol i el cabirol en l'espai del Alt Berguedà.

- Senglar

Un cop recollida la informació facilitada per les colles de caça major, anotades en el Llibret de batudes, anualment es pot valorar la seva població tenint en compte el nombre de senglars caçats, l'efectivitat de caça del conjunt de les colles que s'ha assolit en aquella temporada per les colles de caça major d'aquest espai.

- Cabrirol

Els albiraments realitzats a les batudes al llarg de la temporada de caça i anotades en el Llibret de batudes, juntament amb la superfície utilitzada en les caceres permeten obtenir un indicador per valorar l'evolució poblacional d'aquesta espècie en el territori de les àrees de caça integrades en el PTGC conjunt de caça major.

- Isard

La població d'isard es valora anualment amb els resultats del cens realitzat per itineraris diürns a peu, fets a la primavera. En aquest cens hi participen conjuntament membres del Cos d'Agents Rurals i caçadors de les àrees privades de caça

Els isards també es poden censar a través del Llibre de batudes de les colles de caça major, tot i no ser objecte de caça en les batudes. Fonamentalment és un mètode molt útil per aquelles cabrades que viuen de paratges boscos i que difícilment són detectades en el cens per itineraris a peu fets a la primavera.

- Cérvol

Per valorar la població d'aquesta espècie s'utilitzen dos mètodes de cens específic com ho són el mètode per itineraris nocturns amb vehicle tot terreny amb el suport de focus realitzat a la primavera i, d'altra banda, el cens de brama per escoltes des de punts fixos realitzat a finals de setembre i principis d'octubre. A les àrees de caça on no es porta a terme el cens de primavera s'utilitzen els albiraments anotats en el Llibret de batudes per valorar la població d'aquesta espècie.

A partir del cens realitzat per itinerari nocturn amb vehicles, la Federació Catalana de Caça a través de la Territorial de Barcelona ha proporcionat les dades del període 2010 - 2015, **veure** al annex 3.

En aquest període 2010 - 2015 les zones que s'han realitzat itineraris han patit lleugers canvis. L'anomenada zona "calenta" és la principal àrea de desenvolupament dels cérvols, també apareix en tots els anys amb dades la zona "perifèrica". Aquesta és la que es troba al costat de

la zona "calenta" i és on també hi viuen de forma regular un alt nombre de cérvols. En els primers 4 anys també apareix la zona amb expansió, però en no aparèixer els dos últims la realització d'una mitjana amb les altres dues zones anteriors no seria correcte, és per aquest motiu que les gràfiques que es mostren a continuació estan fetes a partir de les 4 APC de la zona "calenta" amb un total de 9 o 10 recorreguts, més les dues APC de la zona "perifèrica" amb un total de 5 recorreguts. Exemple de taula resum de les observacions per itinerari nocturn (resta de taules al annex 3):

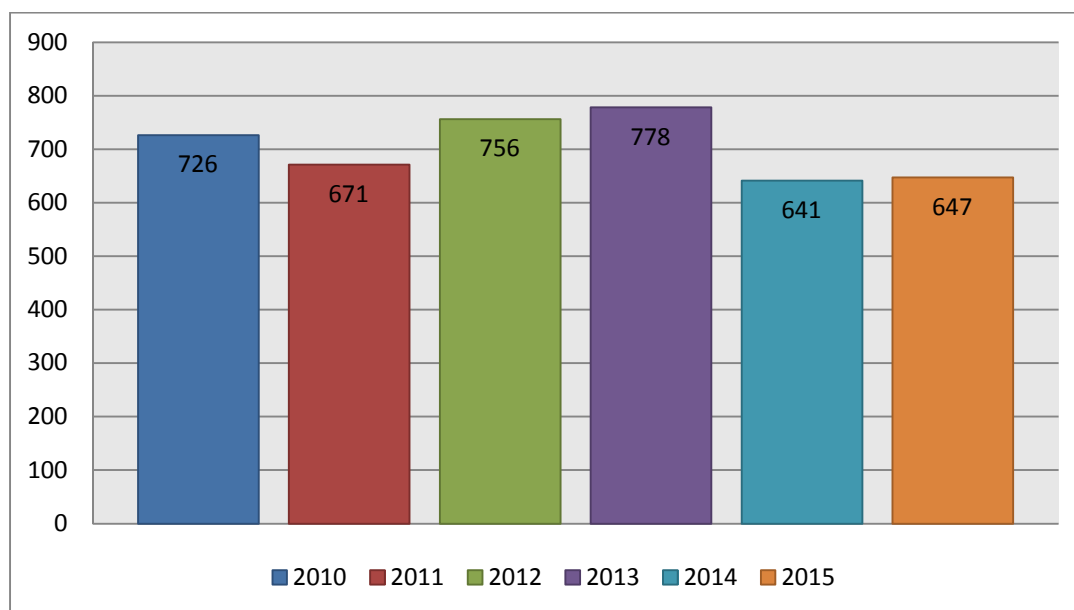
Taula 17. Observacions de cérvol per itinerari nocturn. Any 2011

OBSERVACIONS CÉRVOL 2011								
ZONA	APC	Núm. RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALES	REPETICIONS	Núm CÉRVOLS MÀXIMS OBSERVATS	IKA ⁴
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.327	2	36,1	12,2	6,99	3	81	6,64
	B-10.336	2	171	53,2	12,33	3	267	5,02
	B-10.337	1	43,3	15,3	8,35	3	60	3,92
	B-10.432	4	88,8	28,5	12,45	3	174	6,11
PERIFERICA	B-10.390	3	86,8	43,4	9,27	2	67	1,54
	B-10.331	2	16,4	12,6	3,98	3	22	1,75
EXPANSIÓ	B-10.293	1	23	23	2,91	1	41	1,78
	B-10.361	1	6,1	6,1	1,15	1	27	4,43
	B-10.386	2	18,2	18,2	1,53	1	11	0,60
TOTAL		18	489,7	212,5	58,96		750	3,53

Les taules disponibles (2010-2015) com l'anterior permeten crear dos gràfics amb l'evolució del cérvol al Berguedà. Com s'ha apuntat anteriorment, els dos estan fetes a partir de la suma de la zona "calenta" i "perifèrica", el primer és el nombre de cérvols màxims observats el millor dia d'aquell àrea. El segon és la mitjana de la IKA (índex d'abundància quilomètric, núm cérvols màxims observats / km recorreguts per itineraris).

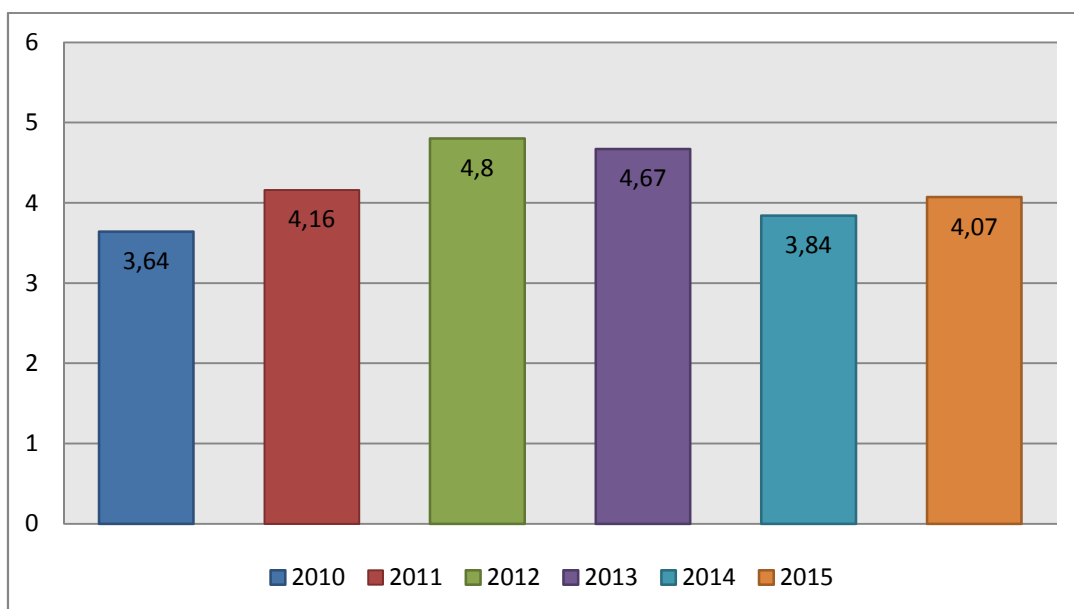
⁴ IKA: índex d'abundància quilomètric, núm cérvols màxims observats / km recorreguts per itineraris.

Gràfic 18. Evolució del màxim nombre de cérvols observats. Període 2010 - 2015



La gràfica anterior mostra una variació poc important en els cérvols màxims observats. Sí que destaquen els anys 2012 i 2013 amb un major nombre d'observacions, amb el pic més alt situat al 778. De forma contrària i, curiosament, és el següent any el que ofereix unes observacions més baixes amb 641. La mitjana dels 6 anys amb dades és de 703 cérvols màxims observats el millor dia. Es pot apreciar, d'aquesta manera, l'estabilització que té el cérvol al Berguedà, sent una espècie sense alts i baixos.

Gràfic 19. Evolució de l'IKA. Període 2010 - 2015



El valor de l'índex d'abundància quilomètrica (IKA) en el període 2010 - 2015 té com a punt més elevat el 2012, amb un 4,8, no coincideix amb la gràfica anterior en que era el 2013 l'any amb més cérvols observats, en canvi, coincideix amb la gràfica anterior com a any amb un nivell més baix de cérvols observats l'any 2014. La mitjana de l'IKA és de 4,19.

7.4. Aprofitaments: cérvol, cabirol i isard

L'aprofitament cinegètic de les espècies de cérvol, cabirol i isard no és el mateix que s'utilitza per la resta d'espècies de la comarca, les quals dintre el període que marca l'ordre de vedes es poden caçar lliurement sense la necessitat d'un precinte. Per contra, aquest element és necessari per poder caçar els tres animals esmentats. Aquest component s'ha de col·locar en dos punts de l'animal capturat, una al cap i l'altre al cos, i s'ha de foradar assenyalant-hi la data (desenes, unitats i mes) i l'espècie (IS: Isard / CV: cérvol / CA: cabirol / CS: Cabra Salvatge). En la imatge següent es poden veure dos precintes de cabirol de la temporada 2015-2016:

Foto 4



A la foto es poden veure dos precintes de cabirol de la temporada 2015-2016, expedits per la Generalitat de Catalunya. Com es pot veure hi ha dues referències diferents, totes dues tenen un cap i un cos que serà el lloc del animal caçat on es situarà el precinte, marcant el tipus d'animal que és, si és mascle o femella i la data. Font: imatge pròpia

Els precintes serveixen per regular les diverses poblacions i evitar que es provoqui una sobreexplotació d'una espècie. El Pla tècnic de gestió cinegètica conjunta de caça major del Alt Berguedà, comentat anteriorment, és una eina bàsica perquè el departament pugui gestionar les poblacions existents a la zona a través d'un aprofitament cinegètic correcte.

En el punt 9 del ordre de vedes de la temporada 2017 - 2018⁵ apareix especificat el funcionament dels precintes de caça major:

" 9. Precintes de caça major

9.1 D'acord amb el seu pla tècnic de gestió cinegètica vigent, a les àrees privades i locals de caça, els permisos de captura seran atorgats pels/per les directors/es dels serveis territorials corresponents per a les espècies isard, cabra salvatge i cérvol; i els permisos de captura per a l'espècie cabirol seran atorgats pel/per la director/a general del departament competent en matèria de caça. En el cas dels mascles d'aquestes espècies, i en el de les femelles d'isard i cabra, aquests permisos aniran acompanyats de dos precintes. En el cas del cabirol, aquests

⁵ RESOLUCIÓ ARP/583/2017, de 13 de març, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2017-2018 en tot el territori de Catalunya.

precintes seran facilitats per la direcció general competent en matèria de caça, i, en el cas de la resta d'espècies, pels serveis territorials corresponents. Un dels precintes s'ha de col·locar en un forat fet a l'orella o en el cartílag internasal, o a la base de les banyes en el cas del cérvol i el cabirol, i l'altre travessant el tendó de la pota de la peça, en cas d'endur-se el cos. Un cop caçat i cobrat l'animal, si escau segons l'espècie i en el cas d'acostament, cal posar el precinte a la peça de manera immediata i en el mateix indret de la captura. En el cas de batuda, cal posar el precinte abans de transportar l'animal des del punt de captura al punt de reunió.

9.2 El repartiment dels precintes per a les espècies isard, cabra salvatge i cérvol entre els titulars de les àrees privades o locals de caça autoritzats s'ha de fer des de les oficines comarcals del departament competent en matèria de caça o des dels serveis territorials corresponents, amb acusament de rebuda. El titular de l'àrea de caça pot autoritzar una altra persona a recollir els precintes.

9.3 En el cas del cabirol mascle, i per a una millor gestió de l'espècie, els titulars de les àrees privades o locals de caça o les entitats representants per delegació de les àrees privades de caça que així ho sol·licitin a la direcció general del departament competent en matèria de caça poden lliurar precintes oficials facilitats pel departament competent en matèria de caça per a la captura dels exemplars d'aquesta espècie, sempre que estigui inclosa en el seu pla tècnic de gestió cinegètica i el titular presenti el cens anual. Aquests precintes aniran acompanyats del seu permís corresponent. Aquestes entitats han de comunicar al departament competent en matèria de caça la relació dels precintes entregats. En cas que la captura d'exemplars d'aquesta espècie estigui autoritzada excepcionalment d'acord amb el que disposa el punt 10 d'aquesta resolució, no caldrà col·locar els precintes."

7.5. Modalitats de cacera

"Abans sorties una estona amb el teu gos a la caça menor i tornaves allà les 11 o les 12, ara amb la caça del senglar necessites moltes hores, has de plegar quan tothom plega i això genera conflictes i la gent se'n cansa, en cas de tenir obligacions et pot provocar problemes."

Les tres línees anteriors extretes de l'entrevista amb M. Raurich mostren el canvi en la forma de caçar i en el que es caçava abans i ara al Berguedà, antigament gràcies a les poblacions de perdiu roja, conill i altres espècies de caça menor la gent no anava a caçar gaire la caça major, preferien sortir una estona amb un o dos gossos i sols o amb algun acompanyant, però sempre amb "petit comitè", això els donava molta llibertat.

El canvi en les poblacions de caça menor amb una davallada accentuada com s'ha vist en el capítol anterior, va provocar el pas de caçadors a la caça major. Paral·lelament augmentava la població de porc senglar i s'estabilitzava la de cérvol i cabirol. La tendència ha estat clara des de fa anys: més caçadors i més caça major. Tot i el pas de moltes persones a la caça major o el fet de combinar les dues coses no ha fet millorar les poblacions de les espècies que es trobaven en pitjor estat.

En l'apartat 4.3. Mètodes de caça es definien els diferents tipus de cacera que es practiquen a Catalunya. De tots ells, M. Raurich explica quin són els més habituals a la comarca: "*La caça major la principal és la batuda i en caça menor la que pràctica més la gent és la caça de la*

perdiu, cada territori és diferent però el Berguedà és així". D'aquesta manera cal recuperar la definició de la batuda per aclarir el funcionament més generalitzat en la caça al Berguedà:

És el mètode de caça més habitual i generalitzat a Catalunya. És el més practicat i, al mateix temps, el més tradicional, a cada poble s'hi reuneix de forma regular una colla d'amics disposats a fer una batuda de senglar, espècie principal que es caça amb aquesta modalitat. La batuda necessita una gran coordinació i organització, alhora potència molt la companyonia i la necessitat d'una gran unió perquè tot surti bé.

La mitjana de caçadors en una batuda és molt variable però acostuma a estar al voltant de 20 caçadors, aquests després de triar un lloc on és conegui la presència dels senglars a partir dels rastres es distribuiran per la zona en uns llocs fixes anomenats "parades", són els llocs estratègics on habitualment s'escapen els animals i poden ser més fàcils d'abatre.

Quan els caçadors de les "parades" ja estan col·locats al lloc corresponent, els gossers són els caçadors encarregats de buscar dins la zona de batuda i amb l'ajuda dels gossos els possibles senglars, l'objectiu és fer-los anar fins als llocs estratègics que s'han ubicat la resta de caçadors.

La definició es pot aplicar perfectament a la comarca, tan sols s'han de matisar alguns aspectes tenint en compte els condicionants diferents que hi ha a l'Alt i el Baix Berguedà. Mentre el Baix Berguedà hi abunden els conreus i les zones planes i això fa que les peces de caça tinguin tendència a moure's més i al mateix temps dificulta més el fet de saber on hi han els porcs senglars ja que acostumen a fer grans recorreguts a la nit, com a avantatge hi juga que les quantitats de senglars són més grans. També la presència de zones més obertes i netes permet que les parades puguin tapar més bé els llocs per on es pot escapar el senglar, al mateix temps que es poden realitzar caceres petites en cas de ser poca gent. Els aspectes anteriors l'Alt Berguedà són tot el contrari. Els senglars no acostumen a realitzar grans moviments nocturns. D'aquesta manera és més fàcil controlar les poblacions de senglars. Però els avantatges del sud de la comarca es converteixen en desavantatges aquí: l'abundància de senglars és més baixa; les zones són més tancades i amb major quantitat de vegetació que dificulta la cacera, ja que les parades s'han de col·locar més pròximes a causa també del relleu i les "parades" es troben acompanyades de molta més vegetació que dificulta el tir. Les caceres petites són limitades normalment perquè hi ha pocs llocs on el terreny es pugui distingir com una zona petita i fàcil de caçar amb poques parades. Normalment es necessita un grup força gran de caçadors i tot i això es difícil abatre senglars.

A tota la comarca, a banda del porc senglar es caça el cérvol i el cabirol amb batuda. El cérvol, com s'ha vist anteriorment, es troba a la part nord de la comarca únicament. Les dues espècies, però, es poden abatre també a través del mètode de l'aguait, sent poc comú amb el cérvol, on només es realitzarà en el temps de la brama⁶ en algunes APC que venen els trofeus. En el cabirol si que és una afició molt estesa arreu de Catalunya i també a la comarca. A moltes àrees de caça venen precintes de cabirol a persones per poder abatre aquest animal. Al mateix temps són moltes persones locals les que, a través de la seva zona de caça habitual, intenten abatre un animal a través de l'espera al matí o al capvespre, sent el mes de juliol el més bo coincidint amb l'època d'aparellament.

⁶ En l'època d'aparellament el soroll que fan els cérvols per conquerir les femelles.

El tercer dels mètodes de caça major utilitzat, després de la batuda i l'aguait, és l'acostament. Aquest mètode té una espècie destacada a la comarca, l'isard, que és l'animal per excel·lència en aquesta especialitat, sobretot a la RNC del Cadí on cada any han es sortegen un gran nombre de precintes entre les persones interessades en abatre un animal a la zona. El mètode consisteix en anar a la recerca d'un exemplar concret. S'escollirà el que es caçarà segons les indicacions del pla d'aprofitament (sexe, edat, trofeu o selectiu). D'aquesta manera es manté un equilibri de la població de la zona. En el moment que s'identifica l'exemplar desitjat s'inicia el camí per aconseguir una distància de tir òptima per abatre l'animal. També es poden caçar amb aquesta modalitat el cérvol i el cabirol tot i que s'acostuma a fer amb el mètode de l'aguait.

En caça menor, com va expressar M. Raurich, l'espècie més caçada és la perdiu roja i es realitza a través del mètode de la caça al salt. Són aquesta espècie i el conill les dues més caçades a la comarca amb aquesta modalitat. El caçador s'acompanya d'un gos que ajuda a poder trobar i abatre l'animal. Al baix Berguedà es pot trobar més aquesta modalitat. A l'altra part de la comarca, com que hi ha poques espècies de caça menor, no hi ha massa afició, i si es caça amb aquesta modalitat es per anar normalment a buscar la becada, espècie que sí que es troba a la part alta i que té molts adeptes.

L'aguait també es utilitzat en caça menor per abatre sobretot el tudó a la comarca, els caçadors es col·loquen en llocs on l'animal acostuma a entrar en algun moment del dia: punt d'aigua, lloc de menjar, etc, per intentar caçar-lo. Com s'ha vist és la 4 espècie amb més captures, és doncs una modalitat bastant practicada.

L'últim mètode que s'utilitza a la comarca és el de la caça en mà, consisteix en anar a caçar amb una petita colla acompanyat d'un grup petit de gossos que ajudaran a trobar l'espècie desitjada, a la comarca s'acostuma a realitzar aquest tipus de caça per la llebre, i de forma majoritària a l'alt Berguedà.

Taula 18. Resum de les modalitats practicades

Modalitat	Zona	Espècies
Batuda	Tot el Berguedà	Senglar, Cabirol i Cérvol
Aguait	Tot el Berguedà	Cabirol i tudó
Acostament	Alt Berguedà	Isard
Caça al salt	Baix Berguedà	Perdiu i conill
Caça en mà	Tot el Berguedà	Llebre

Font: elaboració pròpia

La taula anterior mostra un resum de les diverses modalitats de cacera que hi han a la comarca. Destacant també les zones on es practica més la modalitat i, les espècies cinegètiques que es cacen més habitualment amb cada modalitat.

8. La carn de caça: situació i oportunitats

8.1. Introducció

La caça ha evolucionat amb el temps. Al principi el motiu principal era la necessitat d'aconseguir aliment per sobreviure; era una font de recursos més. Ara l'activitat cinegètica es distingeix per tenir una vessant lúdica i esportiva. D'una forma o altra, la caça segueix molt arrelada a diferents zones del nostre país. D'aquesta manera, la caça com a activitat esportiva s'ha convertit en un recurs econòmic de l'entorn rural que genera ingressos tant directes per a la mateixa activitat, com indirectes, com ara tota l'activitat turística que s'hi associa i l'aprofitament i la comercialització de les carns de les peces abatudes. A més a més, l'aprofitament d'aquestes carns ofereix múltiples possibilitats culinàries que formen part del nostre patrimoni gastronòmic i cultural.

Com s'ha vist anteriorment en el capítol 7, la comarca del Berguedà té una gran riquesa cinegètica. Es poden trobar tot tipus d'espècies de caça menor i major. Destaquen els mamífers de l'Alt Berguedà com són el cérvol i l'isard, espècies més complicades de veure a la resta de la geografia catalana.

La diversitat faunística permet gaudir d'una varietat molt gran de plats cuinats amb carn de caça. es pot trobar des d'un plat de cérvol estofat amb prunes, llenegues negres, picada catalana i Vermouth Murcarols, ofert per el Restaurant Niu Nou situat a Bagà, en que a banda de combinar la carn de cérvol hi afegeix un vermut típic de l'Alt Berguedà com és el del Murcarols realitzat a la Pobla de Lillet. En el cas del Baix Berguedà es troben plats típics relacionats amb les espècies existents a la zona com són els que ofereix el Restaurant Hostal Cal Fuster: arròs de perdiu amb múrgoles i la llebre a la Royal.

D'aquesta manera, la carn de caça és un producte de temporada que en teoria hauria de ser fàcil d'aconseguir per la gran quantitat d'animals salvatges que hi ha. El Berguedà disposa de moltes espècies per poder oferir-ne una gran varietat de plats, davant de la situació òptima que sembla la proximitat entre els dos factors necessaris per el bon desenvolupament: oferta (carn de caça) i demanda (restauració). Quin és el principal obstacle perquè aquesta relació que sembla que hauria de ser bona no sigui així? El problema és la dificultat per aconseguir carn de caça de forma legal. Ens ho comenta la persona entrevistada, la Imma Espel, directora de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà i encarregada d'impulsar la campanya gastronòmica de la cuina de la caça al Berguedà (annex 2): *"El problema que hi ha amb la carn de caça és la contradicció que es troben els restaurants que ofereixen carn de caça, ja que tenen problemes per trobar un proveïdor que els hi pugui fer factura perquè la majoria de gent que està venent producte de senglar i cérvol són caçadors, no distribuïdors. És a dir, ells només venen la peça de caça prèviament certificada per un veterinari. Més enllà d'això no existeixen canals de comercialització legalitzats establerts i això dona un problema per el restaurant perquè està comprant un producte sense factura i en negre i cada vegada això genera més conflictes perquè actualment tothom està més controlat a nivell fiscal. Els restaurants voldrien que hi hagués uns canals de distribució i escorxadors específics per caça que permetessin la compra a un distribuïdor regularitzat. Actualment n'existeix algun però amb uns preus molt elevats."* Després de plantejar la problemàtica que pateixen els restaurant per aconseguir la

carn de caça, és el moment de veure els motius d'aquest fet, seguint el procés que es realitza des de la captura fins que la carn arriba a la taula.

8.2. Normativa, situació i regularització

La majoria d'animals que es cacen al Berguedà són en la modalitat de batuda. El senglar és el predominant en aquestes contrades al igual que a la resta de Catalunya. És doncs aquesta forma de caçar la que s'explicarà el procés de la carn de caça. Una vegada el cap de colla dóna per finalitzada la jornada de caça és el moment de recollir els animals abatuts. Per fer-ho es necessiten els remolcs que acostumen a portar els gossers. A sobre d'aquests es carregaran els animals abatuts i es portaran a l'escorxador o lloc habilitat. En aquest indret es pot decidir si la peça de caça cobrada es destina a l'autoconsum o es porta en un establiment habilitat per a la manipulació de carn de caça. En cas de decidir-se per la primera aquella carn només pot ser destinada a l'autoconsum. En cap cas es pot regalar o vendre la carn de caça que no hagi passat per una sala autoritzada pel tractament de la carn de caça. En cas que es decanti per la segona opció, apareix en escena el Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, ja esmentat en el punt anterior de salut i sanitat animal. Aquest reglament estableix les normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal, per garantir una correcta inspecció de la caça salvatge posada al mercat de la Comunitat, els cossos dels animals caçats i les seves vísceres han de ser presentades a un establiment de manipulació de caça per ser sotmesos a una inspecció *post mortem* oficial.

Això no obstant, i amb la finalitat de preservar determinades tradicions cinegètiques sense menyscabar la innocuïtat dels aliments, convé preveure una formació diferent als caçadors que posin en el mercat animals de caça salvatgedestinada al consum humà. D'aquesta manera, els caçadors poden dur a terme un primer examen de la caça salvatgesobre el terreny.

En aquestes circumstàncies, no és necessari exigir als caçadors amb formació l'entrega de totes les vísceres a l'establiment de manipulació de caça per a un examen *post mortem* si, quan duguin a terme dit examen inicial, no observen perills o anomalies.

- És suficient si una sola persona d'una partida de caça té els coneixements explicats. Aquesta persona serà anomenada "persona amb formació". Els caçadors hauran de presentar les peces de caça que vulguin posar el mercat a aquesta persona amb formació un cop finalitzada la cacera.
- En el capítol de manipulació de caça major salvatge, el Reglament menciona que, un cop mort l'animal de caça major, es procedirà el més aviat possible a l'extracció de l'estómac i els intestins i, si fos necessari, al sagnat de l'animal.
- Les vísceres dels animals s'han de transportar conjuntament amb els animals i adequadament identificades per saber a quin individu corresponen.
- En cas de no veure cap característica anòmala durant l'examen, la persona amb formació haurà de fixar al cos de l'animal una declaració numerada en la qual consti la informació de l'examen fet, juntament, amb la data, hora i lloc de la mort de l'animal. En aquestes circumstàncies no serà necessari que el cos de l'animal vagi acompanyat del cap ni de les vísceres, excepte les de les espècies propenses a la triquinosi, és a dir, el senglar. Llavors els cos haurà d'anar acompanyat del cap i del diafragma. En relació a la triquinosi, com ja s'ha dit anteriorment en l'apartat de salut i sanitat

animal, s'ha realitzat un Reglament d'Execució (UE) 2015/1375 de la Comissió, de 10 d'agost de 2015, per tal d'establir normes específiques per als controls oficials de la presència de triquines a la carn, per tal de garantir la seguretat del consum d'aquestes carns.

- El Reglament també estableix, com ja he dit abans, que la carn de caça anirà destinada a l'establiment de manipulació de carn de caça i s'evitarà l'apilament de les peces.

A contraposar al Reglament hi ha la realitat del Berguedà i la resta de comarques. La dificultat en la gestió i la voluntat dels caçadors de posar al mercat el la carn cinegètica. D'ells en dependrà la correcta traçabilitat del producte i l'aplicabilitat de la normativa dintre de les seves possibilitats, ja que és fonamental recordar que duen a terme una activitat d'oci i per tant voluntària, de la qual generalment no se n'obté benefici si no que genera despesa econòmica directa. Per tant, cal legislar d'acord amb les pràctiques habituals o assumibles pel col·lectiu de caçadors.

En M. Raurich, actual president de l'Agrupació Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu expressa en l'entrevista realitzada el passat 24 de juny, la situació que viu el Berguedà i la majoria de comarques catalanes respecte la carn de caça:

"Es va fer un projecte de decret que actualment no ha avançat, no s'ha definit res, també ajudat perquè depèn de dos departaments, d'Agricultura i Sanitat, per arribar un consens entre els dos departaments es complicat.

Ens trobem davant d'una situació en que, per una banda, s'han d'adaptar unes carns d'uns animals procedents de la natura, que no tenen cap control sanitari i que quan es cacen aquell animals es podrà aprofitar més ho menys carn dependent del lloc del tret. I, per altre banda, és una carn que no en pots disposar sempre d'una forma regular, és un animal de temporada.

Un animal de caça, perquè li vagin a buscar a un caçador, haurà d'haver superat un controls sanitaris, i han de tenir certes garanties aquests controls. No es poden realitzar analítiques a qualsevol lloc i, el lloc per guardar-los, no pot ser qualsevol, perquè no es pot portar cap animal sense una guia sanitària.

La Diputació de Barcelona vol crear uns centres de recollida. ja ha fet una prova pilot a Collserola que ha donat molt bons resultats. També ha fet un projecte d'uns locals prefabricats per portar-los a diversos llocs, principalment allà on es caça més. Però si aquest centre, per exemple, el poses a Manresa, els animals que cacis en una batuda al Berguedà no trobaràs ningú que quan has plegat els vulgui portar fins allà. El ritme de posar aquests punts de recollida serà molt paulatinament. D'escorxadors només n'hi han dos mes o menys legals a Girona.

Actualment, al Berguedà passa una gent de Navarra que venen a buscar els animals caçats però no hi ha res legal. No et poden fer guia sanitària perquè una guia significa un historial de l'animal, quan va néixer, les vacunes,... i tu no pots transportar cap animal mort o viu que no tingui una guia sanitària. Per aquest motiu he començat dient que els animals de caça no saps quan han nascut, les malalties que han tingut. Per aquest motiu la solució és fer un anàlisis complet de l'animal. Aquestes analítiques s'han de fer en un espai diferent de l'escorxador."

M. Raurich en una entrevista al Regió7 on li van demanar la situació ja parlava d'aquesta problemàtica el juny del 2016. Ara fa un any i la situació era la mateixa, veure annex 4.

Manca, per tant, una regulació que permeti cobrir tots aquets buits legals existents i permeti a tots els actors implicats sortir-ne beneficiats. Com s'ha dit dins l'apartat 5.1. Marc legal, a través del Pla de prevenció dels danys i riscos originats per la fauna cinegètica, creat per la comissió interdepartamental per controlar i prevenir els danys produïts per la fauna cinegètica (2017), s'ha d'impulsar entre d'altres coses la regulació de la carn de caça:

"Regulació de la comercialització de carn de caça per a garantir la seguretat i incentivar el sector econòmic vinculat a la gastronomia i al territori, es durà a terme a través del Decret de comercialització de carn de caça, es farà conjuntament entre els departaments de Salut i Agricultura, i ha d'establir els requisits sanitaris de recollida, transport i comercialització de fauna cinegètica".

8.3. Potencialitats i promoció

La carn de caça té diversos aspectes nutritius a destacar, l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària a través del seu apart de carn de caça, defineix una sèrie de característiques sobre aquest aliment:

La composició nutricional dels animals de caça és molt variable i està determinada per factors com ara l'espècie, l'edat de l'animal, el sexe i el tipus d'alimentació al llarg de la seva vida. És per això que es fa difícil valorar de manera general els aspectes nutritius d'aquest tipus de carn, però és possible indicar algunes característiques que les poden diferenciar de les carns i els productes provinents dels animals d'abastament.

Així, en general, podem indicar que els animals de caça són més magres que els animals domèstics. Els animals salvatges, a la natura, tenen un comportament més actiu que els animals que criem en condicions d'estabulació. Els primers s'han de procurar els aliments per ells mateixos, la qual cosa els obliga a desplaçaments i moviments que no duen a terme els animals a les granges. A banda, arribat el cas, també han de consumir més energia en els casos de veure's sorpresos per potencials depredadors i caçadors o per haver de passar els durs hiverns o les èpoques de sequera. És per això que la carn obtinguda d'animals de caça és menys grassa, encara que hi poden influir altres factors com ara l'edat dels animals (animals més joves menys quantitat de greix), tot i que aquest factor afecta tots dos tipus d'animals de la mateixa manera.

Aquest percentatge inferior de greix fa que aquestes carns tinguin un percentatge més gran de proteïnes.

Així doncs, si comparem la carn de bovins domèstics o de porc amb la carn de caça, podem assenyalar que la carn de caça té al voltant d'un terç menys de calories (les aus de caça, la meitat) i una mica menys de greix saturat i de greix total.

Pel que fa al colesterol, té un contingut similar al de la resta de carns: varia entre els 60 i 90 mg per una porció de 100 g. Les carns de caça, però, tendeixen a situar el seu valor a l'extrem inferior de l'interval.

També es pot afirmar que aquestes carns són més riques en ferro i fòsfor i contenen més quantitats de magnesi i potassi.

Pel que fa a les vitamines, aquestes carns destaquen fonamentalment pel fet d'aportar vitamines del grup B, de la mateixa manera que les carns d'animals d'abastament.

La I. Espel la persona entrevistada, ens parla així de la situació actual que viu el consum de carn de caça i com veu ella el producte: *"Jo crec que hi ha una tendència generalitzada en el consum cada vegada menor de carn en general. Hi ha molta gent que s'ha passat al veganisme i vegeterianisme perquè les tendències de molta gent jove és que els animals no són motiu de consum i de maltractament.*

Jo crec que la carn de caça també forma part d'aquest rebuig per part d'un col·lectiu de gent, majoritàriament gent jove. Malgrat tot, jo sempre explico que la carn de caça és la carn més ecològica. Qualsevol animal de granja li donen des d'antibiòtics a pinsos mentre que un animal que viu al bosc d'entrada és kilòmetre 0, ecològic i 100% qualitat com a producte. Per altra banda, si tu estàs en contra del sacrifici i fer patir els animals no menjaràs cap tipus de carn. "

La comarca del Berguedà treballa per donar a conèixer la carn de caça. Ho fa a través de la campanya anomenada Cuina de la Caça al Berguedà, una promoció impulsada per l'Agència de Desenvolupament del Berguedà i que porta fent-se des de fa 6 anys. El primer dels anys es va realitzar una jornada anomenada la Caça i la Cuina al Berguedà (Annex 5). D'aquesta manera es va voler donar el tret de sortida a una campanya que aquest any s'ha allargat des del 16 de novembre de 2016 fins el 31 de gener de 2017 amb una participació de 10 restaurants (annex 6). Aquests establiments tenen l'obligació de mantenir un menú relacionat amb la caça durant tota la campanya. A banda d'aquests restaurants també n'hi han d'altres que tenen plats de caça però aquesta obligació els fa tirar enrere en l'adhesió a la campanya. Malgrat no es tenen dades de participació de la campanya, la Imma assenyala que: *"És molt complicat obtenir dades de quants menús es venen però el millor retorn és que l'any següent aquests restaurants es tornen a adherir a la campanya".* Es valora positivament la resposta per part dels consumidors i restauració. Ella mateixa ho explica: *"El valorem molt positivament. Podria ser més ampli i si es tingués aquesta part legal més resolta segurament hi hauria molts més restaurants adherits a la campanya. El tema de la societat i de les tendències cap a on van és veritat que no ajuden en aquest tipus de producte però tot hi així té el seu públic".*

La carn de caça com s'ha vist té unes potencialitats molt grans, és una carn de molta més qualitat que la que es consumeix per normal general. En el moment que estigui regulada la carn de caça, ha d'augmentar el seu consum, els restaurants podran oferir-ne sense cap tipus de por i així cada vegada anar a més. Sent important també que l'Agència de Desenvolupament del Berguedà segueixi amb la seva tasca de difusió i promoció d'aquest tipus de carn.

9. Consideracions finals

Com s'ha pogut veure al llarg dels capítols anteriors, l'activitat cinegètica al Berguedà sempre ha estat una activitat practicada per un nombre considerables de persones sobretot a les zones rurals. És per això que la caça es troba fortament arrelada a la comarca. L'activitat al llarg de les últimes dècades ha experimentat un acusat desenvolupament. A partir de l'anàlisi del conjunt de l'activitat cinegètica s'han pogut extreure les consideracions finals:

- La reforma del marc legal ha de ser prioritària, Catalunya necessita una nova llei de caça que substitueixi la del 1970. Una llei que fa gairebé 50 anys que està en vigor i que agafa un espai tant extens com Espanya, és una llei que s'ha quedat antiquada i obsoleta, és evident que poques coses segueixin igual que el anys 70 en matèria cinegètica.

La nova llei ha d'adaptar-se a la caça actual, cohesionant tots els actors que participen en l'activitat; intentant aprofitar l'oportunitat per impulsar el desenvolupament rural; ha de donar més informació als ciutadans perquè coneguin les tasques que realitzen els caçadors; ha de fer la millor gestió per conservar i millorar els ecosistemes i l'equilibri territorial.

A banda de la reforma de la llei de caça, també és urgent la regulació de la carn de caça per poder fer-ne una comercialització amb garanties i així incentivar el sector econòmic vinculat a la gastronomia i al territori.

- La percepció social és negativa, es necessita quelcom per capgirar aquesta situació, crec que s'hauria de donar més informació per poder mostrar les tasques que realitzen els caçadors, i no aparèixer als mitjans només quan succeeixen coses negatives relacionades amb el sector. Seria interessant també ensenyar a les escoles el funcionament de l'activitat cinegètica com es realitza en altres països com França.

- El pes econòmic de la caça és molt gran. El valor total entre despeses directes (50%) i indirectes (48%) ascendeix a 230 milions d'euros anuals. Tenint en compte aquest gran moviment de diners hauria de tenir més importància en l'administració i en els mitjans de comunicació de la que té.

- El nombre de llicències de caça (valor directa per veure el nombre caçadors any a any), es troba en descens continuu, i és que el problema succeeix perquè hi han gent que ho deixen per el motiu que sigui, sobretot d'edat, però no entren noves generacions, no hi ha un relleu generacional estable, segurament per la mala visió que hi ha entre la ciutadania dels caçadors. Al Berguedà la mitjana d'edat dels caçadors es situa al voltant dels 60 anys, dada que demostra l'envelliment de la població de caçadors. És un problema doncs a curt - mitja termini, ja que si hi ha menys caçadors i per contra, sobretot més senglars, no es preveu un bon futur.

- La comarca del Berguedà és important destacar que té una divisió horitzontal segons els condicionants de vegetació, clima i relleu. Aquesta situació provoca que es diferenciï entre el baix i l'alt Berguedà. Els condicionants de cada zona afectaran a les espècies existents, en una zona hi ha haurà un tipus d'espècie o altre i un nombre més o menys elevat de població.

- A nivell Català la problemàtica per accidents i danys dels senglars és molt accentuada i s'estan portant a terme plans per poder-hi fer front. Al Berguedà l'afectació és lleu perquè les densitats de senglar són baixes, aquesta és l'espècie que provoca la gran majoria de problemes. Al Baix Berguedà, on hi ha més aliment les densitats són més altes i per tant es poden produir més problemes d'accidents i danys en els conreus. Els accidents amb espècies cinegètiques es podrien solucionar si es realitzessin passos de fauna, i així evitar que les espècies hagin de creuar les carreteres. Tot i això, cal destacar que el Berguedà es troba dins el grup de comarques que menys accidents d'aquests tipus tenen segons l'estudi de l'accidentalitat fet el 2016 per la Generalitat de Catalunya. El problema dels danys en

l'agricultura és més complicat i només es pot controlar a través de la pressió cinegètica alta en les zones més afectades.

- Les espècies de la comarca han evolucionat produint-se el següent fenomen: les espècies de caça major tant les que pràcticament no han desaparegut mai com l'isard i el senglar com les que s'han reintroduït de nou: cérvol i cabirol, han augmentat reforçats per la pèrdua de camps de conreu a favor del major volum de massa forestal. En les espècies de caça menor, bàsicament conill i perdiu, ha succeït el contrari, a causa de diferents factors entre els que destaca el descens d'aliments; l'augment de depredadors; l'augment de morts causades per els fitosanitaris; els canvis en el sistema de treballar la terra; les malalties, entre d'altres, han provocat la reducció en les poblacions d'aquestes espècies.

- El nombre d'espècies presents a la comarca es pot saber a través del nombre de captures, tot i que no és del tot fiable perquè no totes les àrees envien les dades. Seria necessari que l'administració fos més restrictiva i passés a ser obligatori l'enviament de les dades de captures al final de cada temporada de caça. D'aquesta manera es podria fer un anàlisi acurat i marcar unes línies de tendència fiables, amb l'objectiu final de fer la millor gestió possible.

Tot i que no hi han les dades de totes les àrees de caça, es pot establir una línia de tendència entre les espècies de captures que demostra el que comentàvem anteriorment: la perdiu roja i el conill mostren una línia de tendència molt negativa, per contra el tudó i el senglar es mostren estables amb un lleuger augment. S'ha de buscar la manera de canviar aquesta dinàmica, és important una bona gestió i que no es limiti a una àrea de caça sinó que es faci per zones.

- En relació a les espècies de la comarca és important tenir un control sanitari d'aquestes, davant la dificultat de fer controls amb animals vius, es realitza amb animals morts, sent igual les causes de la mort. Es per tant necessària la implicació per part de tots els agents implicats sobretot caçadors, per tal d'enviar mostres que puguin ser analitzades, d'aquesta manera, poder fer un seguiment del estat dels animals i detectar zones de risc de contagi de malalties. El nombre de mostres proporcionades de la comarca del Berguedà és alta i es troben ben repartides per la comarca, no es concentren solament en un o dos punts, això significa que s'està fent la feina ben feta. Els resultats són de forma gairebé absoluta negatius, és per tant la línia a seguir.

Tot i ser els resultat de forma majoritària negatius és important destacar que els positius d diverses malalties han anat en augment a tot Catalunya i el Berguedà també. Especialment s'ha de controlar a banda de la triquinosi que s'han donat diversos positius els últims anys a la comarca, les malalties relacionades amb el cérvol com pot ser la tuberculosi, el contacte directe entre aquesta espècie i les vaques que practiquen ramaderia extensiva es constant. Davant d'aquesta situació és important tenir el màxim control per evitar possibles propagacions d'animals salvatges als animals domèstics.

- Les àrees de gestió que dominen al Berguedà són les àrees privades de caça i la mida d'aquestes és petita, això provoca problemes en la gestió. S'hauria d'intentar que es fes una gestió més global, potser a nivell de comarca o dividir-ho per zones. Com per exemple es fa

amb la gestió de les espècies de caça major a l'alt Berguedà, a través del Pla tècnic de gestió cinegètica conjunta de caça major del Alt Berguedà.

- Les societats de caçadors antigament servien per fer una cohesió social en els municipis, gairebé tots els municipis tenien una societat de caçadors. Actualment s'està perdent aquesta essència per la reducció de caçadors de cada poble. I al mateix temps, l'entrada de caçadors de fora del poble, els quals són necessaris per la viabilitat de la societat però que normalment no estimen tant el poble i la societat. Es podria fer una similitud amb qualsevol esport entre la persona que ha pujat de la cantera i ha jugat tota la vida en aquell club, o un fitxatge que ve del exterior, serà difícil que aquest senti de la mateixa manera els colors, en les societats de caçadors succeeix el mateix.

És important destacar la tasca que realitzen les societats de caçadors, les quals són una societat sense ànim de lucre que fan una gran feina de gestió, cada vegada més complicada per l'augment d'espècies, més accidents de trànsit, més danys de les espècies, més documentació necessària, i al final una responsabilitat que pot recaure sobre la junta de caçadors en cas d'un accident greu dins del espai cinegètic que gestiona la societat.

- La modalitat de cacera dominant al Berguedà no varia de la que es pràctica a nivell català, la batuda és la caça per excel·lència a la comarca especialment per l'augment de la caça major i el descens de la caça menor.

- El Berguedà disposa d'una gran varietat d'espècies i especialment perquè n'hi han algunes que no i són en altre comarques com són l'isard, el cérvol o el cabirol. És per això que s'ha de potenciar la cuina de la caça, i penso que la feina que s'està fent des de l'Agència de Desenvolupament del Berguedà és molt bona, la campanya que es realitza durant els mesos que hi ha caça està donant els seus fruits i els consumidors d'aquest tipus de carn van a més a la comarca. Ara només falta que d'una vegada per totes es faci com he apuntat en el primer punt d'aquestes consideracions finals, la regulació d'aquesta carn, la qual ha d'establir els requisits sanitaris de recollida, transport i comercialització de fauna cinegètica.

En definitiva, el Berguedà té els condicionants per esdevenir una comarca amb una activitat cinegètica de qualitat, amb el valor afegit que disposa d'espècies com ja s'ha dit molt exclusives d'algunes zones, com són el cérvol o l'isard. És per aquest motiu que sempre hi haurà una demanda de caçadors de fora de la comarca atrets per aquestes espècies, si es controlen aquests caçadors, en referència a l'entrada de possibles furtius, la comarca ha de tenir una bona perspectiva, sobretot l'Alt Berguedà. A la part baixa de la comarca, s'ha de potenciar la recuperació de moltes espècies que han perdut població, i que es troben en una línia descendent, es fa necessari això per no acabar sent una comarca dedicada només a la caça major. Penso que s'ha de fer un front comú entre totes les part implicades per arribar a uns nivells acceptables de caça menor.

Un altre punt a destacar és la vessant més social, les àrees privades de caça són gestionades per persones sense un ànim de lucre, cada vegada aquestes persones són més grans perquè no hi ha un relleu generacional. Pot suposar un problema el simple fet de la renovació de moltes

juntes per falta d'efectius, no a curt termini però sí a mig termini. És per aquest motiu, que com ja he dit, veig una necessitat donar a conèixer el màxim l'activitat que fan els caçadors. Tant pel fet que hi puguin haver nous caçadors, com per els que ja ho són no es cansin de les pressions que moltes vegades rep el col·lectiu.

Per últim, vull i espero que es segueixi potenciant la carn de caça com s'està fent. És un petit recurs, però per una comarca que camina descol·locada i perduda des del final de la mineria, cada petita porta que es pugui obrir en potenciar la comarca, la veig amb bons ulls, i amb el pensament que pot esdevenir una oportunitat més que una problemàtica.

10. Bibliografia

Albertí, A.; Cortina, A.; Gordi, J. (2007). Carta del paisatge del Berguedà.

Lavín, S.; Casas, E. (2007). Guia de les espècies cinegètiques de Catalunya.

Minuartia. (2016). Programa de seguiment de les poblacions de senglar a Catalunya.

Minuartia. (2016). Estudi de l'accidentalitat provocada per animals en llibertat a la xarxa de carreteres de la Generalitat de Catalunya.

Direcció General de Forests; DARP. (2017). Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya. Temporada 2015-2016.

Direcció General de Forests; DARP. (2016). Dades estadístiques de l'activitat cinegètica a Catalunya. Temporada 2014-2015.

Caldú, J. (2016). Estimació del valor econòmic de la caça a Catalunya.

Maldonado, A.; Tarradas, N.; Villegas, V. (2013). Regulació de la caça de la fauna silvestre a Catalunya.

DARP. (2011). Dossier tècnic, 53. Gestió Cinegètica.

DARP. (2002). Pla estratègic de la caça a Catalunya.

Garriga, R. (2005). *Montbardó*, 30, p. 18.

Servei de prevenció en salut animal; DARP. (2015). Informe pla de vigilància de la fauna salvatge a Catalunya.

Federació Catalana de Caça. (2016). Valor econòmic global de la caça del porc senglar en la modalitat de batuda a Catalunya.

DARP. (2014). El Cabirol: la seva expansió arreu de Catalunya.

Barceló, A. (2011). La caça com a objecte d'estudi de la geografia: estat de la qüestió

Direcció General de Forests; DARP. (2016). Compartir el territori: quin futur té la caça?

- Ontivero, A. (1992). La investigación sobre la actividad cinegética en España: Estado de la cuestión. VI coloquio de geografía rural. Ponencias.
- Alfonso XI. (XIV). El Libro de la Montería.
- Martínez, A. (XVI). Arte de Ballestería y Montería.
- Morales, P. (XIX). Las monterías en Sierra Morena a mediados del siglo XIX.
- Covarsí, A. (XIX). Trozos Venatorios y Prácticas Cinegéticas.
- Chapman; Buck. (1893). Wild Spain.
- Chapman; Buck. (1910). Unexplored Spain.
- Duque de Almazan. (1934). Historia d la Montería en España.
- Figueroa, E. (1934). Veinte Años de Caza Mayor.
- Ontiveros, A. (1991). *Agricultura y sociedad*, 58.
- Mulero, A. (1992). Los espacios rurales de ocio: su significado y análisis en la Sierra Morena Cordobesa.
- González, R. (1993). La actividad cinegética en la España Contemporánea: transformaciones sociales y espaciales de un recurso natural.
- Ontiveros, A. (1993). Importancia de la geografía cinegética en el contexto de la geografía agraria española.
- Ontiveros, A. (1994). Caza, actividad agraria y geografía en España.
- Ontiveros, A.; Mendigorri, M. (1997). Recreación rural y caza en España.
- Ontiveros, A.; Mendigorri, M. (1997). Síntesis de la investigación reciente sobre recreación rural en España (1960-1995).
- Marínez, E. (2000). La caza en la provincia de Ciudad Real. Su análisis geográfico como aprovechamiento reciente.
- Bajo, F. (2005). La Caza en Asturias. Análisis del aprovechamiento geográfico de un recurso natural.
- Terrón, M. (2003). Los recursos cinegéticos de Extremadura.
- Corrales, A. (2001). Socioeconomía de la caza: el ejemplo Extremeño.
- Gallego, R. (2008). Un segmento del turismo internacional en auge: el turismo de caza.
- Gallego, R. (2008). La oferta de caza en España en el contexto del turismo cinegético internacional: las especies de caza mayor.

- Gallego, R. (2010). Caza y turismo cinegético como instrumentos para la conservación de la naturaleza.
- Vilardaga, J. (1919). Efémérides Bergadanas
- Aymerich, P.; Santandreu, J. (1998) Fauna del Berguedà.
- Marquès, T.; Romeu, J. (2002). Guia de caça de Catalunya.
- Gracia, J. (1988). Guia completa per caçar a Catalunya.
- Cahner, M (1991-1996). Gran geografia comarcal de Catalunya.
- DARP. (2017). Visor Caça. [Consulta: 15 maig 2017]. Recuperat de <http://sig.gencat.cat/visors/Cacera.html>
- DARP. (2017). Caça. [Consulta: 10 abril 2017]. Recuperat de <http://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/medi-natural/casa/>
- ICGC. (2017). Catàleg i descàrrega. [Consulta: 8 març 2017]. Recuperat de <http://www.icc.cat/vissir3/>
- Cinegeticat. (2017). [Consulta: 18 març 2017]. Recuperat de <http://cinegeticat.cat/>

Annexos

Annex 1. Manel Raurich. President de l'Agrupació de Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu. 24 de juny de 2017.

1. En primer lloc, segueix segueixes sent el president de l'Agrupació de Societats de Caçadors i Pescadors de la Catalunya Central i del Pirineu? quants anys fa que ho ets?

Sí, des del any 2007 que ho sóc, un total de 10 anys.

2. Has estat involucrat en alguna altra entitat, associació, etc?

No, no he volgut estar relacionat amb els caçadors directament. És un tema d'incompatibilitat, tot i que i tenim persones de la nostra agrupació que en formen part. Per exemple, de la Federació Catalana de Caça.

3. En els teus inicis, en l'activitat cinegètica, quina era l'espècie de caça dominant?

De més jove anava a caçar ocells. Quan em vaig casar, com que el meu sogre era caçador, anàvem a caçar junts, la llebre, el conill,.. Les espècies principals que hi havien eren la llebre, el conill i la perdiu; el senglar no ho era pas.

4. Com creus que han evolucionat les espècies cinegètiques de la comarca ? Quin és el motiu?

Les espècies anteriors han minvat, ho han fet per diferents motius:

- Canvi en el tipus de cultiu: abans hi havia més cereals, sobretot al Baix Berguedà els conreus eren d'un tipus més de secà (ordi i civada) i ara es fan més farratges i això provoca que els animals no tinguin tant menjar.
- Canvi en el sistema de treballar la terra: hi ha unes màquines molt diferents que abans van molt més ràpid, sobretot a l'hora de collir. En haver-hi farratges, les màquines van amb molta més velocitat i provoquen la mort de molts animals. La perdiu pot marxar però els polls no i els conills tampoc tenen res a fer. Fins i tot he vist cabirols trinxats per les màquines. Abans es segava a mà i ara hi passen aquestes màquines que tot el que troben ho trinxen. El clima ha canviat provocant que les "cosetxadores" treballin al vespre i inclús a la nit. La palla s'embala fins i tot a la nit perquè no és tant sec i, al mateix temps, per evitar incendis.
- Abandó de les cases de pagès a l'alta i mitjana muntanya: les espècies cinegètiques sobretot conill, llebre i perdiu viu del que cultiva l'home. Si s'abandonen terres el menjar escasseja i la reproducció es baixa.
- Malalties: sobretot el conill (mixomatosi i vírica), a la perdiu no.
- Sulfats i fertilitzants: el gra que es planta és tractat i això els perjudica, tot i que el sembrat va per sota terra sempre queda gra per sobre i llavors la perdiu troba aquell blat enverinat i al menjar-se'l es mor.
- Cadena alimentària: s'ha de cuidar molt la cadena. Aquesta es va veure alterada en el moment que el conill va patir la mixomatosi. Mentre hi havia conill hi havia un

equilibri, els depredadors trobaven conill, perdiu,... En minvar el conill la perdiu s'ha hagut de carregar tot l'equilibri de la cadena alimentaria dels predadors. En conseqüència la perdiu està més castigada.

- Boscos: s'han espessit i han guanyat força els predadors (guilla, visó, etc).
- Espècies invasores: principalment el visó Amèrica. Aquest s'ha reproduït molt. És un animal que s'adapta a tot tipus de terrenys i caça a totes hores, sobretot les nocturnes. Allà on sap un vol de perdius no n'hi deixarà cap. I, finalment, pot menjar tant carn com peix. La normativa actual permet que a partir d'uns cursos es pugui capturar depredadors amb trampes.
- Les àrees privades: són molt nombroses, petites i no es fan gestions conjuntes. Això provoca que la gestió de depredadors sigui difícil, ja que si només ho fa una societat de caçadors i la del costat no, l'eficiència és baixa. A d'altres punts d'Espanya com Castellà les àrees són molt més extenses i es permet una millor gestió. El més ideal seria que es fes una gestió a nivell comarcal.
- Clima: és més extrem i això perjudica la fauna. Per exemple, trobar-se un conill que a l'hivern està a punt de parir perquè ha durat mesos que ha fet molt bo i, en el moment que es gira fred, els animals petits es moren. La pluja també és molt important, no és distribueix de forma regular i les pluges són molt fortes.
- Els animals abans es deixaven al bosc i les escombraries també eren incontrolades. Això feia que hi hagués més aliment per aquest predadors.
- Actualment, hi ha molta més gent que es dedica a la caça major, el contrari del que passava abans que gairebé tothom anava a la caça menor. Tot i haver baixat la pressió sobre aquestes espècies, el nombre és molt reduït i en molts llocs, per exemple, el conill és testimonial.
- El senglar es menja els ous entre d'altres de perdiu.

5. Com veus la caça major en general i les reintroduccions portades a terme: cérvol i cabirol?

El senglar ha passat de ser una espècie minoritària a ser majoritària, és a dir, en minvar la caça menor, la gent s'ha passat a la caça major. Tot i això ha augmentat la caça major. Potser també ajudat per les barreges de senglars i el canvi climàtic. Així com els canvis de cultius han perjudicat a la caça menor, la caça major s'ha vist afavorida. Llavors ha passat de ser una caça minoritària a una majoritària.

Les dues espècies, cérvol i cabirol hi havien estat sobretot a la muntanya. Per tant, veig bé la seva reintroducció. Al mateix temps, els excessos són dolents. Ara hi ha un excés de caça major en general, no tant de cabirol que no fa mal però sí de cérvol a l'Alt Berguedà. També es va fer una mala gestió fa 6 o 7 anys. Es caçaven els mascles bons (per el valor de les banyes) i es deixaven les femelles i els mascles dolents. Això va fer que la població augmentés molt amb poc temps en llocs com Guardiola de Berguedà, Sant Jaume de Frontanyà, La Pobla de Lillet.

L'administració hauria de posar més mitjans per poder gestionar millor les àrees de caça, tant com per la regulació com per ajudar amb abeuradors per les perdius o d'altres. Les societats de caçadors gestionen les àrees de caça sense ànim de lucre i cada vegada costa més que la gent s'involucri.

6. Quina modalitat de caça és la més utilitzada i per què?

A la caça major la principal és la batuda i, en caça menor, la que practica més la gent és la caça de la perdiu. Cada territori és diferent però el Berguedà és així.

7. Com recordes la caça en els teus primers anys? Quines diferències hi veus respecte l'actualitat?

Abans sorties una estona amb el teu gos a la caça menor i tornaves allà les 11 o les 12. Ara, amb la caça del senglar necessites moltes hores. Has de plegar quan tothom plega i això genera conflictes i la gent se'n cansa. En cas de tenir obligacions et pot provocar problemes.

8. Preveus un bon futur per a l'activitat cinegètica a la comarca?

No s'ha de ser catastròfic però sí que es veritat que cada vegada hi ha menys caçadors, i si segueix la problemàtica del senglar, i no li succeeix com al conill que va aparèixer la mixomatosi i va provocar una gran mortalitat. Ens encaminem, malgrat que no hi estic d'acord, a una professionalització de la caça del senglar a causa dels danys a l'agricultura i accidents de trànsit que produeix. Aquesta professionalització significarà que hi hauran caçadors experts que faran caceres, estant pagats per l'administració principalment. L'únic problema a tenir en compte és per caçar en els llocs urbans.

9. En relació a les societats de caçadors dones per bona la gestió que s'està fent? Com es podria millorar?

Com s'ha dit abans, cadascú fa les coses pel seu costat. És important, però, destacar que cada societat serà diferent i dependrà del nombre de socis, de les espècies presents a l'APC. Segons aquests dos elements les gestions són diferents. En general, però, són societats que no gaudeixen d'una economia molt forta. Hi ha una manca de recursos. La millora principal a fer seria ajudar-se més amb les societats veïnes.

10. L'edat dels caçadors pot suposar un problema a curt termini? En quina edat fixaries la mitjana comarcal?

Hi han entitats sobretot les de l'Alt Berguedà que tenen més jovent. En canvi, la resta del Berguedà en té poc. L'avantatge dels pobles petits és que gairebé cada família té un caçador. Llavors la caça es veu de forma diferent. Si tu vols que una cosa continuï, que a casa teva es faci i segurament algun net, fill, germà... seguirà amb l'afició. En canvi a les grans ciutats no està ben vista la caça, el mateix jovent quan va a estudi no està ben vist ser caçador.

La mitjana d'edat de la comarca es mou entre els 58 i 60 anys.

11. L'entrada de caçadors forans en moltes societats creus que pot fer perdre la identitat d'aquesta?

La caça, actualment, es basa només amb caça major i això suposa que has de fer entrar gent de fora, amb la gent del poble no en tens prou, s'ha d'agafar bastant terreny i costa fer les batudes si no ets una vintena de persones.

12. Quina és la situació de la carn de caça?

L'any 2010 es va fer una jornada conjuntament amb el Consell Comarcal i el gremi de l'hostaleria. En aquesta jornada es va explicar quina era la problemàtica de la carn de caça i que s'havia d'agafar carn de fora perquè la d'aquí no era possible consumir-la. I, al mateix temps, es va oferir durant un temps carn de caça.

Es va fer un projecte de decret que actualment no ha avançat. No s'ha definit res. També ajuda't perquè depèn de dos departaments (Agricultura i Sanitat). Per arribar a un consens entre els dos departaments és complicat.

Els pagesos i escorxadors han de complir una sèrie d'obligacions i, si nosaltres no les complim, hi ha queixes del sector. Ens trobem davant d'una situació en que, per una banda, s'han d'adaptar unes carns d'uns animals procedents de la natura, que no tenen cap control sanitari i que quan es cacen aquell animals es podrà aprofitar més o menys carn depenent del lloc del tret. I, per altra banda, és una carn que no en pots disposar sempre d'una forma regular, és un animal de temporada.

Un animal de caça, perquè li vagin a buscar a un caçador, haurà d'haver superat un controls sanitaris. Han de tenir certes garanties aquests controls. No es poden realitzar analítiques a qualsevol lloc i, l'indret per guardar-los no pot ser qualsevol, perquè no es pot portar cap animal sense una guia sanitària.

La Diputació de Barcelona vol crear uns centres de recollida. Ja ha fet una prova pilot a Collserola que ha donat molt bons resultats. També ha fet un projecte d'uns locals prefabricats per portar-los a diversos llocs, principalment allà on es caça més. Però si aquest centre, per exemple, el poses a Manresa, els animals que cacis en una batuda al Berguedà no trobaràs ningú que quan has plegat els vulgui portar fins allà. El ritme de posar aquests punts de recollida serà molt paulatinament. D'escorxadors només n'hi han dos mes o menys legals a Girona.

Actualment, al Berguedà, hi passa una gent de Navarra que ve a buscar els animals caçats però no hi ha res legal. No et poden fer guia sanitària perquè una guia significa un historial del animal, quan va néixer, les vacunes,... i tu no pots transportar cap animal mort o viu que no tingui una guia sanitària, per aquest motiu he començat dient que els animals de caça no saps quan han nascuts, les malalties que han tingut, per aquest motiu la solució és fer un anàlisi complet del animal, aquestes analítiques s'han de fer en un espai diferent del escorxador.

13. Quina solució hi pot haver?

La colla d'Avià amb d'altres del Baix Berguedà vam parlar de tenir un lloc, que ja ens el deixaven, i portar una caixa frigorífica vella d'un camió i que, aquests de Navarra o els qui fossin, els poguessin recollir amb condicions. Aquesta podria ser una solució temporal.

14. Quina és la teva opinió respecte la gestió del medi natural? Què faries per poder compaginar els diferents usos dels medi?

Es va intentar fer una llei de caça que no era correcta com es volia fer. Aquesta llei també contemplava els drets, per exemple, de la gent que van a buscar bolets, quan una llei de caça ha de ser només per caçadors. En canvi, volia integrar els drets i deures de l'altra gent que també intervenen en el medi. Per tenir una bona gestió del medi hi hauria d'haver una llei per tots els que utilitzen el medi, sigui qui sigui. Hi hauria d'haver una normativa amb drets i obligacions d'usuaris del medi però sempre tenint en compte la propietat, perquè Catalunya té com particularitat que gairebé tot és privat. I si es mira això, només els caçadors hem demanat permís per utilitzar aquests espais. Tenim el permís escrit del propietari en el sentit que podem utilitzar els seus terrenys per un ús cinegètic. No volem la exclusivitat però sí que molts cops ens sentim agredits. Amb tot això hi hauria d'haver una normativa que regule, però sempre tenint en compte la propietat, sinó el propietari pot dir que allò és casa seva i que no s'ha de perquè entrar en allà.

Al Berguedà, sobretot el gremi de l'hostaleria, i restauració, que són els sectors que més es beneficien de la temporada de bolets, i ho fan gràcies a unes propietats, haurien de posar els mitjans perquè no s'embrutin tant els boscos, pagant ells està clar, ja que els propietaris no i tenen cap benefici tot el contrari. S'hauria de fer una campanya de sensibilització, on es digues que els llocs on es van a buscar bolets formen part d'una propietat i segons que no es pot fer. Al mateix temps que hi ha d'haver una convivència amb la gent que hi viu.

Annex 2. Entrevista amb la Imma Espel. Directora de Turisme i Comerç. Agència de Desenvolupament del Berguedà. 1 d'abril de 2017.

1-Petita explicació a nivell professional

Vaig estudiar biologia i un cop acabada la carrera vaig anar a viure a Irlanda. Des d'allà, em van trucar des de Berga per participar en un projecte de turisme vinculat en fauna autòctona i medi ambient on vaig estar 3 anys fent de coordinadora. Aquest projecte no va prosperar però seguidament vaig anar a treballar al parc natural del Cadí Moixeró on vaig començar a tractar temes turístics com, per exemple, el Camí dels Bons Homes. Després vaig saltar al Consell comarcal amb un pla de foment turístic.

L'any 2013 hi va haver una reestructuració de les entitats relacionades amb el turisme i vaig passar a treballar a l'Agència de desenvolupament del Berguedà exercint de directora.

Actualment en aquest ens som 8 persones treballant temes de turisme i comerç.

2-La visió i el pensament cada vegada més urbans de la població i el distanciament amb el món rural creus que afecta en el consum de carn de caça?

Jo crec que hi ha una tendència generalitzada en el consum cada vegada menor de carn en general. Hi ha molta gent que s'ha passat al veganisme i vegeterianisme perquè les tendències de molta gent jove és que els animals no són motiu de consum i de maltractament.

Jo crec que la carn de caça també forma part d'aquest rebuig per part d'un col·lectiu de gent, majoritàriament gent jove. Malgrat tot, jo sempre explico que la carn de caça és la carn més ecològica. Qualsevol animal de granja li donen des d'antibiòtics a pinsos mentre que un animal que viu al bosc d'entrada és kilòmetre 0, ecològic i 100% qualitat com a producte. Per altra banda, si tu estàs en contra del sacrifici i fer patir els animals no menjaràs cap tipus de carn.

A banda d'aquest corrent de rebuig, hi ha la concepció que la carn de caça és més dura i té un sabor més particular però si que és veritat que la carn de caça té un públic petit, però el té i busca els llocs on se'n fa.

3-Creus que la població veu una manca de seguretat alimentaria en la carn de caça i que aquest pot ser el motiu per el qual se'n consumeixi poca?

Jo crec que és un tema més de concepció cultural. Per exemple, si tu penses que un cérvol és tan bonic com en Bambi, poca gent concebrà el fet de menjar-se'l. Tothom crec que té clar que abans no et posen un plat a taula ha passat algun tipus de control, és a dir, no hi ha el control d'una granja però si que ha estat inspeccionada per un veterinari.

4-A nivell català creus que falten campanyes generals per donar valor a la carn de caça i d'aquesta manera apropar-ho a la gent? Que faries perquè la gent valorés i consumís més carn de caça?

El problema que hi ha amb la carn de caça és la contradicció que es troben els restaurants que ofereixen carn de caça, ja que tenen problemes per trobar un proveïdor que els hi pugui fer factura perquè la majoria de gent que està venent producte de senglar i cérvol són caçadors, no distribuïdors. És a dir, ells només venen la peça de caça prèviament certificada per un veterinari. Més enllà d'això no existeixen canals de comercialització legalitzats establerts i això

dona un problema per el restaurant perquè està comprant un producte sense factura i en negra i cada vegada això genera més conflictes perquè actualment tothom està més controlat a nivell fiscal.

Els restaurants voldrien que hi hagués uns canals de distribució i escorxadors específics per caça que permetessin la compra a un distribuïdor regularitzat. Actualment n'existeix algun però amb uns preus molt elevats.

Així doncs crec que abans de fer-ne promoció caldria resoldre el tema ja que, si no, s'estaria promocionant un producte en el que no estaria establert on s'escorxa aquest producte, qui fa els controls, qui comercialitza, entre d'altres.

5- Qui va ser l'encarregat d'impulsar el projecte de potenciació de la carn de caça?

Els primers a impulsar aquest projecte van ser els de turisme del consell comarcal al seu dia i ara des de l'agència, però sempre de "braçat" del sector, l'associació d'hostaleria i turisme. El gremi de hostaleria tenia molt clar que aquest era un producte que lligava molt bé amb la comarca.

Actualment tenim tres campanyes gastronòmiques: la de la caça, la de tòfona i la dels bolets, les quals són tres productes de la terra que tenen molt a veure en la comarca i que ens poden diferenciar de la resta de comarques.

6- Quines campanyes s'han realitzat per donar-ho a conèixer?

S'ha realitzat un fulletó per tal de donar a conèixer els restaurants que disposen de carn de caça i al mateix temps potenciar-l (Vegi fulletó a l'Annex 6). En aquests restaurants es troben durant tota la temporada menús on un dels plats és de caça.

EL dia 11 de novembre de 2011 es van fer unes jornades per intentar posar sobre la taula diferents perspectives sobre la temàtica. En aquesta vam convidar un representant dels caçadors, un de l'administració, un del col·lectiu de l'hostaleria i es va parlar de la legalitat de tot plegat. D'aquí van sortir uns compromisos que prenia l'administració per poder fer aquest procés de la legalització de la carn de caça i fer-ho fàcil perquè els restaurants en poguessin fer un ús més extensiu. Tot això però va quedar en paper mullat perquè el director general va canviar i tot aquest procés es va parar. Actualment aquest procés no ser en quin estat es troba.

7- Quants anys fa que potencieu la cuina de la caça al Berguedà?

Fa 6 anys.

8- Ús heu trobat amb obstacles en el camí?

No, cap ni un, estem en una comarca on el col·lectiu de caçadors és ampli i hi ha tota una problemàtica relacionada amb la fauna salvatge. S'han introduït una seria de espècies com són el cérvol, el cabirol i el mufló, els quals no tenen depredadors i per tant el que produeix es que es trenqui la cadena tròfica i que hi hagi una sobrepoblació.

Una possible solució seria canviar la percepció de la població i posar un depredador al medi o sinó els únics que ens poden ajudar són els caçadors. Per això aquí a la comarca no hi ha cap mena de rebuig en el tema de la caça.

9-Quin és el nombre de restaurants adherits? està tancada la llista o està prevista l'entrada de nous locals?

Són uns 10 restaurants adherits a la campanya i que estan compromesos a mantenir aquest plat durant tota la temporada.

També hi ha altres restaurants que ofereixen plats de caça però que no estant units a aquesta campanya gastronòmica per tal de no tenir aquest compromís de tenir plats de caça durant tota la temporada.

10-Disposeu de dades de participació?

És molt complicat obtenir dades de quants menús es venen però el millor retorn és que l'any següent aquests restaurants es tornen a adherir a la campanya. Així suposem que algun benefici els ha de portar, ni que sigui per donar-se publicitat com a local.

11-Valoreu positivament el projecte?

El valorem molt positivament. Podria ser més ampli i si es tingués aquesta part legal més resolta segurament hi hauria molts més restaurants adherits a la campanya.

El tema de la societat i de les tendències cap a on van és veritat que no ajuden en aquest tipus de producte però tot hi així té el seu públic.

12-Hi han moltes problemàtiques a l'hora de gestionar la carn de caça? És difícil aconseguir carn que hagi superat tots els controls?

La majoria de restaurants compren directament a caçadors però n'hi ha alguns que compren a empreses que fan carn gourmet les quals disposen de carn de caça. Però la gran majoria de restaurants compren la carn al caçador que coneixen de tota la vida.

El problema ve donat perquè no es pot fer factura al comprar la carn de caça directament al caçador, així doncs, els restaurants es veuen obligats a comprar alguna vegada carn de caça a aquests establiments homologats per si hi ha inspeccions.

13-Comproveu si el producte que arriba als restaurant és legal?

No, nosaltres sabem de la problemàtica perquè ens la comenten els restaurant però nosaltres no hi entrem.

14-Hem podries intentar dir les potencialitats i les febleses de la carn de caça al Berguedà?

Com a feblesa hi ha el tema de la regularització i el tema en general de l'administració. I com a argument de venda d'aquest producte és que es tracte de la carn més ecològica, sana i fresca perquè l'animal està menjant el que troba en el bosc. A mi m'inspira molta més confiança

menjar-me un cérvol que una vaca de segons a on, l'animal de la comarca viu i s'alimenta en un entorn únic.

Aquest últim és l'argument de venda que crec que s'hauria de treballar perquè la gent entri en el consum d'aquest producte.

OBSERVACIONS CÉRVOL 2010								
ZONA	APC	Nº RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALS	REPETICIONS	Nº CÉRVOLS MÀXIM OBSEVATS	IKA
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.390	3	125,2	41	19,77	3	66	1,61
	B-10.432	4	75,4	27,9	12,05	3	190	6,81
	B-10.336	3	203,8	68,5	18,01	3	331	4,83
	B-10.337	1	35,7	12,3	5,48	3	31	2,52
PERIFERICA	B-10.327	2	37,4	17,5	6,88	3	91	5,20
	B-10.331	3	51,5	19,4	9,06	3	17	0,88
EXPANSIÓ	B-10.361	1	7,8	7,8	1,00	1	22	2,82
	B-10.293	2	13,3	13,3	7,00	1	22	1,65
	B-10.386	2	13,1	13,1	1,25	1	9	0,69
TOTAL		21	563,2	220,8	80,5		779	3,00
OBSERVACIONS CÉRVOL 2011								
ZONA	APC	Nº RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALS	REPETICIONS	Nº CÉRVOLS MÀXIM OBSERVATS	IKA
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.327	2	36,1	12,2	6,99	3	81	6,64
	B-10.336	2	171	53,2	12,33	3	267	5,02
	B-10.337	1	43,3	15,3	8,35	3	60	3,92
	B-10.432	4	88,8	28,5	12,45	3	174	6,11
PERIFERICA	B-10.390	3	86,8	43,4	9,27	2	67	1,54
	B-10.331	2	16,4	12,6	3,98	3	22	1,75
EXPANSIÓ	B-10.293	1	23	23	2,91	1	41	1,78
	B-10.361	1	6,1	6,1	1,15	1	27	4,43
	B-10.386	2	18,2	18,2	1,53	1	11	0,60
TOTAL		18	489,7	212,5	58,96		750	3,53

OBSERVACIONS CÉRVOL 2012								
ZONA	APC	Nº RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALS	REPETICIONS	Nº CÉRVOLS MÀXIM OBSERVATS	IKA
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.327	2	44,8	20,1	7,87	3	82	4,08
	B-10.336	2	130,6	39,6	10,9	3	244	6,16
	B-10.337	1	30,6	16	2,95	3	79	4,94
	B-10.432	4	69,3	29,2	9,87	3	196	6,71
PERIFERICA	B-10.390	3	123,3	44,1	11,21	3	113	2,56
	B-10.331	2	33,7	9,6	4,67	3	42	4,38
EXPANSIÓ	B-10.293	2	40	12,9	5,35	2	48	3,72
	B-10.361	1	11,1	6,1	1,53	2	23	3,77
	B-10.386	2	43,8	18,2	4,6	2	5	0,27
TOTAL		19	527,2	195,8	58,95		832	4,07
OBSERVACIONS CÉRVOL 2013								
ZONA	APC	Nº RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALS	REPETICIONS	Nº CÉRVOLS MÀXIM OBSERVATS	IKA
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.327	2	26,3	13,6	4,6	2	82	6,03
	B-10.336	2	83,6	42,8	6,65	2	226	5,28
	B-10.337	2	49,3	24,5	6,46	2	95	3,88
	B-10.432	4	61,6	30,2	5,63	2	201	6,66
PERIFERICA	B-10.390	3	81,8	41,9	10,23	2	131	3,13
	B-10.331	2	30,7	14,1	3,53	2	43	3,05
EXPANSIÓ	B-10.293	2	14,6	14,6	1,53	1	3	0,21
	B-10.361	1	5,2	5,2	0,92	1	4	0,77
	B-10.386	2	17,1	17,1	2,25	1	9	0,53
RFS Cabanelles								
RFS Orri							19	
TOTAL		20	370,2	204	41,80		813	3,28

OBSERVACIONS CÉRVOL 2014								
ZONA	APC	Nº RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALS	REPETICIONS	Nº CÉRVOLS MÀXIM OBSERVATS	IKA
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.327	2	25,9	12,9	4	2	68	5,27
	B-10.336	2	86,8	39,2	11,41	2	181	4,62
	B-10.337	2	41,6	22,8	7,2	2	53	2,32
	B-10.432	4	62,7	31,8	7,05	2	178	5,6
PERIFERICA	B-10.390	3	82,7	43,3	10,42	2	130	3
	B-10.331	2	31,3	14	4,32	2	31	2,21
RFS Cabanelles		2			9,25	2	59	
RNC Cadí		2	60,8	30,4	8,33	2	44	1,43
TOTAL		19	391,8	194,4	61,98		744	3,49
OBSERVACIONS CÉRVOL 2015								
ZONA	APC	Nº RECORREGUTS	QUILÒMETRES RECORREGUTS		HORES ACUMULADES TOTALS	REPETICIONS	Nº CÉRVOLS MÀXIM OBSERVATS	IKA ¹
			ACUMULATS	PER ITINERARIS				
CALENTA	B-10.327	2	40,9	16,3	2,02	2	58	3,56
	B-10.336	2	75,66	27,06	4,77	2	186	6,87
	B-10.337	2	47,2	19,8	3,17	2	27	1,36
	B-10.432	4	64,4	31,6	3,70	2	222	7,03
PERIFERICA	B-10.390	3		46,2	5,52	2	108	2,34
	B-10.331	2	28,3	14	1,50	2	46	3,29
RFS Cabanelles		1				1	5	
RFS Orri		1				1	21	
RNC Cadí		2		31,9	2,70	2	75	2,35
TOTAL		19			23,37		748	4,07

Menú

[Local](#) [Més Notícies](#) [Esports](#) [Economia](#) [Opinió](#) [Cultures](#) [Oci](#) [Tendències](#) [Comunitat](#) [Multimèdia](#) [Serveis](#)

[Menú principal](#) [Menú principal](#)

Regió 7 » [Fet Divers](#)

0 3

Els caçadors demanen facilitats per comercialitzar la carn de senglar

Molt pocs escorxadors estan habilitats per especejar i vendre el senglar, i tots estan concentrats a les comarques de Girona i a Osona

J. S.Manresa | 18.06.2016 | 07:42

Les societats de caça tenen un doble problema. D'una banda, es veuen obligades a caçar més porcs senglars, tot i que cada cop hi ha menys caçadors per fer-ho. I, de l'altra, perquè no saben què fer amb la carn del senglar un cop abatuts.

Tenint en compte que es tracta d'una carn valorada gastronòmicament, en teoria hauria de tenir sortida comercial, la qual cosa seria un incentiu per a la caça i, per tant, s'aconseguiria reduir la sobre població d'exemplars.

"Però ara mateix no surt a compte comercialitzar la carn, perquè només ens trobem que problemes i la Generalitat no ens dóna facilitats", explica el president de l'Agrupació de Societats de Caçadors de la Catalunya Central i del Pirineu, Manel Raurich. "Per això, la majoria de caçadors només destinen la carn del senglar a consum propi", diu.

Segons explica Raurich, actualment aquesta carn només la poden aprofitar els mateixos caçadors, perquè aquests no tenen capacitat ni autorització per comercialitzar-la. "Fins fa poc, la carn de senglar que es comprava aquí a Catalunya venia majoritàriament de fora, malgrat l'alt nombre de porcs senglars que tenim aquí", assenyala.

Els darrers anys, han aparegut alguns escorxadors habilitats per a l'especejament i la comercialització de carn de porc senglar, tot i que continuen sent comptadíssims. Tots ells, a més, estan concentrats a les comarques de Girona i a Osona.

"Els caçadors de la resta del país, com els de la Catalunya Central, no tenim els mitjans necessaris per poder traslladar els animals morts fins a aquests escorxadors. La solució seria que l'administració distribuís per diferents punts del territori cambres frigorífiques on poguéssim anar a deixar les peces abatudes", considera Raurich. "Els escorxadors podrien ser aleshores els encarregats d'anar a buscar aquesta carn. D'aquesta manera, es podria donar molta més sortida al porc senglar del que s'està fent ara, i seria un incentiu per a la caça i, per tant, per intentar reduir la població dels senglars", assenyala.

La carn de senglar és un producte altament valorat per la gastronomia de Catalunya. Tot i així, les dificultats per garantir-ne les garanties sanitàries han dificultat fins ara que la carn d'animals com els senglars pugui arribar als comerços d'hostaleria i alimentació, ja sigui fresca o elaborada, a diferència

Carreteres actuarà en 30 punts de la Catalunya Central per reduir-hi accidents amb senglars

Et pot interessar



El servei de radioteràpia a Sant Joan de Déu atén 410 pacients el seu primer any
24-06-2017



Un incendi a Olius, al Solsonès, mobilitza una quinzena d'unitats dels Bombers
23-06-2017



Els autònoms amb empleats podran cobrar el 100% de la pensió i treballar
24-06-2017



Un cor femení que desprèn il·lusió
23-06-2017

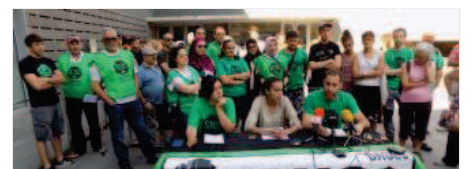


Quaranta dotacions dels Bombers treballen per apagar un incendi a Esparreguera
23-06-2017



Augmenten a 45 morts i 261 ferits les víctimes en un atemptat al Pakistan
24-06-2017

Fet Divers



Membres de la PAHC Bages, concentrats aquest dijous

Ajornat el judici contra els membres de la PAHC Bages acusats d'atacar caixers

Dos mossos que van identificar els presumptes autors dels fets no han pogut ser citats pel jutjat

El segon acusat del crim de Castellfollit nega

PRENSA

NO BLOQUEGIS EL PERIODISME DE QUALITAT

Et recordem que encara no ens has inclòs a la llista blanca del teu adblocker. Pots fer-ho des d'aquí.

DESBLIQUEJAR ARA

PRIMERA JORNADA SOBRE

la Caça i la Cuina al Berguedà

PAVELLÓ DE SUÈCIA, BERGA

DIMECRES 30 DE NOVEMBRE 2011 A LES 19H

JORNADA

BENVINGUDA

Per a més informació:
Oficina de Turisme
del Berguedà
Tel. 93 822 15 00
turisme@elbergueda.cat

Sr. Josep M. De Planell, *director dels Serveis Territorials del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural a la Catalunya Central*
Sr. Sergi Roca, *president del Consell Comarcal del Berguedà*
Sr. Antoni Barat, *president d'Hostaleria i Turisme del Berguedà*

• NORMATIVA I GASTRONOMIA CINEGÈTICA

a càrrec del Sr. Alex Cuadros i Andreu, *subdirector general d'Activitats Cinegètiques i Pesca Continental*

• LA CAÇA AL BERGUEDÀ, PRESENT I FUTUR

a càrrec del Sr. Manel Raurich, *president de la societat de caçadors d'Avià i d'AGRUPCAT (Agrupació de societats de caçadors i pescadors de Catalunya)*

• LA SIGNIFICACIÓ DE LA CAÇA EN L'ALIMENTACIÓ EN EL PASSAT I EL PRESENT

a càrrec del Sr. Francesc Xavier Marimon, *exconseller del Departament d'Agricultura, caçador i escriptor, autor del llibre "Cocina silvestre. Gastronomia de los deportes de provecho"*

• EL BERGUEDÀ, DEL BOSC A LA TAULA

a càrrec del Sr. Marcel Cardona, *cuiner del Restaurant Cal Fuster de Viver i Serrateix*

DESPRÉS DE LA JORNADA HI HAURÀ UN TAST DE CUINA DE LA CAÇA DEL BERGUEDÀ OFERT PELS RESTAURANTS DEL CLUB DELS SABORS

Menús i plats de la caça

SOL
TOD
VIMS

Agència de
Desenvolupament
del Berguedà

Santa Maria de Merlès

Restaurant Sant Cristòfol

Ctra. De Gironella a Vic, Km. 37. Tel. 93 825 05 25

MENÚ

Amanida d'hivern
Patates emmascarades
Estofat de senglar amb bolets
Postres de la casa
Pa, vi i aigua

Tota la setmana. Per encàrrec.

20€

IVA inclòs



hostaleria i
turisme
del berguedà

BAGÀ

Ca l'Amagat Rústic Gastrohotel

Carrer de la Clota, 4.
Tel. 93 824 40 32
www.hotelcalamagat.com

PLAT

Estofat de senglar amb bolets.

BAGÀ

Restaurant Niu Nou

Avinguda Vilaseca, 1.
Tel. 93 824 42 53
www.niunou.com

PLATS

Porc senglar guisat amb
castanyes, poma, fruites del bosc i
Aromes de Queralt.

Cérvol estofat amb prunes, llenegues
negres, picada catalana i
Vermouth Murcarols.

BERGA

Restaurant La Cabana

Carretera 1411z, km 79.5.
Tel. 93 821 04 70
www.lacabanaberga.cat

PLAT

Llom de cérvol amb cansalada
ibèrica i patates emmascarades.

BERGA

Restaurant Sala

Passeig de la Pau, 27.
Tel. 93 821 11 85
www.restaurantalsala.com

PLATS

Llebre a la Berguedana

Perdiu amb farcelslets de col

Filet de cérvol amb puré
de castanyes.

EL GUIXARÓ (Casserres)

Restaurant La Nau

Entrada El Guixaró s/n.
Tel. 93 825 00 12
www.restaurantnau.com

PLATS

Perdiu en escabetx

Filet de cérvol amb hummus i
confitura de taronja.

ESPINALBET

(Castellar del Riu)

Restaurant Els Roures

Ctra. de Rasos de Peguera, km 4.
Tel. 93 821 35 61
www.rouresbergueda.com

PLAT

Terrina de senglar amb
salsa de codony.

GUARDIOLA DE BERGUEDA

Restaurant El Recó de l'avi

Plaça la Farga, 10.
Tel. 93 822 76 72
www.elrecodelavi.com

PLAT

Guisat de senglar del caçador.

SERRATEIX

Restaurant Hostal Cal Fuster

Carrer de Cal fuster, s/n.
Tel. 93 820 49 11
www.hostalcalfuster.com

PLATS

Llebre a la Royal

Arròs de perdiu amb múrgoles.

VILADA

Restaurant Cal Candi

Carrer dels Clotassos, 18.
Tel. 93 823 83 13
www.calcandi.simdif.com

PLATS

Senglar a les herbes

Conill amb llenegues.